

Møteinnkalling

Utvalg: **Universitetsstyret**
Møtested: Microsoft Teams, UiT Norges arktiske universitet
Møtedato: 10.02.2022
Tidspunkt: 09:00 – 15:30

Eventuelt forfall må meldes snarest til britt.a.mikkelsen@uit.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Tittel/beskrivelse</i>	<i>U.off.</i>	<i>Arkivref.</i>
S 1/22	Evaluering av UiTs håndtering av covid-19		2021/5117
S 2/22	Møtested for universitetsstyret vår 2022, og møtedatoer og -sted studieåret 2022/2023		2021/4186
S 3/22	Felles investeringsplan UiT 2022-2025		2021/4812
S 4/22	Statsbudsjettet 2022 - Tildelingsbrev for UiT Norges arktiske universitet		2021/6378
S 5/22	Styrets beretning til første behandling		2022/405
S 6/22	Personvernombudets årsrapport for 2021		2021/6642
S 7/22	Årsrapport for informasjonssikkerhet og personvern ved UiT 2021	X	2021/5061
	Orienteringssaker		
OS 1/22	Status virksomhetsplan 2021 per januar 2022		2020/6870
OS 2/22	Dialog med KD om Avdeling for komparativ medisin		2020/666
OS 3/22	Saker behandlet av rektor på fullmakt 03.12.21 - 27.01.22		2022/934
OS 4/22	Innføring av nye systemer for økonomi og lønn		2022/940
OS 5/22	Rektors muntlige orientering	X	
OS 6/22	Styrets halvtime	X	

SAKSFRAMLEGG

Til:	Møtedato:	Sak:
Universitetsstyret	10.02.2022	1/22

Evaluering av UiTs håndtering av covid-19 pandemien

Innstilling til vedtak:

1. Styret tar internrevisors rapport om evaluering av UiTs håndtering av covid-19 pandemien til orientering.
2. Styret ber om at rapporten følges opp i tråd med anbefalinger fra internrevisor.

Bakgrunn

Internrevisjon ble etablert ved UiT ved starten av 2021. På internrevisjonens årsplan for 2021 ble det satt opp fem prosjekter. Fire av prosjektene ble ferdigstilt i 2021 og det ble orientert om resultat av disse i styremøte i november (S 48/21). Evaluering av UiTs håndtering av covid-19 ble gjennomført høsten 2021 og sluttrapport ble levert UiT januar 2022.

Vedlagt er internrevisors sluttrapport fra evalueringen (vedlegg 1). Utfyllende omtale av observasjoner, vurderinger og anbefalinger fremgår av vedlegg 2.

Hovedfunn og anbefalinger

Av rapporten fremgår det at UiT har håndtert covid-19 pandemien godt i den forstand at det er opprettholdt kontinuitet i kjernevirksomheten, ansatte og studenter er fornøyde med håndteringen og det har ikke vært store smitteutbrudd på campus.

Det er ikke avdekket noen vesentlige mangler som krever umiddelbar håndtering. Rapporten peker imidlertid på åtte hovedanbefalinger/læringspunkter som kan bidra til ytterligere bedring av UiTs håndtering av covid-19 pandemien og beredskapsarbeidet generelt.

Hovedanbefalinger/læringspunkter:

1. Revidere beredskapsplanverket slik at dette gir økt rom for fleksibilitet og tar opp lærdom fra håndteringen av covid-19, og dermed også har planer for langvarige kriser som sikrer kontinuitet i kjernevirksomheten.
2. Revidere prosedyrer for loggføring og dokumentasjon i beredskapsplanverket, og klargjøre bruk av kriststøtteverktøy.
3. Tydeliggjøre roller og ansvar mellom SBG og LBG i håndteringen av lokale hendelser i beredskapsplanverket.
4. Vurdere å inkludere bruk av innsatsgrupper i beredskapsplanverket som et verktøy for å kunne iverksette tiltak raskt i en langvarig krise.

5. Gjennomføre beredskapsøvelser for å sikre at flere personer dekker ulike roller i beredskapsledelsen og på denne måten redusere personavhengigheten i krisehåndteringen.
6. Utarbeide prosedyrer med krav om gjennomføring av strategiske risikovurderinger på virksomhetsnivå ved håndtering av kriser som varer over tid.
7. Revidere kommunikasjonsplanverket med tanke på hvilke kommunikasjonsplattformer som er best egnet til å nå et stort antall studenter samtidig i en krise.
8. Videreutvikle oppfølgingen av studentene og samarbeidet med samskipnaden for å ivareta studenters psykiske helse i faser med smittevernrestriksjoner, men også generelt i kriser.

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlig: Jørgen Fosslund
Saksbehandler: Marianne Vileid Uleberg

Vedlegg

- 1 Sluttrapport evaluering UiTs håndtering covid-19
- 2 Utfyllende omtale_UiTs håndtering covid-19

Styret ved UiT Norges Arktiske Universitet
Att: Rektor
4. januar 2022

Internrevisjonsrapport: Evaluering av UiTs håndtering av covid-19

1. Evalueringens bakgrunn og formål

Styret ved UiT Norges Arktiske Universitet (UiT) har nedfelt i internrevisjonsplanen for 2021 at det skulle gjennomføres en revisjon av UiTs håndtering av covid-19.

Styrevedtaket har sin bakgrunn i tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet (KD) for 2021. I henhold til punkt 4.2.3 i tildelingsbrevet skal UiT evaluere egen håndtering av koronapandemien og påse at læringspunkter fra evalueringen følges opp. Som følge av dette har styret bedt internrevisjonen om å gi en uavhengig vurdering av UiTs håndtering av koronapandemien.

Formålet med evalueringen har vært å innhente informasjon, analysere, beskrive og vurdere hvordan UiT håndterte situasjonen med koronapandemien. Hensikten var å identifisere læringspunkter som kan bidra til å øke UiTs beredskap, og samtidig sikre at UiT har tilstrekkelig beredskap til å håndtere koronaviruset i tiden fremover.

Hovedtemaene i revisjonen var følgende:

- **Kriseorganisering og -håndtering:** Vi har sett på hvordan arbeidet har vært organisert og hvorvidt dette har vært i tråd med planverk, behov og god praksis.
- **Læring og forbedring:** Basert på kriseorganiseringen og -håndteringen har vi søkt å identifisere mulige lærings- og forbedringspunkter innenfor områder som forberedelse og planverk, ressurs- og kompetansestyling, rolle og ansvarsdeling, samt kommunikasjon og samhandling.

2. Hovedobservasjoner og overordnede anbefalinger

2.1. Hovedobservasjoner

Innledende anerkjennelse av studenter og ansatte

Pandemiårene 2020 og 2021 har vært svært krevende for UiTs ansatte og studenter. For studentene viser undersøkelser store konsekvenser for psykisk helse, mens ansatte har hatt en ekstraordinær arbeidsbelastning med å digitalisere undervisningen på kort tid for å sikre at studentene fikk gjennomført utdanningen sin. Vi ønsker å innlede evalueringen med en anerkjennelse av

utfordringene studentene og ansatte har stått i, og den innsatsen som har vært nedlagt av alle parter over de siste årene.

Tilpasningen av beredskapsorganisasjonen til krisens egenart

I enhver krisesituasjon vil man prinsipielt sett måtte ta et valg mellom å benytte eksisterende system for håndtering, representert ved eksisterende beredskapsplan, eller legge opp til en mer fleksibel tilnærming der man i større grad søker å ta utgangspunkt i en krisens egenart og tilpasse seg denne.

UiT tok i en tidlig fase en beslutning på at det var behov for større grad av fleksibilitet enn det organiseringen og planverket la opp til. I forkant av pandemien hadde UiT en sentral og lokal beredskapsorganisasjon, planverk og en kultur for å øve. Det ble tidlig valgt å utvide den etablerte sentrale beredskapsgruppen (SBG) til å inkludere de lokale beredskapsgruppene (LBGene). Utvidet SBG ble opprettholdt frem til august 2020 som en informasjonskanal, men krisehåndteringen ble overført til ordinær linjeledelse tidlig i pandemien. Intervjuer og dokumentasjon viser at det er uklart når overføringen til linjeledelse formelt skjedde.

Det fremkommer i intervjuer at mange har opplevd utvidelsen av SBG som hensiktsmessig. Deltakerne i utvidet SBG har opplevd dette som informativt og lærerikt. Størrelsen på gruppen medførte imidlertid også at mange oppfattet møtene som svært lange. Det ble vanskelig å få med seg hvilke beslutninger som var tatt. Dokumentasjonsgjennomgang viser at diskusjoner og beslutninger i møtene i begrenset grad ble loggført i CIM. Det ble heller ikke utarbeidet og sendt ut detaljerte møtereferater til deltakerne. I intervju fortelles det videre om en høy arbeidsbelastning som har vart over tid i kriseledelsen. Dette skyldes at det ikke har vært rotert på kritiske roller under pandemien.

I arbeidet med å håndtere kriser er det viktig å se på krisens egenart og sikre at organiseringen er hensiktsmessig opp mot denne - det vil si å unngå en rigid etterlevelse av planverket. UiTs tilpasninger av planverket ser ut til å ha fungert godt for krisehåndteringen. Dette er det viktig å trekke lærdommer av fremover. Vi vurderer det derfor som viktig at UiT reviderer og videreutvikler planverket i tråd med erfaringer som er gjort, både for å sikre læring av krisen, men dokumentere arbeidet som er gjort.

Formidlingen av informasjon til ansatte og studenter

Ifølge kriseledelsen var LBGene viktige for å få videreformidlet og oversatt informasjonen fra SBG til lokale forhold. Ved å organisere seg på denne måten aksepterte kriseledelsen også en risiko knyttet til at det ble lokal variasjon i informasjonen som ble gitt ut til studenter og ansatte. I intervju har det blitt opplyst at LBGene brukt mye tid og ressurser på å oversette og videreformidle informasjon. Det har vært noe variasjon mellom campusene når det gjelder tiltak og føringer, men desentraliseringen har samtidig gitt økt mulighet for å foreta lokale tilpasninger - noe som vurderes som positivt.

Basert på intervjuer fremkommer det at UiT har jobbet aktivt med kommunikasjon og samhandling, og det har vært tatt i bruk en rekke ulike informasjonskanaler for å nå ut til ansatte og studenter. Informasjonsmengden har vært omfattende og det har vært vanskelig å holde oversikt over de ulike informasjonskanalene. UiT tok imidlertid i bruk flere kanaler i forsøk på å nå frem med informasjon til studentene, da dette er en gruppe som generelt er vanskelig å nå.

Overgangen til ny studie- og arbeidshverdag

Å opprettholde kontinuitet i universitetets kjernevirksomhet under pandemien krevde en omstilling fra fysisk til digital undervisnings-, eksamens- og arbeidsform, samt digital hjemmeksamen. Da pandemien brøt ut måtte UiT på svært kort tid legge om store deler av virksomheten. Med kort

forvarsel måtte ansatte planlegge for, og gjennomføre digital undervisning og hjemmeeksamen. Dette krevde en enorm innsats. Gjennom å opprette innsatsgrupper bredt sammensatt av ressurser fra hele organisasjonen klarte UiT å raskt iverksette tiltak for å legge om undervisnings- og eksamensformen. For en gruppe ansatte er imidlertid den digitale kompetansen begrenset, noe som har medført varierende studiekvalitet.

Oppsummering og refleksjoner rundt veien videre

Oppsummert har covid-19 vært en langvarig krise som har stilt krav til beredskapsarbeid som de fleste virksomheter ikke var forberedt på eller hadde etablert tilstrekkelig planverk for.

Samlet sett vurderer vi likevel at UiT har håndtert krisen godt i den forstand at det er opprettholdt kontinuitet i kjernevirksomheten gjennom pandemien, ansatte og studenter er fornøyde med håndteringen og det har ikke vært store smitteutbrudd på campus.

Samtidig vil vi påpeke at kjernevirksomheten er i endring som følge av pandemien. Stadig nye virusmutasjoner og raske endringer i smittesituasjonen både lokalt og nasjonalt fremstår å ha blitt en ny normalen. Dette vil kunne medføre at arbeids- og studiefORMEN er konstant endring fremover, herunder med tanke på balansen mellom fysisk og digital tilstedeværelse. UiT bør ta høyde for hvordan den nye normalen vil påvirke universitetet i den videre strategiske planleggingen av driften, og dra nytte av erfaringen og læringen som er gjort gjennom håndteringen av covid-19.

2.2. Hovedanbefalinger

1. Revidere beredskapsplanverket slik at dette gir økt rom for fleksibilitet og tar opp lærdom fra håndteringen av covid-19, og dermed også har planer for langvarige kriser som sikrer kontinuitet i kjernevirksomheten.
2. Revidere prosedyrer for loggføring og dokumentasjon i beredskapsplanverket, og klargjøre bruk av krisestøtteverktøy.
3. Tydeliggjøre roller- og ansvar mellom SBG og LBG i håndteringen av lokale hendelser i beredskapsplanverket.
4. Vurdere å inkludere bruk av innsatsgrupper i beredskapsplanverket som et verktøy for å kunne iverksette tiltak raskt i en langvarig krise.
5. Gjennomføre beredskapsøvelser for å sikre at flere personer dekker ulike roller i beredskapsledelsen og på denne måten redusere personavhengigheten i krisehåndteringen.
6. Utarbeide prosedyrer med krav om gjennomføring av strategiske risikovurderinger på virksomhetsnivå ved håndtering av kriser som varer over tid.
7. Revidere kommunikasjonsplanverket med tanke på hvilke kommunikasjonsplattformer som er best egnet til å nå et stort antall studenter samtidig i en krise.
8. Videreutvikle oppfølgingen av studentene og samarbeidet med samskipnaden for å ivareta studenters psykiske helse i faser med smittevernrestriksjoner, men også generelt i kriser.

Observasjonene, vurderingene og anbefalingene er mer utdypende beskrevet i vedlegg 1.

Med vennlig hilsen
PricewaterhouseCoopers AS

Jonas Gaudernack

Jonas Gaudernack
Partner, PhD

Vedlegg 1: Utdypende observasjoner og anbefalinger per revisjonstema

Vedlegg 2: Oversikt over intervjuer og gjennomgåtte dokumenter

Vedlegg 1 til administrasjonen: Utdypende observasjoner og anbefalinger per revisjonstema

1. Bakgrunn og formål

Som følge av spredningen av koronaviruset valgte regjeringen å stenge alle universitetene torsdag 12. mars 2020. Dette medførte en langvarig og omfattende krise- og beredskapshåndtering for UiT Norges Arktiske Universitet (UiT) som til dels fremdeles pågår. I løpet av 2020 og 2021 har universitetsledelsen og krisestaben måttet forholde seg til nasjonale og lokale retningslinjer, og samtidig ta beslutninger som har fått store konsekvenser for studentene og de ansattes arbeidshverdag.

I tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet (KD) 2021 punkt 4.2.3, framgår det at UiT skal evaluere egen håndtering av koronapandemien og påse at læringspunkter fra evalueringen følges opp. Styret har derfor bedt internrevisjonen om å gi en uavhengig vurdering av UiTs håndtering av koronapandemien.

Formålet med evalueringen har vært å innhente informasjon, analysere, beskrive og vurdere hvordan UiT håndterte situasjonen med koronapandemien. Hensikten var å identifisere læringspunkter som kan bidra til å øke UiTs beredskap, og samtidig sikre at UiT har tilstrekkelig beredskap til å håndtere koronaviruset i tiden fremover.

Problemstillinger:

1. Kartlegge krise- og beredskapshåndteringen til UiT og vurdere hvorvidt denne har vært hensiktsmessig og i tråd med planverk, behov og god praksis, herunder undersøke:
  - a. strategisk og operativ ledelse, kriseorganisering, rapportering og oppfølging
  - b. intern og ekstern kommunikasjon og samhandling
  - c. risikovurdering og beskrivelse av situasjonsbildet

2. Hva kan vi lære av UiTs håndtering av covid-19 når det gjelder:
  - a. forberedelser, planverk og øvelser
  - b. ressurs- og kompetansestyring
  - c. rolle- og ansvarsdeling
  - d. kommunikasjon og samhandling

Evalueringen er begrenset i tid til aktiviteter og hendelser som skjedde i perioden februar 2020 til juli 2021. Ettersom høstsemesteret var planlagt å gjennomføres som planlagt ble det valgt å sette sluttdato til før studiestart høst 2021.

2. Bruk av planverk og etterlevelse

2.1. Overordnet vurdering

UiT hadde et betydelig og faglig solid beredskapsplanverk på plass før pandemien. Plan for pandemisk influensa ble ferdigstilt og godkjent i februar 2020. UiT avvek fra beredskapsplanverket på et tidlig tidspunkt, men viste stor evne til å tilpasse organisasjonen etter behov. Beredskapsplanene til UiT bar preg av å fokusere på kortvarige og akutte kriser, og var ikke dimensjonert for pandemiens egenart eller lengde. Dette er imidlertid ikke unikt for UiT. Det er få aktører som hadde planlagt og forberedt seg på en så langvarig krise. For UiT ble arbeidet med krisehåndteringen i begrenset grad loggført. Dette skyldes manglende kompetanse på CIM i organisasjonen i stort. Dette førte til manglende notoritet og vanskeliggjorde videreformidlingen av informasjon. Vi anbefaler UiT å revidere sentral beredskapsplan for å inkludere håndtering av langvarige kriser med utgangspunkt i læring fra håndteringen av covid-19, samt vurdere om det er behov for å ta i bruk andre verktøy for loggføring og dokumentasjon.

2.2. Observasjoner

Beskrivelse av beredskapsplanverket

UiT hadde i forkant av krisen etablert et beredskapsplanverk med en sentral beredskapsplan (sist oppdatert 13. mai 2019). Planen skal være et hjelpemiddel for å kunne reagere raskt og effektivt ved kriser og pressede situasjoner. Beredskapsplanen angir roller og ansvar i kriser, organisering av kriseledelsen, varslingsrutiner, samt prinsipper for kommunikasjon, normalisering og oppfølging, øvelser og samvirke. I henhold til beredskapsplanen har rektor som universitetets øverste leder ansvar for beredskapsplanen ved UiT. Universitetsdirektøren er strategisk leder ved kriser og leder sentral beredskapsgruppe (SBG). I planverket er SBG sammensatt av:

- Universitetsdirektøren
- Direktør for avdeling for IT
- Direktør, avdeling for bygg og eiendom
- Direktør, avdeling for forskning, utdanning og formidling (studentinformasjon)
- Direktør, avdeling for organisasjon og økonomi
- Seksjonssjef for kommunikasjon
- Loggfører.

Oppgavene til SBG under en krisehendelse er ytterligere spesifisert i en rutine for SBG (publisert 11. april 2019). Hensikten med rutinen er å bidra til effektiv krisehåndtering i SBG, herunder varsling, arbeid i krisestab og samhandling med politiet. Dersom det er behov for å mobilisere SBG skal dette i henhold til rutinen avklares i universitets krisestøtteverktøy CIM (Crisis Information Management).

Beredskapsplanen presiserer at kommunikasjonen i en krise skal være åpen, aktiv, presis og oppdatert. Hvordan kommunikasjonen skal foregå er ytterligere beskrevet i vedlegget "Krisekommunikasjonsplan". Planen inneholder en ansvars- og oppgavefordeling for kommunikasjon ved krise, plattformer for intern og ekstern kommunikasjon, samt generelle råd om uttalelser til medier/i sosiale medier.

Av beredskapsplanen fremgår det at alle fakulteter og enheter på samme nivå, samt campusadministrasjon ved campus Alta og campus Harstad, skal ha en lokal beredskapsgruppe (LBG) og utarbeide en lokal beredskapsplan. Det er i planen videre spesifisert hvilke roller som skal være faste medlemmer av denne gruppen.

Universitetsdirektøren er i henhold til planverket ansvarlig for normalisering, etterarbeid og rapportering. Når en krise er avsluttet skal driften normaliseres så raskt som mulig. Det skal gjennomføres en evaluering senest to uker etter krisen er avsluttet. I kapittelet om øvelser heter det at SBG skal øve minimum en gang årlig, og hvert tredje år være med i storskala øvelser med eksterne aktører. Lokale beredskapsgrupper skal øve minimum to ganger årlig på mulige fare- og ulykkessituasjoner i beredskapsområdet.

Beskrivelse av plan ved utbrudd av pandemisk influensa

Pandemiplanen for UiT ble utformet og godkjent i februar 2020. Målsetningen til pandemiplanen er å blant annet å opprettholde nødvendige funksjoner innen alle deler av virksomheten så langt det er mulig, og opprettholde kontinuitet i kjernevirksomheten som utdanning, forskning og formidling. Planen legger til grunn en verdens helseorganisasjons (WHO) inndeling i faser for hvordan en influensapandemi utvikler seg. Pandemiplanen foreslår at SBG blir utvidet med fagråd ved en slik hendelse, men detaljer omkring hvordan dette skal gjøres og ansvarsfordeling er ikke laget. UiT utformet en sjekklister for SBG ved utbrudd av koronavirus på universitetet 13. februar 2020. Etter hvert som pandemien utviklet seg ble det opprettet en veileder for hvordan koronasmitte skal håndteres (3. september 2020). Det ble også opprettet sjekklister for hvordan dette skal håndteres av SBG (3. september 2020) og av LBG (14. september 2020).

Etterlevelse av planverket

I intervjuer fremkommer det at både SBG og LBGer organiserte seg på en annen måte enn planverket la opp til. SBG ble utvidet til å inkludere alle LBGer, dekaner, fakultetsdirektører, rektor og studentsamskipnaden. De fleste LBGene valgte å også utvide gruppen til å inkludere flere representanter fra instituttene.

I intervju begrunnes utvidelsen av SBG med at det var et behov for å felles informasjon raskt, samtidig som at kriseledelsen hadde behov for kompetanse om lokale forhold. Selv om gruppen ble utvidet var det ifølge kriseledelsen en kjerne i denne gruppen bestående av de faste medlemmene i henhold til beredskapsplanverket. Det påpekes i intervju at beslutninger i hovedsak ble tatt i denne kjernegruppen. Kjernegruppen hadde også en rekke uformelle møter utenom utvidet SBG.

Beredskapsplanverket legger videre opp til at krisehåndteringen skal loggføres i CIM. Gjennomgang av dokumentasjonen viser at det er ført en overordnet logg i CIM over SBG-møtene som er gjennomført, men at det i begrenset grad er skrevet referater fra møtene. I intervju fremheves det også at det ikke er sendt ut referater i etterkant av møtene. Det har kommet frem under intervjuer at UiT, både sentralt og lokalt, hadde begrenset kompetanse på bruk av CIM som krisestøtteverktøy. Både SBG og LBGene opplyser i intervju om at det i stedet ble tatt i bruk Microsoft Teams som kommunikasjonsplattform, både til møter og løpende kommunikasjon, og at de opplevde dette som hensiktsmessig og effektivt.

Planverket legger opp til at UiT skal gjennomføre kontinuitetsplanlegging og utforme og ta i bruk ROS-analyser. Gjennomgang av dokumentasjon viser at dette ble gjennomført. Videre har det blitt påpekt i intervju med både sentrale og lokale beredskapsaktører at UiT har gjennomført en rekke øvelser både i forkant av, og underveis i koronapandemien.

2.3. Vurderinger

SBG satt stab 11. mars 2020 og utvidet gruppen dagen etter. Selv om dette representerer et avvik fra beredskapsplanen, vurderer vi at dette var hensiktsmessig da det bidro til å spre informasjon om situasjonen raskt, se kap. 3. Vi vurderer videre at planverket ikke tilpasset krisen på den måten at det ikke tok høyde for at ansatte og studenter var på hjemmekontor. Planen hadde i større grad fokus på en pandemisituasjonen med høyt sykefravær. 12. mars 2020 forelå det ingen konkrete planer verken for hjemmekontor i en stor skala, heldigital undervisning eller for heldigitale eksamener. Planverket var videre ikke tilpasset en langvarig krise. Det er i hovedsak utviklet for håndtering av akutte og kortvarige kriser. Vi vurderer at UiT bør revidere planverket for å sikre kontinuitet i kjernevirksomheten og bærekraftighet i kriseledelsen i langvarige kriser.

CIM ble i relativt liten grad benyttet. Det er internrevisjonens vurdering at dette skyldes at organisasjonen som helhet hadde lav kompetanse og liten erfaring med systemet. Begrenset bruk av CIM på sentralt nivå, og mangelfull bruk av CIM på lokalt nivå har gjort det vanskelig å ettergå prosesser og avgjørelser. Basert på intervjuer vurderer vi videre at det i tillegg er i begrenset grad utarbeidet og sendt ut referat i etterkant av møter i utvidet SBG. Dette har vanskeliggjort videreformidlingen av informasjon lokalt. Internrevisjonen anbefaler derfor at UiT vurderer prosedyrer for loggføring og dokumentasjon, samt bruken av krisestøtteverktøy videre.

2.4. Anbefalinger

- **Anbefaling 1:** Revidere beredskapsplanverket slik at dette gir økt rom for fleksibilitet og tar opp lærdom fra håndteringen av covid-19, og dermed også har planer for langvarige kriser som sikrer kontinuitet i kjernevirksomheten.
- **Anbefaling 2:** Revidere prosedyrer for loggføring og dokumentasjon i beredskapsplanverket, og klargjøre bruk av krisestøtteverktøy.

3. Organiseringen av kriseledelse og -håndteringen

3.1. Overordnet vurdering

UiT valgte å tidlig utvide SBG. Kriseledelsen gikk relativt tidlig over til ordinær linjeledelse, selv om utvidet SBG ble videreført. Utvidelsen av SBG bidro til å aktivisere hele organisasjonen i krisehåndteringen og skape en felles situasjons- og risikoforståelse i organisasjonen. Samtidig medførte størrelsen på gruppen og lengden på møtene at det ble vanskelig for deltakerne å holde oversikt over beslutninger som ble tatt. SBG har vært ledet av universitetsdirektøren under hele koronapandemien, med assisterende universitetsdirektør som stedfortreder. Direktørens ledelse trekkes frem av alle intervjuede som en helt tydelig suksessfaktor for krisehåndteringen. Samtidig fremkommer det at arbeidsbelastningen har vært vesentlig, og at universitetsdirektøren har vært sentral i svært mange prosesser. Det er derfor internervisjonens vurdering at krisehåndteringen har vært til dels personavhengig. Det har samtidig vært mulighet for rotasjon av universitetsdirektørens rolle, men det opplyses om at det ikke har vært behov for dette.

3.2. Observasjoner

Organiseringen av utvidet SBG

SBG hadde første møte i forbindelse med krisehåndteringen 28. februar 2020. I henhold til loggen ble det i dette møtet diskutert situasjonsbildet og håndteringen fremover. SBG utarbeidet også i møtet felles informasjon til ansatte og studenter. Det ble også hentet inn en mikrobiolog fra UiT for å informere ledelsen om viruset. Håndteringen av koronaviruset ble også et tema på utvidet ledermøte 3. mars 2020. I intervju påpekes det at UiT ventet med å sette stab fordi det var et ønsket om å overvåke situasjonen og vurdere hvordan dette ville påvirke organisasjonen.

SBG satte krisestab 11. mars 2020. Fra 12. mars ble møtene i SBG utvidet. I intervju påpekes det at utvidelsen av SBG medførte at det tidvis var mange deltagere i møtene. Flere fremhever at møtene var langvarige og det var vanskelig å holde fokus. Antallet deltagere gjorde det også krevende å få til reelle diskusjoner. Flere påpeker i intervju at det ikke ble sendt ut detaljerte referater fra SBG-møtene og at det derfor var krevende å holde oversikt over hvilke beslutninger som ble fattet. Universitetsdirektøren påpekte i intervju at det er forståelig dersom det har vært opplevd som frustrerende at det ikke ble utarbeidet detaljerte møtereferater, men orienterer om at UiT ved behov benyttet seg av informasjonskanaler som sikret at alle studenter og ansatte ble informert.

Et flertall av respondentene har uttrykt at universitetsdirektør gjorde en meget solid jobb. Flere har også uttrykt at universitetsdirektør ledet beredskapsmøtene på en god måte. Flere påpeker i intervju at universitetsdirektør var en god sparringspartner underveis og var tilgjengelig for å svare på spørsmål og henvendelser. Videre var universitetsdirektøren involvert i en rekke prosesser og innsatsgruppene rapporterte til han. Universitetsdirektøren har under hele pandemien hatt en stedfortreder (assisterende direktør) som har kunnet bistå og lede møter ved behov. I intervju presiseres det også at stedfortreder har deltatt i alle møter og kunne ta over ved fravær. Dette har imidlertid ikke vært nødvendig. I intervju opplyses det om at det har vært begrenset med rotasjon i SBG, og at det for

mange har vært en stor arbeidsmengde og belastning over tid. Flere peker på at denne belastningen har vært ekstraordinær for universitetsdirektøren, selv om dette ble håndtert på en svært god måte.

Organiseringen av innsatsgrupper og LBG

Med utvidelsen av SBG 12. mars ble det også etablert ulike innsatsgrupper med ansvar for eksamen, digital undervisning og personalsaker. Flere av disse var matriseorganiserte. I intervju påpekes det at disse var bredt sammensatt av ressurser fra hele organisasjonen, og at dette fungerte veldig effektivt. Det opplyses samtidig om at beslutninger har blitt tatt i linjen, selv om innsatsgruppene har jobbet med mobilisering og implementering i organisasjonen. Gruppene har rapportert til utvidet SBG og universitetsdirektøren.

LBGene har blitt gitt flere roller i håndteringen av covid-19. I henhold til veilederen for håndtering av koronasmitte (publisert 3. september 2020) skal man ved smitte varsle "sin" LBG. Det fremgår imidlertid ikke av veilederen hvorvidt skal varsles LBG på fakultetet eller campus. I intervju med universitetsdirektøren påpekes det at det kan ha vært utfordrende for campusene å håndtere hendelser i LBG fordi campusledelsen ikke følger linjeledelsen. Det opplyses videre at ledere i enkelte tilfeller har valgt å varsle fakultetet eller instituttet, og ikke beredskapsleder på campus. Universitetsdirektøren orienterer videre i intervju at det har blitt iverksatt tiltak underveis i koronahåndteringen for å sikre at leder av LBG ved den aktuelle den aktuelle campus orienteres om smittetilfeller. Det fremgår av dokumentasjon at dette ble presisert i HR-portalen i juli 2020. Tiltakene har ifølge universitetsdirektøren medført at håndteringen av smittetilfeller ved campus har etter hvert blitt bedre, og at det har vært mindre behov for bistand fra SBG i håndteringen.

Normalisering

Utvidet SBG hadde jevnlig møter, men fra midten av april 2020 ble disse mer sporadiske. Fra august 2020 gikk kriseledelsen over til å bruke utvidet ledermøte som møtearena, men beholdt SBG. I intervju påpekes det at beslutninger ble overført til ordinær linjeledelse etter et par uker og det ble normalisert tidlig. Basert på dokumentasjon er det vanskelig å se når dette skjedde. Flere av de intervjuede er usikre på akkurat når dette skjedde. Av dokumentasjonen fremgår det at siste møte i utvidet SBG ble avholdt 12. august 2020. Etter dette er saker relatert til covid-19 diskutert i utvidede ledermøter. Basert på intervju og dokumentasjon er det vanskelig å se hvem som fattet denne beslutningen, og når denne beslutningen ble tatt.

3.3. Vurderinger

UiTs krisehåndtering gikk tidlig over til ordinær linjeledelse, selv om det ble omtalt som krisehåndtering. Utvidet SBG ble brukt i hovedsak til å informere organisasjonen, mens beslutninger ble tatt av faste medlemmer i SBG. Basert på intervjuer har imidlertid ikke overgangen tilbake til linjeorganisasjon vært tydelig for resten av organisasjonen. Samtidig fremheves det i intervjuer at de som har blitt inkludert i utvidet SBG opplever at de har vært en del av krisehåndteringen og har hatt eierskap til dette.

Det har kommet frem intervju at arbeidsmengden har vært betydelig for et stort antall ansatte, og særlig for kriseledelsen. Basert på intervjuer vurderer vi at det ikke har vært rotert på sentrale roller i krisehåndteringen selv om det har vært mulighet for dette. Vi vurderer at det i en langvarig krise er det hensiktsmessig med rotasjon i kritiske roller for å unngå personavhengighet og sårbarhet i beredskapen.

Gjennom oppretting av ulike innsatsgrupper har UiT også tatt i bruk en matriseorganisering for å sikre rask implementering av tiltak. I intervjuer trekkes dette frem som særlig effektivt. Internrevisjonen deler

oppfatningen av at dette var et riktig grep som fungerte godt i den krevende situasjonen som oppstod. Vi anbefaler universitetet å vurdere om denne funksjonen bør inkluderes i beredskapsplanverket som et tiltak for å sikre kontinuitet i kjernevirksomheten i langvarige kriser.

3.4. Anbefalinger

- Anbefaling 3: Tydeliggjøre roller- og ansvar mellom SBG og LBG i håndteringen av lokale hendelser i beredskapsplanverket.
- Anbefaling 4: Vurdere å inkludere bruk av innsatsgrupper i beredskapsplanverket som et verktøy for å kunne iverksette tiltak raskt i en langvarig krise.
- Anbefaling 5: Gjennomføre beredskapsøvelser for å sikre at flere personer dekker ulike roller i beredskapsledelsen og på denne måten redusere personavhengigheten i krisehåndteringen.

4. Felles situasjons- og risikoforståelse

4.1. Overordnet vurdering

Utvidelsen av SBG fungerte som måte å informere hele organisasjonen, og bidro til å i stor grad skape en felles situasjons- og risikoforståelse på universitetet. LBGene fikk ansvaret for å oversette og tilpasse føringer og tiltak fra SBG til fakultetene og campusene. Dette medførte at det var noe ulik tolkning av situasjon og behov for tiltak på tvers av campusene selv i tilfeller der smittetrykket har vært likt. Internrevisjonen vurderer imidlertid som positivt at det har vært åpnet for tilpasninger etter lokale forhold. Krisehåndteringen har videre gitt en økt bevissthet om risiko på UiT. Fakulteter, campuser og studenter har de siste årene gjennomført risikovurderinger i forbindelse med gjennomføring av arrangementer og lignende. UiT har imidlertid ikke gjennomført risikoanalyser på virksomhetsnivå gjennom pandemien, og har ikke brukt risikovurderinger som et strategisk virkemiddel.

4.2. Observasjoner

Utvidet SBG som informasjonskanal

I enhver krise er det viktig med en felles forståelse av situasjonen en står i og risikoen situasjonen utgjør. I intervju pekes det på at behovet for å dele felles informasjon raskt var en av årsakene til at UiT valgte å tidlig utvide SBG. De fleste som er intervjuet opplever det som positivt å ha blitt inkludert i SBG og mener dette var en god mulighet til å både medvirke og bli informert direkte.

For LBGene fungerte SBG som en informasjonskanal. UiT har studietilbud på ti ulike lokasjoner spredt utover et stort geografisk område. Kriseledelsen påpeker i intervju at fordi UiT er en stor og desentralisert organisasjon ble det vurdert at LBGene skulle operasjonalisere beslutningene tatt av SBG. I intervju presiseres det at ved å ta denne beslutningen aksepterte kriseledelsen også en viss grad av variasjon i informasjonen som ble videreformidlet fra SBG.

De ulike fakultetene varierer i studietilbud, undervisningsform og studiested. Enkelte fakultet kunne enklere omstille undervisningsformen til digital undervisning, mens andre fakulteter var avhengige av fysisk undervisning i form av for eksempel praksis, ferdighetstrening, tokt eller utøvende kunst. Fakultetene og campusene forteller i intervju at de opplevde å ha fullmakter til å foreta tilpasninger til egne behov, men at dette har vært ressurskrevende. Dette skyldes at tiltakene fra SBG var generelle og det var tidvis uklart hva som var intensjonen bak tiltakene, men også fordi det ikke ble sendt ut detaljerte møtereferater.

Smittesituasjonen på campusene har variert betydelig i perioden i tråd med smitteutviklingen generelt i samfunnet. Situasjonsforståelsen har således vært ulik på tvers av campus. Det fremgår av intervju at LBG på campusene tidvis har innført ulike restriksjoner til tross for at smittesituasjonen har vært lik, til dels på grunn av ulike kommunale tiltak. I intervju peker enkelte på at dette også kan skyldes ulike kulturer på de forskjellige campusene, samt ulikt behov for å ta i bruk kollektivtransport.

Bruk av risikoanalyser

UiT har holdt universitetet åpent store deler av pandemien. Flere forteller i intervju at dette har gitt organisasjonen et økt fokus på risiko og bruk av risikoanalyser, og en felles forståelse av for behovet for å gjennomføre smittevernanalyser i forkant av arrangementer. UiT hadde i forkant av pandemien

(etablert i 2005, sist publisert i 2017) opprettet en retningslinje for risikovurderinger knyttet til helse, miljø og sikkerhet (HMS). Fakulteter som har ansatte og studenter som bruker forskningslab orienterer i intervju om at de før pandemien var vant med å utarbeide sikkerjobb-analyse i henhold til denne retningslinjen. Etter pandemien har flere tatt i bruk sikkerjobb-analysene til å vurdere smittevern. Basert på informasjon oversendt fremgår det at det er foretatt en risikoanalyse med kartlegging av faren knyttet til gradvis åpning av campus (juni 2020).

UiT har ikke gjennomført overordnede risikoanalyser gjennom pandemien, men har foretatt kontinuitetsplanlegging med utgangspunkt i ulike scenarier, se kap. 6.2. Det ble 28. januar 2020 ble det presentert en overordnet ROS-analyse for universitetet som vurderte risikoen for naturhendelser, store ulykker og tilsiktede hendelser. Risikoanalysene som ligger til grunn for denne ble gjennomført i perioden 2018 og våren 2019. Pandemi var en av hendelsene som var vurdert å kunne ramme UiT, men ble vurdert til å ha moderat risiko. Denne har ikke vært oppdatert gjennom pandemien.

4.3. Vurderinger

UiT har i stor grad hatt en felles situasjons- og risikoforståelse under koronapandemien. Utvidelsen av SBG har aktivisert og engasjert organisasjonen til å tenke beredskap, blant annet gjennom å åpne for medvirkning og diskusjon om nye tiltak og føringer. Kriseledelsen har videre gitt de nødvendige fullmakter til LBG til å videreformidle og oversette tiltak til lokale forhold. Ved å gjøre dette er det også akseptert en viss risiko for lokal variasjon. Samtidig har dette vært krevende for LBGene da det har vært noe uklarhet knyttet til hva som har blitt besluttet i SBG og det har ikke blitt sendt ut detaljerte møtereferater. Vi vurderer det som positivt at det har vært mulighet for LBG å operasjonalisere sentrale tiltak, men at det i større grad kunne vært tilrettelagt for dette gjennom å dokumentere tiltak besluttet i SBG.

UiT har under pandemien hatt et bevisst forhold til risiko og håndtering av risiko gjennom kontinuerlig gjennomføring av smittevernanalyser i forkant av lokale aktiviteter. UiT hadde i forkant av pandemien vurdert risiko og sårbarhet på et overordnet nivå, men risikovurderingen ble ikke oppdatert og brukt som et strategisk virkemiddel i pandemien. Vi vurderer at aktiv bruk av ROS-analyser kan hjelpe UiT med å være proaktive og forebyggende. Å bruke dette som et virkemiddel på virksomhetsnivå kan videre bidra til å styrke den strategiske planleggingen av driften og redusere risikoen dersom det oppstår flere uønskede hendelser samtidig.

4.4. Anbefalinger

- Anbefaling 6: Utarbeide prosedyrer med krav om gjennomføring av strategiske risikovurderinger på virksomhetsnivå ved håndtering av kriser som varer over tid.

5. Intern og ekstern kommunikasjon

5.1. Overordnet vurdering

UiT har hatt fokus på å informere studenter og ansatte gjennom hele pandemien. Det har vært en tydelig plan og strategi om at informasjon skal komme fra universitetsledelsen og kommunikasjonsavdelingen. UiT var tidlig ute med å etablere en nettside med informasjon om covid-19 som gjorde det mulig å informere alle målgrupper raskt. Samtidig har UiT brukt en rekke kanaler for å informere studenter og ansatte, både sentralt og lokalt. Dette omfatter nettsiden, e-post, intranett (for ansatte), HR-portalen (for studenter og ansatte), læringsplattformen Canvas og SMS. Det er positivt at UiT har forsøkt å ta i bruk ulike plattformer for å være sikre på å nå studenter og ansatte, men formidling gjennom flere kanaler på ulike nivå kan ha bidratt til frustrasjon og misforståelser. UiT har videre samarbeidet godt med de ulike vertskommune, både sentralt og lokalt. I tillegg har UiT hatt et godt samarbeid med Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) som har bidratt til å sikre gjennomføring av læringsmål og nødvendig praksis for studentene.

5.2. Observasjoner

Kommunikasjonsstrategi

Behovet for informasjon har vært stort gjennom pandemien. UiT hadde i forkant av krisen etablert en plan for krisekommunikasjon (publisert 18. oktober 2019), se kap. 1. Kommunikasjonsavdelingen utviklet i tillegg tidlig en kommunikasjonspolicy knyttet til koronaviruset (publisert 20. mars 2020). Denne fastslår hvilke informasjonskanaler som skal benyttes til generell informasjon fra ledelsen på nivå 1:

- Uit.no/korona
- E-post til ansatte
- E-post til studenter
- Kunngjøring
- Min side for studenter
- Canvas
- Sosiale medier
- Melding på alle PCer som er tilkoblet UiTs nett (ITA har publiseringsrettighet)
- Infoskjermer (for de som er på campus)
- SMS (beredskap – i særlige tilfeller)
- Plakater/oppslag (BEA/NOKAS)
- Media

I policyen er det angitt hvem som har beslutningsmyndighet for hva som skal publiseres i de nevnte kanalene. Beslutningsmyndigheten er i hovedsak begrenset til rektor, universitetsdirektør og kommunikasjonsavdelingen. Policyen spesifiserer videre at fakultetene (dekan/leder) og tilsvarende enheter har ansvaret for å etablere effektive og gode kommunikasjonslinjer med egne studenter om endringer i undervisning og eksamen ved den enkelte enhet. Disse har også ansvar for å etablere effektive og gode kommunikasjonskanaler med egne ansatte for å informere om særlige endringer.

Basert på intervju er det tydelig at UiT har tatt i bruk flere kanaler for å informere studenter og ansatte, men at hovedkanalen for informasjon for studenter og ansatte har vært korona-siden på nettsidene til UiT. For organisasjonen ellers har utvidet SBG fungert som en informasjonskanal om

krisehåndteringen. Korona-siden inneholder informasjon om opprettholdelse av smittevern på UiT, samt gjeldende føringer og tiltak. Kommunikasjonsavdelingen har ansvar for å drifte nettsiden. Ifølge intervjuer har det vært krevende å ivareta nettsiden, forvalte kommunikasjonen internt og eksternt, møte i beredskapsmøter og samtidig ha begrenset med ressurser. Tiltak og føringer har endret seg raskt under perioden, noe som har ført til korte frister for å oppdatere nettsiden og formidle informasjon. I intervjuer opplyses det om at dette har gitt stor arbeidsbelastning over tid.

Det fremheves i intervju at nettsiden har vært nyttig og at det har vært hensiktsmessig at informasjonen kommer fra sentralt hold. I intervju med kommunikasjonsavdelingen påpekes det at utfordringen med å samle informasjonen på nettsiden er at det har vært krevende å møte behovene til de ulike målgruppene. Dette førte til at nettsiden ble omfattende. I andre intervju opplyses det om at det har vært vanskelig å finne frem til relevant informasjon på siden, men at denne over tid har utviklet seg og blitt mer oversiktlig.

Kommunikasjon med studenter og ansatte

I flere intervjuer fremheves det at det har vært utfordrende å nå frem til studentene med informasjon. Det har ført til at det har blitt tatt i bruk ulike strategier å informere studentene, både sentralt og lokalt. I henhold til policyen har også fakultetene og tilsvarende enheter ansvar for å informere studenter. Mens enkelte fakultet forholdt seg til at studentene brukte korona-siden, tok andre fakultet i bruk av SMS og læringsplattformen Canvas for å informere studentene. Et fakultet påpeker at det var utfordrende i tilfeller der informasjon om studietilbud og eksamen ble gitt sentralt uten at fakultetet var kjent med dette i forkant. Dette gjorde det krevende å håndtere studenthenvendelser i etterkant. I intervju med representanter fra studentparlamentet ved UiT påpekes det at kommunikasjonsstrategien til UiT har vært god, men at det generelt kan være krevende å nå ut med informasjon til studenter.

Det har også vært et behov for å informere ansatte underveis i pandemien. Mange ledere hadde spørsmål knyttet til beslutninger som ble tatt i SBG. I mars 2020 ble det derfor opprettet en e-postkanal for å støtte ledere i organisasjonen. I intervju opplyses det om at det kom mange spørsmål via e-posten og det var krevende å svare ut alle spørsmålene. Etter hvert som det ble opprettet en struktur for hvor man kunne finne informasjon ble det enklere å svare ut spørsmål, og e-posten ble avvirket.

Innsatsgruppen for personalområdet utformet korona-relaterte rutiner og retningslinjer for de ansatte. Disse ble publisert på korona-siden. I intervju fremheves det at utfordringen med dette var at korona-siden hadde flere målgrupper utover de ansatte. Etter hvert ble derfor rutinene og retningslinjene flyttet over til HMS-håndboka i HR-portalen (tilgjengelig for både studenter og ansatte). Dette gjorde det enklere å følge med på oppdateringer i regelverk og det ble dokumentert i arkivsystemet ePhorte. Innsatsgruppen opplyser i intervju om at de ansatte var godt kjent med portalen, og at større oppdateringer av regelverket ble informert om via nyhetssak på portalen. I andre intervju påpekes det at det er få som bruker denne portalen.

Kommunikasjon med eksterne aktører

UiT har studiesteder plassert i ti ulike kommuner og har i tillegg praksissamarbeid med langt flere kommuner. Ved UiT har beredskapsrådgiver i kriseledelsen styrt kontakten med de fem største kommunene: Tromsø, Alta, Harstad, Narvik og Hammerfest. Denne rollen var ikke nedfelt i planverket i forkant av krisen, men ble definert tidlig i mars 2020. Utover dette har LBGene hatt kontakt med sine respektive kommuner. I intervju fremheves det at kontakten med kommunene generelt har vært god. Etter hvert som krisen endret seg og det ble en økning i lokale restriksjoner, ble kontakten med kommunene viktigere. Både sentralt og lokalt er det en opplevelse av at kommunen var tilgjengelige

og svarte på spørsmål ved behov. I tillegg til samarbeidet med kommunene samarbeidet Det helsevitenskapelige fakultet ved UiT tett med Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN). UiT og UNN er samlokalisert og det er mange ansatte og studenter som beveger seg mellom bygningene. Samarbeid har derfor vært nødvendig for å kunne sikre gjennomføring av utdanningen for både studenter og stipendiater, se kap. 6. UiT har også samarbeidet tett med Norges arktiske studentsamskipnad om tiltak på campusene og oppfølging av studenter. Disse har også vært inkludert i utvidet SBG. Se kap. 6.

5.3. Vurderinger

UiT har hatt et tydelig mål om å informere studenter og ansatte kontinuerlig. Både planen for krisekommunikasjon og policy for kommunikasjon i forbindelse med koronaviruset fastslår at informasjon i all hovedsak skal gis sentralt. Policyen gir samtidig et lokalt ansvar for å informere studenter og ansatte. Kommunikasjonspolicyen åpner for en lang rekke ulike plattformer. Det er positivt at UiT har forsøkt å ta i bruk ulike plattformer for å nå studentene, særlig da dette er en gruppe som generelt er vanskelige å nå. For å videreutvikle beredskapsarbeidet på universitetet kan det være nyttig for å UiT å undersøke nærmere hvilke plattformer som har vist seg best egnet til å nå ut til denne gruppen.

Kommunikasjonsavdelingen har ytt en ekstraordinær innsats i etableringen, oppdateringen og videreutviklingen av korona-siden. Dette har også medført en stor arbeidsbelastning over tid. Selv om UiT i stor grad har brukt korona-siden som informasjonskanal vurderer vi likevel at informering via flere ulike plattformer, fra forskjellige ledernivå, kan ha bidratt til å skape frustrasjon og misforståelser omkring hvor man kan oppsøke informasjon. Dette kan videre utgjøre en risiko for manglende felles situasjons- og risikoforståelse. Vi vurderer at UiT med fordel kan revidere planverket med tanke på bruk av plattformer og hvilke som er mest hensiktsmessig å ta i bruk fremover, basert på erfaringene som er gjort i løpet av koronapandemien. I revisjonen kan det også være aktuelt å vurdere prinsipper for rotasjon i kommunikasjonsfunksjonen ved langvarige kriser og beredskapshendelser.

5.4. Anbefalinger

- **Anbefaling 7:** Revidere kommunikasjonsplanverket med tanke på hvilke kommunikasjonsplattformer som er best egnet til å nå et stort antall studenter samtidig i en krise.

6. Kontinuitet og drift

6.1. Overordnet vurdering

2020 og 2021 har vært svært krevende år, både for ansatte og studenter. Undersøkelser viser at smittevernrestriksjoner og omlegging fra fysisk til digital undervisning har vært belastende for studentenes psykiske helse. UiT har gjennom pandemien jobbet med å følge opp studenter som sliter psykisk. Samtidig har universitetet på kort tid mobilisert og aktivisert hele organisasjonen til å digitalisere undervisningsformen og eksamensformen. Det er enkelte indikasjoner på at den digitale kompetansen for en gruppe ansatte fremdeles er lav og at studiekvaliteten oppleves som varierende. Samlet sett vurderer vi imidlertid at universitetet har klart å løfte den digitale kompetansen på en god måte. Videre har det også vært en stor innsats for å sikre at studenter og stipendiater med behov for fysisk tilstedeværelse og fysisk undervisning har fått dette. Gjennom en rekke ulike tiltak som blant annet kontinuitetsplanlegging, opprettelse av innsatsgrupper og tiltak for å sikre feltarbeid og tokt har UiT klart å sikre at studenter og stipendiater får gjennomført utdanningen og nådd alle læringsmål.

6.2. Observasjoner

Kontinuitetsplanlegging

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) anbefaler at virksomheter med kritiske samfunnsfunksjoner planlegger for å opprettholde sine leveranser uavhengig av hvilke påkjenninger som virksomheten utsettes for. Dette omtales som kontinuitetsplanlegging. 11. mars 2020 sendte universitetsdirektøren ut en henvendelse til alle enheter ved UiT om å gjennomføre kontinuitetsplanlegging, med mål om å opprettholde funksjoner og leveranser, samt ivareta UiTs verdier. I tillegg til at enhetene utarbeidet kontinuitetsplaner på bakgrunn av disse scenarioene ble det også utarbeidet en felles kontinuitetsplan for hele UiT (19. mars 2020). Denne planen tok utgangspunkt i seks scenarier:

- "Nå-situasjonen varer ut juni 2020
- Myndighetene sentralt eller lokalt innfører strengere karanteneiltak – alle unntatt kritiske samfunnsfunksjoner må være i hjemmekarantene i 14 dager med virkning tidlig fra uke 13 (uke 16/17)
- Sykefravær øker opp mot 30-40 % fram mot utgangen av april (uke 18)
- UiT må avgi personell til andre virksomheter: Helsetjenesten, Heimevernet/ Siviltforsvaret
- Kritiske leveranser for/til UiT stopper opp: a) Byggeprosesser, b) Nett /teknisk, c) Varer og tjenester
- Pålegg om stenging av hele UiT og all virksomhet på campuser".

I de ulike scenariene ble det kartlagt utfordringer, gjennomført en kort analyse og prioritering, foreslått forebyggende tiltak og beredskapstiltak, samt oppsummert håndtering av kontinuitetsplanleggingen i henhold til scenariet. Dette er i tråd med DSBs veileder for kontinuitetsplanlegging.

Tiltak for å sikre gjennomføring av studenter og stipendiaters utdanning

Som nevnt under kap. 3 har UiT holdt universitetet åpent store deler av pandemien. For studenter som er avhengig av fysisk tilstedeværelse har dette vært kritisk. I intervjuer pekes det på at det har vært krevende for universitetet å holde åpnet med tanke på kontinuitetsplanlegging og vurdering av risiko. Gjennomføring av tokt og feltarbeid trekkes frem som et eksempel på dette i intervju. Flere studenter og stipendiater på UiT er avhengige av å reise på tokt og gjennomføre feltarbeid. For å få til dette ble

det gjennomført risikovurderinger og iverksatt tiltak. Et av tiltakene UiT iverksatte var å leie campinghytter slik at studentene og stipendiatene kunne være i karantene før og etter tokt og feltarbeid. I intervju opplyses det om at dette krevde omfattende planlegging, men at studentene og stipendiatene fikk gjennomført tokt og feltarbeid.

Mange studenter er også avhengig av tilgang til sykehuset for å gjennomføre praksis og få tilgang til lab. I intervju fortelles det om at Det helsevitenskapelige fakultetet fikk, gjennom tett samarbeid med UNN, sikret at studenter fikk gjennomført praksis i perioden. Fakultetet har også åpnet for at studentene har kunnet bistå på sykehuset så fremt dette ikke har gått utover studentenes utdanning og læringsmål. Stipendiater som har hatt behov for tilgang til lab på UNN har ifølge intervju hatt utfordringer med å fullføre doktorgraden på normert tid. Det helsevitenskapelige fakultetet har jobbet for å kunne sikre tilgang til lab for flest mulig, men smittevernrestriksjoner har begrenset kapasiteten på laben. Fakultetet har prioritert tilgang for stipendiater i avslutningsfasen, men det har likevel vært enkelte stipendiater som har måttet utsette.

Videre var det også flere studenter på utveksling i mars 2020 - både innreisende og utreisende studenter - som hadde ulike utfordringer knyttet til å gjennomføre studiesemesteret. Det ble opprettet en innsatsgruppe i tilknytning til internasjonal avdeling for å bistå studenter på reise. Innsatsgruppen iverksatte en rekke tiltak for å sikre trygg retur for UiTs studenter og tilrettelegging av undervisning for disse på UiT. Det ble også iverksatt en rekke tiltak for innreisende studenter i Tromsø som ikke fikk returnert til hjemlandet.

Digitalisering av undervisning og eksamen

Selv om det ble iverksatt en rekke tiltak for å gjennomføre fysisk undervisning har undervisning og eksamen i all hovedsak blitt gjennomført digitalt under pandemien. Alle intervjuene peker på at dette har vært den største omleggingen under pandemien, og at denne skjedde svært raskt. UiT opprettet to innsatsgrupper som skulle støtte denne omleggingen: innsatsgruppe for eksamen og innsatsgruppe for digitale undervisningstjenester. Dette var store grupper organisert i matrise med medarbeidere fra hele organisasjonen. I intervju fremheves det at dette gjorde det mulig å jobbe effektivt og nå ut til hele organisasjonen. Innsatsgruppene jobbet med å utarbeide rutiner og retningslinjer for blant annet streaming, opptak og lisenser og rapporterte til SBG.

Erfaringen til innsatsgruppene er ifølge intervju at UiT har løftet seg digitalt og klart å legge om undervisning og eksamen raskt. Ifølge intervju hadde mange medarbeidere hadde en rask utvikling av digital kompetanse, men det er fremdeles en gruppe som har begrenset digital kompetanse. I flere intervjuer påpekes det at dette har ført til at studiekvaliteten har vært varierende i perioden. Dette fremheves også i intervju med studentene, men de forteller også at omleggingen stort sett har gått bra og at dette har blitt bedre over tid.

I intervju med innsatsgruppene pekes det på at studentene over tid ble mer demotiverte for digital undervisning og eksamen. En av årsakene som løftes frem er manglende forutsigbarhet og plutselige endringer i undervisningsform og eksamensform. Fra jul 2020 har det ifølge intervju blitt økt fokus på å sikre forutsigbarhet for studentene.

Oppfølging av studenter

Den årlige undersøkelsen "Studiebarometeret" gjennomført av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen i 2020 viser at studenter på UiT er generelt fornøyde med den digitale undervisningen, men at de savner et miljø, og muligheten for å være til stede på campus og ha dialog med

underviseren.¹ I en nasjonal undersøkelse av studentenes helse- og trivsel (SHoT-undersøkelsen) for 2020 fremkommer det at halvparten av UiT-studentene oppgir at de sliter psykisk og nesten halvparten savner noen å være sammen med. 7 av 10 mener den digitale undervisningen er dårlige enn tradisjonell undervisning.²

UiT har hatt tett samarbeid med studentsamskipnaden under krisehåndteringen. Både UiT og samskipnaden har hatt fokus på å følge opp studenter som sliter. Samskipnaden var en del av SBG og var særlig involvert i krisehåndteringen vår og høst 2020. I intervju fremhever samskipnaden at dette var et godt samarbeid, og at det var særlig positivt med trepartsmøter med UiT, samskipnaden og kommunene på alle campusene.

6.3. Vurderinger

Vi vurderer det som positivt at UiT tidlig begynte arbeidet med kontinuitetsplanlegging i tråd med veileder fra DSB. Kontinuitetsplanlegging ble gjennomført både på fakultetene og samlet sett for hele universitetet. Dette er et godt virkemiddel for å tenke risiko og tiltak i ulike scenarier. Flere av scenariene UiT valgte i deres samlede kontinuitetsplan var treffsikre med tanke på den videre utviklingen av pandemien. Dette kan ha bidratt til å gjøre det mulig å normalisere driften tidligere og samtidig være mer forberedt med tanke på å opprettholde en kontinuitet i de ulike fasene av pandemien.

UiT tilpasset organisasjonen og produksjonen raskt til krisen som forelå. Som nevnt ble det opprettet flere innsatsgrupper i matriseorganisering for å sikre rask og effektiv implementering av tiltak som skulle bidra til å sikre at studenter og stipendiater fikk gjennomført utdanningen sin. Innsatsgruppene bidro til at universitetet på kort tid klarte å digitalisere undervisnings- og eksamensformen. Den digitale kompetansen er imidlertid fremdeles begrenset hos flere ansatte. Vi vurderer at det i årene fremover vil være sannsynlig at det oppstår smittebølger i perioder vil kreve digital undervisning og eksamen. Det kan derfor være hensiktsmessig at universitetet jobber med å heve den digitale kompetansen og videreutvikle digitaliseringen. Dette også særlig for å sikre høy studiekvalitet og forutsigbarhet for studentene.

Undersøkelser gjennomført i 2020 viser at pandemien har hatt konsekvenser for studentenes psykiske helse. Vi vurderer at UiT har hatt fokus på å følge opp studentene under pandemien, også gjennom samarbeid med samskipnaden. Da det fremover trolig vil være tidvis nødvendig med smittevernrestriksjoner vurderer vi at UiT bør videreføre og videreutvikle oppfølgingen av studentene og samarbeidet med samskipnaden. For videre utvikling av beredskapsarbeidet generelt på UiT kan det være hensiktsmessig å inkludere studentenes og sårbare gruppers totale belastning, herunder psykiske helse, i risiko- og sårbarhetsanalyser fremover.

6.4. Anbefalinger

- **Anbefaling 8:** Videreutvikle oppfølgingen av studentene og samarbeidet med samskipnaden for å ivareta studenters psykiske helse i faser med smittevernrestriksjoner, men også generelt i kriser.

---

¹ UiT (11. februar 2021) [UiT-studenter mer fornøyd enn snittet.](#)

² UiT (24. februar 2021) [Slik får du hjelp hvis du sliter i studenthverdagen.](#)

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
10.02.2022

Sak:
2/22

Møtested for universitetsstyret vår 2022, og møtedatoer og -sted studieåret 2022/2023

Innstilling til vedtak:

1. Styret ved UiT Norges arktiske universitet avholder styremøtene for våren 2022 på følgende steder:

Dato	Sted
10. februar	Digitalt
17. mars (kombinert med styreseminar 16. mars)	UiT i Alta
28. april	UiT i Tromsø
13. mai	Digitalt
16. juni	UiT i Tromsø

2. Styret ved UiT Norges arktiske universitet avholder styremøtene for studieåret 2022/2023 slik:

Dato	Sted
29. – 30. september (inkl. styreseminar)	Sommarøy
18. oktober	UiT i Narvik
1. desember	Digitalt
2. februar	UiT i Tromsø
23. – 24. mars (inkl. styreseminar)	UiT i Tromsø
4. mai	Digitalt
22. juni	UiT i Harstad

3. Om møter ikke kan avvikles på planlagte møtested gjøres de om til heldigitale møter.
4. Møter kan utgå dersom det viser seg at det ikke er behov for behandling av saker. Da får styrets medlemmer beskjed i god tid i forveien.

5. Ved behov kan det innkalles til ekstraordinære møter.

Bakgrunn:

Det er styret som skal fastsette møteplan for styremøtene. Ved fastsetting av møteplanen for universitetsstyret denne perioden tas det utgangspunkt i departementets frister for rapportering og budsjettforslag.

I styresak S 33/21 ble møtedatoer for studieåret 2021/2022 vedtatt, men uten at det ble avklart hvor/hvordan møtene skal avvikles. Det er også hensiktsmessig å vedta dato og sted for møtene i studieåret 2022/2023.

I forslaget er det lagt opp til at minst et møte per semester skal være lagt til en av campusene utenfor Tromsø og at minst et møte skal være digitalt.

Det er videre lagt opp til at et møte hvert semester kombineres med et styreseminar.

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlig: Jørgen Fosslund
Saksbehandler: Britt Anita Mikkelsen

SAKSFRAMLEGG

Til:	Møtedato:	Sak:
Universitetsstyret	10.02.2022	3/22

Felles investeringsplan UiT 2022-2025

Innstilling til vedtak:

1. Universitetsstyret vedtar forslag til investeringsplan slik det fremkommer i saksfremlegget med vedlegg.
2. Det legges frem en revidert, langsiktig investeringsplan for universitetsstyret etter at ny strategi for UiT Norges arktiske universitet er vedtatt.

Bakgrunn:

Kunnskapsdepartementet (KD) har fastsatt et nytt reglement for statlige universiteter og høyskolers oppbygging av ubenyttede bevilgninger (avsetninger), rundskriv F-05-20 (jf. styresak S 51/20). Reglementet regulerer institusjonenes muligheter til å til å overføre ubenyttet bevilgning fra KD fra et budsjettår til det neste. Avsetningene skal deles inn i to hovedkategorier:

- Avsetninger til investeringer
- Avsetninger til andre formål

Avsetninger til andre formål har en øvre grense på 5 % av KD-bevilgningen ved årsslutt. Avsetninger ut over dette skal returneres til statskassen fra regnskapsåret 2022.

Det er ikke satt en øvre grense for institusjonens avsetninger til investeringer, men disse avsetningene må inngå i en investeringsplan som skal fastsettes av styret. Styret skal beslutte hvor mye som skal avsettes til fremtidige investeringer i forbindelse med fastsettelse av institusjonens årsregnskap. Beslutningen skal dokumenteres i form av en investeringsplan som spesifiserer hva det skal investeres i, hvilket år det er planlagt å gjennomføre investeringen og hvilket beløp som er avsatt til den konkrete investeringen.

Universitetsstyret besluttet i styresak S 53/21 å innføre investeringsplanen i to trinn ved UiT. I første omgang skal det vedtas en plan med oversikt over investeringer knyttet til allerede oppsparte midler (avsetninger per 31.12.2021). Dette dreier seg hovedsakelig om allerede vedtatte og igangsatte tiltak. Deretter vil universitetsstyret i løpet av 2022 bli forelagt forslag til en plan for framtidige investeringer med tilhørende finansieringsbehov.

Vedlagte investeringsplan gir en oversikt over investeringstiltak for perioden 2022-2025. Den enkelte enhet har prioritert tiltak innenfor egne rammer og behov. Investeringene er basert på

vedtak som er gjort i UiTs styrer, eller at institusjonen er tildelt øremerkede midler til særskilte investeringsformål:

- Øremerkede tildelinger fra Kunnskapsdepartementet
- Tiltak vedtatt av universitetsstyret, eller av enhetsstyrer med fullmakt til å disponere midler
- Tiltak knyttet til nødvendig vedlikehold av bygg og infrastruktur
- Andre forpliktelser/igangsatte tiltak

Ut fra dette gjenspeiler de tiltakene som inngår i vedlagte investeringsplan inngåtte forpliktelser for institusjonen. Planen gir en oversikt over formål, investeringsår og -beløp, samt årlig finansieringsbehov frem til anskaffelse. Planen gir uttrykk for avsetninger til investeringer slik disse fremkommer i note 15 i avlagt årsregnskap til KD for 2021. Ikke alle enheter ved UiT har avsatt midler til fremtidige investeringer. Dette beror dels på forskjeller i investeringsbehov, men også på forskjeller i tilgang på avsetninger som kan benyttes til investeringsformål.

Rektors vurdering

Det nye regelverket fra Kunnskapsdepartementet har stor betydning for institusjonens arbeid med avsetninger og investeringer, både på institusjonsnivå og for den enkelte enhet. UiT må som del av en helhetlig planlegging for virksomheten kontinuerlig vurdere forholdet mellom nivå på avsetninger til investeringer og drift (innenfor 5 %).

Investeringsplanen skal rulleres årlig, må vurderes opp mot behov, muligheter og prioriteringer, og knyttes til konkret planlegging og budsjettering. Planen må være realistisk, slik at tiltakene kan gjennomføres som planlagt. Som del av dette må UiT i større grad enn tidligere avsette og eventuelt omdisponere midler til den enhet som skal disponere avsetningene.

Rektor ser at det er behov for å arbeide videre med hvilke konkrete investeringer UiT nå skal forplikte seg til å gjennomføre, samt budsjettering og planlegging av det enkelte tiltak og tidsplan for gjennomføring. Det henger sammen med at UiTs økonomiske rammebetingelser har endret seg etter framleggelse av statsbudsjettet for 2022, og at det er behov for nye drøftinger av prioriteringer etter vedtak av ny strategi for UiT.

Dag Rune Olsen
Rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlig: Odd Arne Paulsen

Saksbehandler: Elin Andersen, Geir Sørensen, Josefine Borlaug, Sindre Hammer Tjønnøy, Simen Ottemo Gärtner

Vedlegg:

Vedlegg 1: Investeringsplan UiT 2022-2025

Vedlegg 2: Investeringsiltak Bygg og eiendom

Investeringsplan

Periode 2022-2025

1 Innledning

UiT Norges arktiske universitet investerer store beløp i vitenskapelig utstyr, fly, skip, simulatorer og annen teknologi til forskning og undervisning. I tillegg kommer vedlikehold av bygg og annen infrastruktur, blant annet IKT-utstyr.

Investeringer defineres som en utgift som forventes å gi en framtidig avkastning, for eksempel innkjøp av maskiner og produksjonsutstyr. I offentlig sektor brukes begrepet om anskaffelser over 50 000 kroner hvor gjenstanden har en forventet levetid på mer enn 3 år.

1.1 Bakgrunn

Kunnskapsdepartementets reglement for statlige universiteter og høyskolors oppbygging og anvendelse av ubrukte budsjettmidler (avsetninger) – nedfelt i Rundskriv F-05-20, regulerer hvor store avsetningene kan være per 31. desember i regnskapsåret.

Det skilles mellom avsetninger til investeringer og til andre formål. Det er ingen øvre grense for hvor mye universitetet kan avsette til investeringer. Avsetninger til andre formål skal ikke overstige 5 % av bevilgningene, gitt i tildelingsbrev fra KD i regnskapsåret.

1.2 Formål

Noen typer investeringer har en så høy kostnadsramme at det er nødvendig at det årlig settes av budsjettmidler frem til anskaffelsestidspunktet. Avsetningene rapporteres til KD i Note-15 til regnskapet, og denne investeringsplanen skal blant annet dokumentere UiTs samlede planer for investeringer.

Investeringsplanen er et verktøy for å utvikle UiT Norges arktiske universitet i tråd med universitetets strategi. Etter som ny strategi er under utarbeidelse, vil denne investeringsplanen være en første versjon som primært er begrenset til investeringer som skal finansieres over allerede avsatt bevilgning, som overføres fra 2021.

Investeringsplanen vil bli komplettert høsten 2022, når ny strategi for UiT er vedtatt av universitetsstyret.

2 Planlagte investeringer

Investeringer					
Kategori	Saldo	Avsetninger			
	2021	2022	2023	2024	2025
Helsefak	53 383	-38 443	-14 940	0	0
NT-fak	22 820	-22 820	0	0	0
BFE-fak	26 981	-19 904	-3 200	-2 400	-1 500
UMAK	1 705	-1 705	0	0	0
Investeringer i bygg og infrastruktur	124 069	-51 723	-67 292	0	-5 054
Sum netto	228 959	-134 596	-85 432	-2 400	-6 554

Alle tall i er angitt i 1000 kroner

Tabellen viser UiTs avsetninger til investeringer for perioden 2022 – 2025, lik 228,959 mill. kroner. Fra regnskapsåret 2021 overføres det 228,990 mill. kroner som er avsatt til planlagte investeringer i henhold til note 15 i regnskapet. Avviket mellom beløpene skyldes enkelttiltak som har uvesentlige beløp satt at til investering, og derfor ikke er tatt med i tabellene. For eksempel gjelder dette investeringer i slutfase, der det kun mangler en faktura. Tabellen inneholder framtidig finansieringsbehov og selve investeringen. Kolonnen for år viser altså nettobeløp det året investeringen inntreffer. Hovedsakelig vil forpliktelsene innfris de første to årene.

I det følgende presenteres investeringsbehovene slik de er planlagt ved enhetene. Det følger en kort tekst som gir utfyllende informasjon til tabellene. Det er ikke alle enheter som per nå har avsetninger til investeringer for denne perioden. Disse enhetene gir også en kort redegjørelse for dette. Alle tabeller opererer med tall i hele tusen kroner.

2.1 Det helsevitenskapelig fakultet

Det helsevitenskapelige fakultet					
Investeringstiltak	Saldo				
	2 021	2 022	Avsetninger		
			2 023	2024	2025
Forskningsutstyr MH2	26 241		-24 558	-1 683	
AKM utstyr MH2	11 418			-11 418	
Utdanningsområder MH2	4 526		-3 159	-1 366	
Lager avfall Biobank MH2	633		-160	-473	
Forskuttering samfinansiering (vitenskapelig utstyr til Kjernefasilitet for avansert mikroskopi)	1 538		-1 538		
Særskilt tildeling ifm økt studiekapasitet, RNB 2020	4 355		-4 355		
Miljøgifter - Befolkningsundersøkelser i Nord	6 820	1 447	-8 267		
Leiested naturstoff- og L.kjemi (serviceavtale og repressjon av utstyr)	426		-426		
Revidert simuleringsrom UiT	675		-675		
Reinvestering - undervisningsutstyr	715		-715		
Gate - up - lab (ganganalyseutstyr)	100		-100		
Kostnader knyttet til reserve MH2	-4 063	4 063			
Sum	53 383	5 510	-43 953	-14 940	0

Majoriteten av investeringene til Det helsevitenskapelige fakultet gjøres over MH2-midler, tildelt gjennom statsbudsjettet for 2017. MH2-midlenes formål er å utruste nybygg til medisin og helsefag, slik at arealet tjener sitt formål til forskning og undervisning. Følgende grunnutrustning av nybygg, samt erstatning av eldre utstyr, er viktig for å bidra til å realisere strategiene til UiT innen helse.

Helsefak har forskningsinfrastruktur som bygger opp under forskningsområdene hvor UiT er ledende, og fakultetet jobber, som vist i investeringsplanen, med opparbeidelse av en oppdatert og fremragende avdeling for komparativ medisin. Utrusting av denne infrastrukturen vil stille UiT sterkt i både forskning og utdanning i fremtiden, samt styrke samarbeidet med spesialisthelsetjenesten.

For UiT som utdanningsinstitusjon er det svært viktig at fakultetene investerer i tidsriktig utdanningsutstyr, samt nye pedagogiske virkemidler. Helsefak vektlegger investeringer i utdanningene for å kunne tilby studentene oppdaterte utdanningsarenaer, samt levere forskningsbaserte utdanninger på et høyt nivå. Dette samsvarer med UiTs strategi om å tilby engasjerende og aktuelle utdanninger.

Siste linje i tabellen, kostnader knyttet til reserve MH2, står oppgitt med negative avsetninger. Årsaken er at fakultetet søkte om å få uforutsette kostnader dekt av reserven¹, men saken ble dessverre ikke behandlet i tide og dermed ble ikke overføringen inkludert i 2021 regnskapet. Egentlig skulle hele beløpet på 4 mill. vært saldert.

¹I henhold til arkivreferanse 2019/3336

2.2 Fakultet for naturvitenskap og teknologi

Fakultet for naturvitenskap og teknologi					
Investeringstiltak	Saldo	Avsetninger			
	2021	2022	2023	2024	2025
Etablering av renrom - utstyr	7 631		-7 631		
Flysimulator	2 000		-2 000		
Flykjøp 1-motors	3 500		-3 500		
Kjerneinstrument IONOSONDE	2 700		-2 700		
Større vitenskapelig utstyr	2 000		-2 000		
Massespektrometer	3 416	3 500	-6 916		
Droneutdanning - flyplass	1 573		-1 573		
Sum	22 820	3 500	-26 320	0	0

Renrom: Det skal etableres et «renrom» i kjelleren på Farmasibyggget. Rommet vil bli tilrettelagt for 5-10 samtidige brukere. NT-fak ved Institutt for fysikk og teknologi (IFT) har et investeringsprogram for denne etableringen, finansiert av fakultet og fond for strategisk utvikling. Satsinga omfatter et renrom for nanoteknologi, utstyr for å lage optiske komponenter og system, avansert utstyr for nanoskopi og foto-akustisk mikroskopi, og tre tidsavgrensede stillinger. Forskningen er tverrfaglig og andre forskningsgrupper ved NT-fak og Helse-fak vil også ha nytte av og bruke utstyret. Renrommet brukes til fremstilling av «små komponenter», spesielt for optikk og nanoteknologi. Til deponering og etsing av tynne filmer vil det bli brukt ulike gasser og kjemikalier.

Flysimulator: Oppgradering av simulatorpark til bachelorprogrammet i luftfartsfag. Oppgradering er nødvendig for å tilfredsstille nye krav fra Luftfartstilsynet. Anskaffelsen er under reklamasjonsbehandling, og avsatt beløp i investeringsplanen er restbeløp i kontrakten med leverandør.

Flykjøp 1-motors: Oppgradering av flypark til bachelorprogrammet i luftfartsfag. Oppgradering er nødvendig for å tilfredsstille nye krav fra Luftfartstilsynet. Fly er i bestilling, opsjon på kontrakt av øvrige flyanskaffelser, og leveres i 2022. Uklart leveringstidspunkt grunnet at fabrikken har vært stengt i forbindelse med pandemien.

Kjerneinstrument Ionosonde: Finansiert fra fond for strategisk utvikling. Tromsø geofysiske observatorium (TGO) opererer en ionosfære-radar («ionosonde») på Ramfjordmoen. Radaren har vært i drift siden 1938 og beregnes som et av TGOs viktigste kjerneinstrumenter. Tidsserien, med opphav i dette instrumentet, er en av de to lengste i verden og gir stadig ny innsikt i den øvre atmosfærens utvikling over tid. Systemet er en komplett løsning med hardware/software fra en ledende leverandør i verden, og ble sist oppgradert for 20 år siden. Anskaffelsen er gjennomført og utstyr leveres juli 2022.

Større vitenskapelig utstyr: Utstyr avsatt ved Institutt for geovitenskap. Anskaffelser primært til laboratoriene i renoverert Naturfagbygg.

Massespektrometer: Finansiert fra fond for strategisk utvikling. Anskaffelsen er gjennomført og utstyr leveres første halvår 2022. Massespektrometer (MS) vil være helt sentral for instituttets framtidige deltakelse i UiTs strategiske satsinger. Vi ser også nye samarbeid under utvikling som alle vil være avhengig av MS analyse; for eksempel innen bioimaging og utvikling av sensor-molekyler, på membran-aktive forbindelser i drug-delivery, på radiofarmakautvikling, innen utvikling av bioplast og innen konvertering av marint rest-råstoff til produkter med høy verdi (næringstilskudd, kosmetikk).

Droneutdanning – flyplass: Finansiert over SAKS midler. Gjelder etablering av infrastruktur til gjennomføring av droneflyvning ved bachelorprogrammet i droneteknologi, som er et samarbeid mellom NTF og IVT. Siste del av anskaffelsene skjer i 2022.

2.3 Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning har vurdert, men ikke funnet behov for å utarbeide investeringsplan på nåværende tidspunkt. Fakultetet har ikke mange utstyrstunge fag/fagmiljøer med behov for store samlede investeringer. I de fleste tilfellene vil utstyrskostnadene kunne dekkes innenfor fakultetets årlige budsjettammer. Dette utelukker ikke at det ved senere år kan bli behov for enkeltinvesteringer og investeringsplaner over en flerårig periode.

2.4 Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi

Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi						
Investeringsstiltak	Saldo	Avsetninger				
	2021	2022	2023	2024	2025	
Anskaffelse av nytt kystfartøy	12 339	4 500	-16 839	48 000	-48 000	
CECO laboratory (Cells in the Cold)	8 377		-1 300		-3 200	-1 500
Hav- og kystforvaltning autonome plattformer	-3 240	8 400	-5 160			
Helmer Hansen-Ekstra bevilgninger vedlikehold	9 505		-9 505			
Sum	26 981	12 900	-32 804	48 000	-51 200	-1 500

Nytt kystfartøy: Universitetsstyret vedtok i sak 26/21 å anskaffe et nytt kystfartøy til UiT. Kontrakt for anskaffelsen ble undertegnet i juni 2021, og verftet er i gang med arbeidet. BFE fikk allerede i 2020 en startbevilgning på 30 mill. kroner.

Kostnadsrammen med verftet er på 80 mill. kroner. I tillegg er det påløpt, eller vil påløpe, kostnader til skipsteknisk kompetanse, prosjektering og lignende, på anslagsvis 5 millioner. Det ble bevilget 30 millioner kroner til anskaffelsen i 2020. Salgssummen for F/F Johan Ruud på 2,5 mill. kroner blir brukt til å delfinansiere det nye fartøyet. Resterende finansieringsbehov på 52,5 mill. kroner er vedtatt dekket over strategisk fond i 2022 og 2023.

CECO (Cells in the Cold): Målet med CECO er å øke forståelsen av ekstremt komplekse arktiske, mikrobielle økosystemer; hvordan de er bygd opp og hvilke regler i naturen som bestemmer hvordan de endrer seg over tid i pakt med klimaendringene. Satsingen bygger videre på tildelinger fra Tromsø Forskningsstiftelse og til CAGE SFF. CECO vil være nært knyttet til laboratoriet ICOM (bevilgning fra Tromsø Forskningsstiftelse) som blir et avansert laboratorium for høyoppløselige studier av nøkkelorganismer i den globale karbon-/metansyklusen. CECO vil være en unik enhet i internasjonal sammenheng for studier av viktige mikroorganismer i deres naturlige miljø. Prosjektet var opprinnelig planlagt gjennomført i perioden 2019 – 21. Prosjektets eksperimentelle karakter gjør det nødvendig å se at hver ny utstyrskomponent fungerer før man går i gang med neste.

Helmer Hansen ekstra bevilgning vedlikehold: UiT fikk i 2018 og 2019 til sammen 40 mill. kroner i ekstrabevilgning fra KD til oppgraderinger og ekstraordinært vedlikehold av Helmer Hansen. Resterende midler er planlagt brukt mot slutten av 2023.

Autonome plattformer: I henhold til Drivkraft i Nord har UiT som målsetting å være ledende innen kunnskapsutvikling knyttet til Arktis og regionens rolle for å forstå de globale klimaendringene og innen utvikling av nye teknologiske løsninger. Innen marin forskning er vi per i dag ledende og aktivt deltakende i viktige initiativer, men mangler i stor grad en egen grunnleggende infrastruktur som kan sette oss i stand til å bringe oss opp på et nasjonalt og internasjonalt ledende nivå. Spesielt er dette knyttet opp mot autonome plattformer for en bærekraftig og fremtidsrettet bruk innen forskning og miljøovervåking. Autonome plattformer (selvdrevne/fjernstyrte farkoster og utstyr) erstatter behovet for bruk av forskningsfartøyer med mannskap. BFE styrker seg på dette området ved å investere i en park av autonome plattformer, samt å engasjere to forskningsteknikere og to II-er stillinger med

kompetanse på bruk og vedlikehold av slike plattformer. Plattformene danner også grunnlaget for en innsendt SFF-søknad (Senter for fremragende forskning) i samarbeid med NTNU.

2.5 Det juridiske fakultet

Virksomheten til Det juridiske fakultet er i liten grad knyttet til, og avhengig av, kostbart utstyr som krever en langsiktig investeringsplan. Mulige investeringer er IKT-utstyr og inventar, samt finansiering av ombygging av fellesarealer. Nødvendig forskningsinfrastruktur ved fakultetet er møterom, herunder to-veis lyd/bilde-møterom, gode kontorfasiliteter for alle ansatte og funksjonelt IKT-utstyr. Tilgang til gode bibliotek-fasiliteter er også del av nødvendig forskningsinfrastruktur. Så langt har fakultetet finansiert nødvendige investeringer over driftsbudsjettet og fra avsetninger.

Generelt er det primært behov for å benytte fakultetets økonomiske handlingsrom til å finansiere stipendiater og postdoktorer, blant annet for å opprettholde volumet i doktorgradsprogrammet og for å sikre et godt rekrutteringsgrunnlag til faste vitenskapelige stillinger. Fakultetet vil nøye vurdere behovet for framtidige investeringer som del av en felles investeringsplan, f.eks. finansiering av ombygging av fellesarealer som omtalt, men slik situasjonen er nå, ønsker fakultetet ikke å binde opp ressurser i framtidige investeringer i en investeringsplan. Eventuelle framtidige investeringer vil i alle tilfeller bidra svært lite til universitetets totale investeringsplan.

2.6 Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi

Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi kommer ikke i 2022 til å ha tiltak i note-15 knyttet til investeringer, ei heller er det på nåværende tidspunkt planlagt med spesifikk bruk av avsetninger til framtidige investeringer. Dette har delvis sammenheng med universitetsledelsens inndragning av fakultetets avsetninger i oktober 2019. Følgelig vil fakultetets avsetninger i sin helhet være å betrakte som «avsetninger til andre formål».

2.7 Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen

Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen					
Investerings tiltak	Saldo	Avsetninger			
	2021	2022	2023	2024	2025
Utstyr universitetsmuseet	600	- 600			
Utstyr Kunstakademiet	1 105	- 1 105			
Sum	1 705	- 1 705	0	0	0

Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen har avsetninger knyttet til to investerings tiltak, som begge er igangsatt og vil bli gjennomført i løpet av 2022. For Kunstakademiet er investeringene knyttet til felles forpliktelser inngått i en konsortiumavtale med Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo. Dette medfører at investeringene følgelig ikke kan reverseres.

UMAK har imidlertid et større investeringsbehov for fremtiden, men på nåværende tidspunkt har enheten ikke anledning til å sette av midler. Det skyldes en særs anstrengt økonomi. For perioden 2022-2025 er det utarbeidet en behovsplan for avsetninger, slik at nødvendige investeringer kan gjennomføres. Den er på totalt 25,9 mill. fordelt på følgende områder: Kunstakademiet, universitetsmuseet, musikkonservatoriet, samt forskning, utvikling og formidling.

2.8 Universitetsbiblioteket

Universitetsbiblioteket har på nåværende tidspunkt ikke avsatt midler til fremtidige investeringer. Det er imidlertid behov knyttet til renovering av Universitetsbiblioteket i Tromsø.

2.9 Investeringer i bygg og infrastruktur

Investeringer i bygg og infrastruktur						
Kategori		Saldo	Avsetninger			
Investeringstiltak	Enhet	2021	2022	2023	2024	2025
Forvaltning	BEA	14 107	- 7 053	- 7 053		
Nybygg	BEA	60 165	- 30 082	- 30 082		
Utvikling	BEA	40 667	- 15 667	- 25 000		
Campusutvikling	Campus Harstad	5 156		- 5 156		
Infrastruktur	ITA	- 1 079	1 079			
Gevinst ved boligsalg	UiT felles	5 054				- 5 054
Sum		124 069	- 51 723	- 67 292	-	- 5 054

Tabellen over viser investeringer i bygg og infrastruktur ved UiT.

Avdeling for bygg og eiendom

Avsetninger til investeringer tilhørende Avdeling for bygg og eiendom (BEA) er fordelt på overordnede kategorier: Forvaltning, nybygg og utvikling. Kategoriseringen er klassifisert etter Norsk Standard (NS 3454) som omhandler livssyklus kostnader i byggverk. Der fremkommer det også kostnader til forvaltning og utskifting. Hovedaktiviteten er knyttet til nybygg og utvikling av eksisterende arealer for å imøtekomme krav fra brukere eller myndighetskrav. Se vedlegg for oversikt over hvilke aktiviteter som ligger i de ulike kategoriene.

Avsetninger fra Datahall Teknologibygget er den største avsetningen under kategorien "forvaltning". Dette gjelder inntekter jf. leieavtale med Helseforetakenes driftsorganisasjon og HelseNord IKT.

De største investeringene under kategorien "nybygg" er knyttet til avdeling for komparativ medisin (AKM), byggetrinn 3, som er en ytterligere utvidelse av arealene i tillegg til det som Statsbygg skal ferdigstille.

Det største investeringstiltaket som knytter seg til kategorien "utvikling" gjelder samlokalisering, renovering og oppgradering av universitetsbiblioteket på Campus Breivika. Kunnskapsdepartementet har stilt med 25 mill. kroner, og det forutsettes av UiT stiller med minst samme sum. Dette vil bli det neste store byggeprosjektet ved UiT og kostnaden vil ligge et sted mellom 50 og 250 mill. kroner.

UiT er en selvforvaltende institusjon som eier ca. 2/3 av den bygningsmassen som disponeres. I den forbindelse er UiT selv ansvarlig for å sette av midler til nødvendig vedlikehold og renovering av bygg. For flere av BEAs tiltak listet opp i eget vedlegg vil ikke dagens avsetninger dekke forventede totale kostnader for prosjektet. Dette vil vi komme nærmere tilbake til i neste steg i investeringsplanen, der vi skal redegjøre for behov for fremtidige investeringer.

Øvrige investeringer til bygg og infrastruktur

Midlene på investeringstiltaket Campusutvikling stammer fra avsetningene til Høgskolen i Harstad. De ble øremerket til campus Harstad ved fusjonen med UiT Norges arktiske universitet i 2016. Prosjektet er aktivt, selv om ikke midlene foreløpig er anvendt. Det er tiltenkt å bruke midlene når prosjektet går over i en realiseringsfase, tentativt i 2022/2023.

Når det gjelder avsetning til infrastruktur som forvaltes av Avdeling for IT (ITA), er det på nåværende tidspunkt ikke satt av midler til investeringer. Tabellen viser at det i 2021 er investert med mer midler enn det som var satt av til investeringer, og dette merforbruket må enheten dekke i 2022. Merforbruket skyldes i hovedsak investering i Panopto i 2021, med en kostnad på totalt 2 mill. kroner.

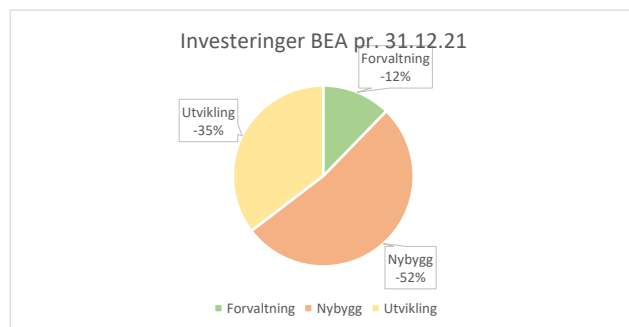
UiT felles har avsetninger til investeringer som følge av gevinst ved boligsalg. Det foreligger foreløpig ingen plan for bruk av disse midlene.

Investeringer BEA pr 31.12.2021

Tiltak	Beskrivelse	Kategori	Forventet 31.12.2021	Investeringens formål
620239	Universitetets kunstsamling m/videre administrert av BEA	Forvaltning	188 868	Universitetets kunstsamling
623502	Datahall Teknologibygget	Forvaltning	11 767 464	Datahall Teknologibygget (inntekter)
624801	Utstyr og lab.leie FP III	Forvaltning	1 623 333	Utstyr og lab.leie FP III
627905	Skilting Harstad og Narvik	Forvaltning	527 250	Skilting Harstad og Narvik
620244	Renovering diverse bygg	Nybygg	164 795	Renovering diverse bygg
620702	AKM3	Nybygg	14 883 027	Byggeprosjekt: AKM3
620704	MH2 delfinansiert av UiT	Nybygg	325 840	Byggeprosjekt: MH2
620708	AKM3 - supplerende tildeling	Nybygg	29 679 840	Byggeprosjekt: AKM3
620711	AKM korridor og gangbru PET garanti UNN	Nybygg	8 459 311	Byggeprosjekt: AKM
623800	Utstyrsmidler MH2 for BEA	Nybygg	86 423	Byggeprosjekt: MH2
624001	Planlegging og koordinering nytt museum	Nybygg	178 812	Byggeprosjekt museum
626200	Nytt lærerskolebygg ILP, inventar og utomhus	Nybygg	3 038 197	Byggeprosjekt: ILP
626201	Avtale om delfinansiering Statsbygg - Nytt lærerskolebygg	Nybygg	4 000 000	Byggeprosjekt: ILP
620245	Sikring av tak campus Tromsø	Utvikling	500 000	Sikring av tak
620253	Brannalarmanlegg og nødlys i kulvert	Utvikling	270 940	Brannalarmanlegg og nødlys i kulvert
620404	Øremerkede midler fra KD UBbygget 2020/22	Utvikling	25 000 000	Renovering UB bygget
620503	Oppgradering ventilasjon A-fløya Breivika III	Utvikling	3 707 286	Oppgradering Breivika III
620604	ADM bygget ombygging ADM2020	Utvikling	599 544	Renovering adm. Bygget
621405	Renovering Naturfagbygget	Utvikling	2 717 602	Renovering Naturfagbygget
624300	Delfinansiering Statsbygg - Krognessvegen	Utvikling	81 929	Byggeprosjekt: Krognessvegen
625206	Ombygging Alta Statsbygg utfører	Utvikling	20 909	Ombygging Alta. Rest.
625902	Kirkenes - utvidelse av areal	Utvikling	326 368	Kirkenes - utvidelse av areal
626507	Øremerkede midler fra KD Havnegata 5 2020/22	Utvikling	5 000 000	Byggeprosjekt: Havnegata 5
627004	Inventar Narvik	Utvikling	2 727 138	Inventar Narvik
627980	Bidrag finansiering opprustning av Haldde Alta Kommune	Utvikling	285 094	Opprustning av Haldde Alta Kommune
			-114 938 103	

Kategorier	
Forvaltning	- 14 106 914,88
Nybygg	- 60 164 565,23
Utvikling	- 40 666 622,57
	- 114 938 102,68

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
10.02.2022

Sak:
4/22

Statsbudsjettet 2022 - Tildelingsbrev for UiT Norges arktiske universitet

Innstilling til vedtak:

1. Styret tar *Tildelingsbrev 2022 for Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet* til orientering, og ber om at styret holdes orientert om oppfølgingen av tildelingsbrevets føringer og pålegg.
2. Styret ber universitetsledelsen om å gjøre nødvendige justeringer i planer for 2022 ut fra nye momenter og prioriteringer som fremkommer i tildelingsbrevet.

Bakgrunn:

I brev av 21. desember 2021 mottok universitetet tildeling for 2022 fra Kunnskapsdepartementet. Tildelingsbrevet er departementets årlige styringsdokument for UiT, og formidler Stortingets budsjettvedtak for 2022 med de forutsetninger og føringer som vedtaket bygger på. Brevet gir en oversikt over bevilgninger og eventuelle forutsetninger for bruk av midlene, departementets føringer og forventninger, resultatmål, fullmakter og rapporteringskrav. UiT skal innen 15. mars 2023 rapportere på dette i dokumentet Årsrapport for 2022. Saksframlegget gjengir et utdrag av innholdet i Tildelingsbrev 2022, som også vedlegges saken.

1. Regjeringens prioriteringer og forventninger

Regjeringen har store ambisjoner for Norge som kunnskapsnasjon. Forskning, utdanning og innovasjon av høy kvalitet er viktig for at Norge skal hevde seg internasjonalt og nå de ambisiøse bærekraftsmålene. Universiteter og høyskoler er sentrale i arbeidet med å ruste hele landet for en bærekraftig framtid, og skape morgendagens grønne arbeidsplasser.

Regjeringens prioriteringer og forventninger i årets tildelingsbrev inkluderer både videreføringer av tidligere prioriteringer, økt fokus på tidligere prioriteringer og helt nye prioriteringsområder. Nedenfor gis en kort oversikt over disse.

Følgende prioriteringer videreføres:

- Kunnskap, kompetanse og kultur for innovasjons- og kommersialiseringsaktivitet
- Aktiv deltakelse i de europeiske programmene

Følgende prioriteringer forsterkes:

- Arbeidslivsrelevans: Oppfølging av arbeidslivsrelevansmeldingen, livslang læring, styrking av desentraliserte og fleksible tilbud i samarbeid med fylkeskommunene og andre relevante aktører
- Redusere andelen midlertidige stillinger
- Ytterligere fokus på etisk og bærekraftig verdiskaping og samfunnsutvikling innen alle studieprogram, forskning, formidling og innovasjon
- Bedre kjønnsbalanse og øke interessen for en forskerkarriere blant studentene

Følgende prioriteringer er nye:

- Profesjonsutdanningenes betydning for velferdsstatens tjenester – ny stortingsmelding annonsert
- Krav om omdisponeringer innenfor egen ramme for å sikre vekst innenfor prioriterte fagområder
- Økt opptak til sykepleieutdanningen skal finansieres delvis gjennom omprioriteringer
- 15 nye studieplasser til medisinerutdanning
- 10 studieplasser i barnevernsfaglig masterutdanning
- Styrke bredden av utdanningstilbud over hele landet
- Overdragelse av Nordland kunst- og filmskole
- Drift og utvikling av partnerskap i lærerutdanningen
- Krav om norskopplæring og styrke norsk som vitenskaps- og undervisningsspråk
- Regjeringen skal gjennomføre en tillitsreform

2. Mål

Kunnskapsdepartementet vil forenkle målstrukturen for universiteter og høyskoler, og legger fremover opp til at utviklingsavtalene med institusjonene skal få en mer sentral plass i styringsdialogen. Endringene vil gjelde fra og med statsbudsjettet for 2023. For 2022 gjelder fortsatt følgende fire overordnede og langsiktige sektormål for høyere utdanning og forskning:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling
3. God tilgang til utdanning
4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Utviklingsavtalene skal bidra til høy kvalitet og en mangfoldig sektor gjennom tydeligere institusjonsprofiler og bedre arbeidsdeling. Gjeldende utviklingsavtale for UiT ble inngått i 2017, justert i 2020 og varer ut 2022. Den har en tydelig kobling til UiTs strategi og har fem hovedmål:

- UiT skal være ledende innen utdanning og forskning om Arktis og styrke sin posisjon som Norges arktiske universitet.
- UiT skal utvikle flere fagmiljø på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå, spesielt innenfor universitetets fem tematiske satsingsområder.
- UiT skal heve undervisningskompetansen til sine ansatte og arbeide mer systematisk for å bedre studiekvaliteten.
- UiT skal oppnå bedre strategisk styringsevne og utnytte sine ressurser mer effektivt.
- UiT skal arbeide målrettet for å utvikle infrastruktur og bygninger (herunder utvikle og implementere campusutviklingsplan).

3. Budsjettildeling

Stortinget har bevilget 39,4 mrd. kroner over kap. 260, post 50 til universiteter og statlige høyskoler. Tildelingen til UiT er 3 647 822 000 kroner. Av bevilgningen er kr 14 700 000 for Rettsgenetisk senter, samtidig som bevilgningen er økt med kr 3 715 0000 til grønn forskning, kr 1 990 000 til 15 studieplasser i medisin, og kr 467 000 til 10 studieplasser i barnevernsfaglig masterutdanning.

I tillegg tildeler Kunnskapsdepartementet kr 3 470 000 til UiT til utvikling og drift av partnerskap i lærerutdanningene over kap. 275, post 21. Målet med midlene er å legge til rette for partnerskap mellom læresteder med lærerutdanning, og en lokal lærerarbeidsgiver.

Stortinget har gitt de statlige universitetene og høyskolene fullmakter som fornyes for ett år av gangen i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet. I tillegg har Kunnskapsdepartementet delegert en rekke administrative fullmakter til institusjonene. En fullstendig oversikt over delegerte fullmakter finnes på regjeringen.no.

4. Andre forutsetninger og krav

Fellesføringer fra regjeringen omhandler effektivisering av konsulentbruken og at antall lærlinger skal stå i et rimelig forhold til virksomhetsstørrelsen. Begge disse forhold skal det rapporteres på i årsrapporten for 2022.

Departementet stiller også øvrige krav til UiT gjennom tildelingsbrevet på følgende områder:

- Forskningsetikk
- Samfunnssikkerhet og beredskap (SOB) og sikkerhet etter sikkerhetsloven
- Håndtering av Covid-19-pandemien
- Likestilling og mangfold
- Samarbeid og spesielle oppgaver knyttet til samiske utdanninger

5. Rapportering og resultatoppfølging

De mål og forventninger som er gitt gjennom tildelingsbrevet og utviklingsavtalen, utgjør en sentral del av grunnlaget for virksomhetsplanlegging og -styring ved UiT. I virksomhetsplanen vektlegges konkrete handlinger og prosesser som skal vies spesiell oppmerksomhet og gjennomføres eller igangsettes i løpet av året den gjelder for. Den er basert på en gjennomgang av sektormålene med tilhørende styringsparametere, UiTs strategi, utviklingsavtalen, ulike styrevedtak og en overordnet risikovurdering.

UiT skal levere årsrapport for 2022 til Kunnskapsdepartementet innen 15. mars 2023. Departementet minner også om at universiteter og høyskoler skal sende årsrapport for 2021 innen 15. mars 2022. Årsrapporten skal gi et bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk. Den skal også inneholde planer, budsjett og annen informasjon som er relevant for departementets styring og oppfølging, i tillegg til formell avleggelse av årsregnskapet. Krav til innhold i årsrapporten følger med tildelingsbrevet.

Frist for innsending av budsjettforslag for 2024 er 1. november 2022. Departementet bruker satsingsforslagene til å identifisere de viktigste behovene i universitets- og høyskolesektoren.

UiT blir ikke innkalt til etatsstyringsmøte i 2022, men får en skriftlig tilbakemelding fra departementet i løpet av 1. halvår 2022 på bakgrunn av blant annet årsrapporten for 2021, tilstandsrapporten for høyere utdanning 2022 og resultatrapporten fra DBH.

Rektors vurdering

Tildelingsbrevet for 2022 er i stor grad i samsvar med forutsetninger og føringer fra KD som er formidlet i tildelingsbrevet og etatsstyringsmøte for 2021, og alle fullmakter fra 2021 er videreført for 2022. De fleste av Kunnskapsdepartementets føringer og krav gjelder forhold som anses å være godt ivaretatt i dag og forhold som UiT allerede arbeider godt med.

Noen føringer vil imidlertid være mer utfordrende å følge opp enn andre og må derfor vies spesiell oppmerksomhet fremover. Det har blant annet vist seg vanskelig å etablere gode mekanismer for omfordeling av midler til studieplasser. Prinsippene ved UiT i dag, der noe må avvikles før noe nytt kan opprettes, gjør at omdisponeringer gjerne tar lang tid. Dette er en utfordring UiT har forsøkt å finne løsninger på tidligere. Problemstillingen er også relevant for kravet om å øke antall studieplasser innen sykepleie delvis gjennom egne omprioriteringer.

Videre må UiT i årene fremover fortsette å styrke fokus på etisk og bærekraftig verdiskaping og samfunnsutvikling innen studieprogrammer, forskning, formidling og innovasjon. For å make dette må ordningen med den dugnadsbaserte bærekraftkomiteen og bærekraftpilotene evalueres. Bærekraft må i enda større grad enn i dag inn i kjernevirksomheten og i driften på en forpliktende måte, både for ansatte og studenter. Målet er å befeste en solid satsning på bærekraftig samfunnsutvikling i den nye strategien, for så å lage en ny innretning som både initierer nye tiltak i samspill med samfunnet, samt samordner og synliggjør UiTs samlede bærekraftinnsats.

UiT skal bidra med den kunnskapen og kompetansen som samfunnet trenger og har et særlig oppdrag i nord og for det grønne skiftet. For å lykkes må deler av vår forskning svare ut nordnorske behov og utfordringer. Dette fordrer dialog med samfunns- og arbeidslivsaktører i regionen og et godt samarbeid med instituttsektoren og øvrige kunnskapsleverandører i landsdelen, nasjonalt og internasjonalt. UiT er tildelt ca 3,7 mill. kroner som er øremerket til grønn forskning, og har satt i gang en prosess for å sette disse midlene i produksjon.

Institusjonene har et ansvar for å vedlikeholde norsk fagspråk og er pålagt å ha egen språkstrategi. Samtidig har vedlikehold og videreutvikling av norsk som fagspråk sin motsats i et utstrakt behov for publisering og formidling av forskningsresultater i anerkjente internasjonale tidsskrift og fora. Et vern av norsk som fagspråk må også sees i sammenheng med at internasjonal rekruttering er viktig for UiT, både til midlertidige og faste vitenskapelige stillinger. UiTs språkpolitiske retningslinjer ble vedtatt av universitetsstyret i juni 2007 (S 28/07) og det er nå nødvendig å revidere disse. Nye retningslinjer må ivareta forventinger, pålegg og målsettinger som er gitt både av myndighetene og av UiT selv.

Styret vil få en muntlig orientering i møtet om status for virksomhetsoverdragelse av Nordland kunst og filmskole.

Rektor legger opp til at nye momenter og prioriteringer fra tildelingsbrevet skal innarbeides i institusjonens planer for 2022, jf. også vurderinger som framkommer i forbindelse med universitetsstyrets behandling av denne saken. Status for tiltakene i UiTs virksomhetsplan for 2022, og eventuell innlemming av nye tiltak i denne, skal rapporteres til styret i juni. Styret vil for øvrig få en orientering om hvordan vi ligger an i forhold til fjorårets mål når årsrapporten for 2021 legges fram i mars.

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlig: Jørgen Fosslund
Saksbehandler: Josefine Borlaug og Hege Svendsen

Vedlegg: Tildelingsbrev for 2022

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Universitetet i Tromsø – Norges arktiske
universitet
9019 TROMSØ
9019 TROMSØ

Deres ref

Vår ref

Dato

21/4886-18

21. desember 2021

Tildelingsbrev for 2022 - Universitetet i Tromsø Norges arktiske universitet

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022, jf. Innst. 12 S (2021-2022), Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) og Prop. 1 S (2021-2022), sender Kunnskapsdepartementet med dette tildelingsbrev til institusjonen. Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument og skal distribueres til alle medlemmer av institusjonens styre. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av 2022.

Tildelingsbrevet for 2022 består av følgende deler:

1 Regjeringens prioriteringer og forventninger	2
2 Mål.....	5
3 Tildeling	11
4 Andre forutsetninger og krav	13
5 Rapportering og resultatoppfølging	16

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for eierskap i
høyere utdanning og
forskning

Saksbehandler
Linda Johansen
Elmrhari
22 24 74 82

1 Regjeringens prioriteringer og forventninger

Forskning, utdanning og innovasjon av høy kvalitet er viktig for at Norge skal hevde seg internasjonalt og nå de ambisiøse bærekraftsmålene. Godt internasjonalt samarbeid er avgjørende for å møte de globale samfunnsutfordringene. Universitetene og høyskolene er, i tett samarbeid med andre sektorer, sentrale i arbeidet med å ruste hele landet for en bærekraftig framtid, og skape morgendagens grønne arbeidsplasser.

Universiteter og høyskoler har en nøkkelrolle i arbeidet med å utvikle det norske samfunnet ved å bidra med den kunnskap og kompetanse som samfunnet trenger. For å lykkes i dette må forskningen også svare ut norske utfordringer og institusjonene må ha dialog med samfunns- og arbeidsliv, og andre forskningsutførende sektorer. Kunnskap, kompetanse og kultur for innovasjons- og kommersialiseringsaktiviteter i universitets- og høyskolesektoren er avgjørende for å lykkes med verdiskaping fra forskningen. Dette må ha oppmerksomhet innenfor alle fag og disipliner.

For at studentene skal bli bedre i stand til å møte et samfunn og arbeidsliv som endrer seg raskt, må høyskolene og universitetene samarbeide mer systematisk med arbeidslivet om hva studentene lærer og hvordan de lærer. Regjeringen forventer at arbeidslivsrelevansmeldingen¹ følges opp. Universitetene og høyskolene må utdanne kandidater som er i stand til å delta i – og selv bidra til å utvikle – framtidens arbeidsliv, gjennom faglig kompetanse, kunnskap om innovasjon og entreprenørskap. Institusjoner som samarbeider godt med arbeidslivet og øvrige samfunnsaktører, vet best hvilken kompetanse som trengs. Samarbeid gjør det lettere å skape attraktive og relevante studietilbud i hele landet.

Regjeringen forventer at universiteter og høyskoler samarbeider med fylkeskommunene og andre relevante aktører for å styrke det desentraliserte tilbudet og møte regionale kompetansebehov. Universiteter og høyskoler skal prioritere livslang læring og fleksible og desentraliserte tilbud. Dette er en sentral del av institusjonenes samfunnsoppdrag. Digital teknologi og digitale undervisningsmetoder må brukes til å tilpasse studietilbud til regionale kompetansebehov for å gi økt tilgjengelighet.

Den digitale omstillingen i samfunnet driver fram endringer i studievaner og læringspreferanser som utdanningsinstitusjonene må møte for å være relevante i framtiden. Framtidens utdanninger bør kombinere fysisk tilstedeværelse og digital undervisning på en måte som fremmer studentenes læringsutbytte, læringsmiljø og fleksibilitet i utdanningstilbudet. Den digitale utviklingen gjør det mulig å tilby mer fleksible studietilbud, som gjør at flere vil kunne gjennomføre en utdanning uavhengig av livssituasjon. Kunnskapsdepartementet forventer at universiteter og høyskoler følger opp digitaliseringsstrategien for universitets- og høyskolesektoren² i sitt eget omstillings- og utviklingsarbeid.

Profesjonsutdanningene er viktige for å sikre en velfungerende velferdsstat som ivaretar demografiske endringer i hele landet. Utdanningene skal holde høy kvalitet, være

---

¹ Meld. St. 16 (2020–2021) Utdanning for omstilling – Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning.

² Strategi for digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren 2021-2025

forskningsbaserte, praksisnære og rette seg mot arbeidslivets behov. Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om profesjonsutdanningene.

Styringsmeldingen³ slo fast at målene for dimensjonering av utdanningskapasiteten er å dekke studentenes etterspørsel etter utdanning og arbeidslivets behov for kvalifisert arbeidskraft. Institusjonene har ansvar for å dimensjonere i tråd med begge målene. Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene gjør løpende vurderinger av regionale og nasjonale kompetansebehov og ser på hvordan kapasitet og innretning på studieporteføljen kan møte disse behovene. Regjeringen understreker at framtidig vekst i utdanningskapasitet innenfor prioriterte områder ikke bare vil kunne finansieres med økte tildelinger. Det forventes også at institusjonene selv bidrar ved å gjøre nødvendige omprioriteringer innenfor egen ramme. Regjeringen vil gjennom styringsdialogen og utviklingsavtalene følge opp den enkelte institusjonens ansvar for utdanningskapasiteten.

Regjeringen viser til at det er behov for å øke antall kandidater med helse- og sosialfaglig kompetanse. Med forbehold om Stortingets vedtak foreslår regjeringen å øke opptaket i sykepleierutdanning med 500 plasser fra og med høsten 2022. Kunnskapsdepartementet ber om at institusjonene øker opptaket med 200 plasser innenfor uendret bevilgning, se omtale i del 3 for de institusjonene det gjelder. Regjeringen vil i januar foreslå for Stortinget at det bevilges midler til 300 nye plasser i sykepleierutdanning fra høsten 2022. Med forbehold om Stortingets tilslutning vil Kunnskapsdepartementet komme tilbake med fordeling av disse i supplerende tildelingsbrev, og vil prioritere videreutdanninger i sykepleierutdanning i den grad det er mulig.

Regjeringen vil jobbe for å styrke bredden av utdanningstilbud over hele landet, samtidig som at vi skal ha internasjonalt ledende utdanningsinstitusjoner. Norges utdannings- og forskningssamarbeid med Europa og prioriterte partnerland utenfor EU skal videreføres og utvikles. Aktiv deltakelse i de europeiske programmene er av stor betydning, jf. strategiene for norsk deltakelse i Horisont Europa⁴ og Erasmus+⁵. Utdannings- og forskningssamarbeidet bør sees i sammenheng for å gjensidig styrke hverandre. Universitetene og høyskolene har ansvar for å utforme studieprogrammer som fremmer mobilitet og internasjonalt utdanningssamarbeid, jf. mobilitetsmeldingen⁶.

Det er for mange ansatte i midlertidige stillinger i universitets- og høgskolesektoren (UH-sektoren). Høy midlertidighet skaper økte forskjeller og utrygghet for den enkelte, og institusjonene kan miste verdifull kompetanse når ansatte søker seg til faste stillinger utenfor sektoren. Regjeringen forventer at institusjonene arbeider målrettet med å redusere antall midlertidige stillinger, og at styrene har økt oppmerksomhet på utviklingen i de ulike stillingskategoriene. Midlertidigheten i UH-sektoren skal ikke være høyere enn i arbeidslivet ellers, og med utgangspunkt i institusjonenes rapportering vil dette følges opp i styringsdialogen framover. Regjeringen vil vurdere UH-lovens bestemmelser om midlertidighet.

---

³ Meld. St. 19 (2020-2021) Styring av statlige universiteter og høyskoler

⁴ Strategi for norsk deltakelse i Horisont Europa og Det europeiske forskningsområdet 2021-2027

⁵ Strategi for norsk deltakelse i Erasmus+ og Det europeiske utdanningsområdet 2021-2027

⁶ Meld. St. 7 (2020-2021) En verden av muligheter – Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning.

Det er avgjørende å rekruttere, beholde og videreutvikle forskertalentene for å få mest mulig ut av ressursene vi investerer i høyere utdanning og forskning. Det må finnes forutsigbare rammer som gir gode muligheter for videre karriereutvikling. Regjeringen forventer at institusjonene arbeider målrettet for å sikre at prinsippene for karriereveiledning⁷ følges opp lokalt, at hele stillingsstrukturen benyttes ved tilsetting, og at postdoktorstillingen brukes i henhold til formålet.

Internasjonal rekruttering til norsk forskning og høyere utdanning er viktig, men rekrutteringsmønstrene viser at det må arbeides for å oppnå bedre kjønnsbalanse og øke interessen for en forskerkarriere blant studenter ved norske institusjoner.

Når institusjonene ansetter utenlandske forskere og undervisere, skal det stilles krav til opplæring i norsk språk. Regjeringen forventer at institusjonene sørger for norskopplæring av tilsatte som trenger det, og sikrer at norskkompetansen hos de tilsatte er tilstrekkelig til å ivareta norsk fagspråk. Det bør som en hovedregel stilles krav om at ansatte behersker norsk språk innen to år. For stillinger hvor kompetanse i norsk er viktig bør det i større grad stilles krav om norskkompetanse ved utlysning.

Norskspråklig undervisning, formidling og vitenskapelig publisering henger tett sammen med forskningens samfunnsrelevans, og at studentene skal forberedes på et norskspråklig arbeidsliv. Universitets- og høyskoleloven § 1-7 slår fast at institusjonene har et ansvar for å vedlikeholde og videreutvikle norsk fagspråk. Institusjonene er videre pålagt å ha egne språkstrategier som skal være tydelig forankret i overordnede strategier. Regjeringen forventer at institusjonene følger godt med på språksituasjonen i både forskning og undervisning, og setter inn tiltak dersom det er nødvendig. Arbeidet i perioden skal omtales i årsrapporten. Det forventes også at alle bachelor- og masteroppgaver og ph.d.-avhandlinger som er skrevet på et annet språk har et sammendrag på norsk.

Den nye språkloven trer i kraft 1.1.2022. Universiteter og høyskoler er pålagt å følge språkloven. Språkrådet har i flere år pekt på at et flertall av UH-institusjonene ikke innfrir kravene om at begge målformene skal være representert med minst 25 prosent. Regjeringen forventer at institusjonene følger opp dette og setter inn nødvendige tiltak.

Regjeringen vil gjennomføre en tillitsreform i universitets- og høyskolesektoren. For å redusere byråkratiet i sektoren skal det gjøres en gjennomgang av oppgaver staten opp gjennom årene har pålagt institusjonene. Regjeringen vil invitere universiteter og høyskoler til å komme med innspill til hvilke krav og føringer som kan forenkles.

For budsjettprioriteringer for 2022 vises det til Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) og Prop. 1 S (2021–2022): kap. 4 om programkategori 07.60 Høyere utdanning og forskning og kap. 5 om oppfølging av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt følgende visjon som er presentert i Prop. 1 S (2021–2022):

- Kunnskap og kompetanse for et bærekraftig Norge.

---

⁷ Strategi for forskerrekruttering og karriereutvikling

Visjonen danner grunnlaget for tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

- Alle deltar i arbeids- og samfunnsliv.
- Alle har den kompetansen som de selv og samfunnet trenger.
- Samfunnet har tilgang til oppdatert kunnskap av høy kvalitet.

Målene ligger til grunn for kunnskapspolitikken. Virksomhetene spiller en viktig rolle for å realisere visjonen og nå målene. Det fordrer også godt samspill mellom virksomhetene og at alle bidrar til hverandres måloppnåelse.

2 Mål

2.1 Om målstrukturen

Universiteter og høyskoler har tidligere gitt sine synspunkter på hvordan målstrukturen kan gjøres enklere og bedre. Kunnskapsdepartementet vil forenkle målstrukturen for universiteter og høyskoler. Departementet vil styre på overordnede nasjonale sektormål, og videreutvikle den dialogbaserte styringen med institusjonsvise mål og styringsparametere og gå bort fra nasjonale styringsparametere. Utviklingsavtalene vil med dette få en mer sentral plass i styringsdialogen. Endringene vil gjelde fra og med statsbudsjettet for 2023. For 2022 gjelder følgende fire overordnede og langsiktige mål for høyere utdanning og forskning:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling
3. God tilgang til utdanning
4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

I tillegg til målene har departementet fastsatt styringsparametere for høyere utdanning og forskning, jf. tabellen nedenfor. Departementet forventer at institusjonen vurderer egne resultater og ambisjoner ut fra de nasjonale styringsparameterne.

Tabell 1: Overordnede mål og nasjonale styringsparametere

Mål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning	Mål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling	Mål 3: God tilgang til utdanning
• andelen studenter på bachelor-utdanning som gjennomfører på normert tid • andelen studenter på master-utdanning som gjennomfører på normert tid • andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år • skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten • faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter • antall publikasjonspoeng per faglig årsverk • verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk • andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter	• andel mastergrads-kandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning • bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk • andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk • andel forskningsinnsats i MNT-fag	• kandidattall på helse- og lærerutdanningene⁸
Mål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem		
• antall studiepoeng per faglig årsverk⁹ • andel kvinner i dosent- og professorstillinger • andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger • andel av samlingene og objektene ved universitetsmuseene som er tilstrekkelig sikret og bevart		

Dataspesifikasjon er tilgjengelig på nettsiden til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH).

Kunnskapsdepartementet har i samarbeid med institusjonene definert samfunns- og effektmål for større bygge- og rehabiliteringsprosjekter i sektoren. Aktuelle institusjoner må ta hensyn til disse målene i planer og i styringen av virksomheten.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt måltall per institusjon for enkelte utdanninger, jf. *Orientering om statsbudsjettet 2021 for universitet og høgskular etter vedtak i Stortinget 20. desember 2021*, kap 2.3. Det er viktig å nå kandidatmåltallene for å sikre arbeidslivet tilstrekkelig kompetanse på utvalgte fagområder.

⁸ Kandidatmåltall fremgår av *Orientering om statsbudsjettet 2021 for universitet og høgskular etter vedtak i Stortinget 20. desember 2021*.

⁹ Sammen med de andre styringsparametrene under mål 1 og 2 gir denne styringsparameteren indikasjoner på utviklingen i effektiviteten ved den enkelte institusjonen.

2.2. Om utviklingsavtaler

Kunnskapsdepartementet legger opp til at utviklingsavtalene skal få en mer sentral plass i styringsdialogen med universiteter og høyskoler, se også omtale i *Orientering om statsbudsjettet 2022 for universitet og høyskular etter vedtak i Stortinget 20. desember 2021*.

Utviklingsavtalene skal bidra til høy kvalitet og en mangfoldig sektor gjennom tydelige institusjonsprofiler og bedre arbeidsdeling. Alle gjeldende utviklingsavtaler utløper 31.12.2022. Endelig rapport om måloppnåelse skal dermed inngå i Årsrapport for 2022.

Departementet legger opp til en prosess i 2022 med sikte på at nye utviklingsavtaler vil inngå i tildelingsbrevene for 2023. Vi viser til brev av 2. desember 2021 med utkast til rammeverk for utviklingsavtaler for universiteter og høyskoler, frist for innspill til rammeverket 21. januar 2022, og til invitasjon til digitalt oppstartsseminar i mars 2022.

Departementet ber med dette Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet om å foreslå mål som kan inngå i utviklingsavtalen.

Forslaget skal begrunnes ut fra institusjonens strategiske fortrinn, utviklingspotensial og utviklingsbehov fremover, og ut fra samfunnets behov for en god utvikling av sektoren regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Institusjonen bes også foreslå styringsparametere (kvalitative og kvantitative) som kan vise om utviklingen i avtaleperioden er i samsvar med målene i utviklingsavtalen.

Fristen for å levere forslag til utviklingsavtale er 10. september 2022. Vi vil be institusjonene om å dele foreløpige utkast innen 1. mai 2022. Departementet vil invitere styreleder, rektor og direktør til dialogmøter om innholdet i avtalene.

2.3 Utviklingsavtale med Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet

UiT – Norges arktiske universitets (UiT) utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet har fem hovedmål. Til hvert av målene er det et sett av underpunkter som beskriver de tiltak UiT vil gjennomføre for å nå målene. Målene inngår som en del av den ordinære målstrukturen og følger opp målene i Drivkraft i nord – strategi for UiT mot 2022. Fellesnevner for målene i avtalen er at de bidrar til å tydeliggjøre UiTs profil og posisjon i sektoren, og at det vil kreve mye arbeid av UiT over flere år for å nå dem. Det er også mål innenfor områder hvor ekstra støtte og påtrykk fra departementet vil være en fordel for måloppnåelse.

Mål 1. UiT skal være ledende innen utdanning og forskning om Arktis og styrke sin posisjon som Norges arktiske universitet.

Kunnskap om utviklingen i Arktis er avgjørende for å forstå globale samfunns- og klimaendringer. Både geografisk plassering og kompetanseprofil gjør det naturlig at UiT er i front innenfor arktisk forskning og utdanning.

Måloppnåelsen vurderes på bakgrunn av gjennomføring av følgende tiltak:

- 1.1 UiT skal styrke sin ledende posisjon i Norge på arktisk forskning og være en viktig premissleverandør for politiske beslutninger om Arktis og urfolksspørsmål.
- 1.2 FNs bærekraftsmål og arbeid for en bærekraftig utvikling i Arktis skal prege både driften av UiT og universitetets faglige satsinger.
- 1.3 UiT skal lede an i kunnskapsutvikling om årsaker til og effekter av klima- og miljøendringer og løsninger tilpasset en bærekraftig utvikling i Arktis.
- 1.4 UiT skal ta et særlig ansvar for arktiske språk og spørsmål knyttet til urfolk og minoriteter i Arktis.

Mål 2. UiT skal utvikle flere fagmiljø på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå, spesielt innenfor universitetets fem tematiske satsingsområder.

UiT har som mål å være et breddeuniversitet med internasjonalt ledende og dristige forskningsmiljø. For å oppnå dette, skal det satses på å utvikle sterke tverrfaglige fagmiljø særlig innenfor de tematiske satsingsområdene.

De tematiske satsingsområdene er definert i strategien *Drivkraft i nord*: «Energi, klima, samfunn og miljø», «Teknologi», «Helse, velferd og livskvalitet», «Samfunnsutvikling og demokratisering» og «Bærekraftig bruk av ressurser».

Måloppnåelsen vurderes på bakgrunn av gjennomføring av følgende tiltak:

- 2.1 UiT vil prioritere tildelinger til sterke fagmiljø som kan hevde seg i konkurransen om eksterne forskningsmidler.
- 2.2 UiT skal øke andel ekstern finansiering til 25 % av budsjettet.
- 2.3 UiT skal implementere en systematisk karrieropolitikk med tydelige forventninger til vitenskapelig ansatte.
- 2.4 UiT skal øke samarbeidet med NORCE og andre anvendte forskningsinstitutt, innovasjonsmiljø og næringsliv.

Mål 3. UiT skal heve undervisningskompetansen til sine ansatte og arbeide mer systematisk for å bedre studiekvaliteten.

Ett av UiTs hovedmål er å tilby forskningsbaserte utdanninger med kvalitet på høyt internasjonalt nivå. For å nå dette målet har UiT over flere år jobbet for å utvikle nye virkemidler for fremragende utdannings- og undervisningskvalitet, deriblant system for pedagogisk merittering og kvalitetssystem for utdanning. Internasjonal studentmobilitet er også viktig for studiekvaliteten.

Samfunnsoppdraget til UiT innebærer bl.a. å forsyne landsdelen med kvalifiserte kandidater fra sentrale profesjonsutdanninger. Den største utfordringen i den sammenheng er i dag den prekære mangelen på kvalifiserte lærere i grunnskolen.

Som en del av UiTs arbeid med undervisning og studiekvalitet vil UiT jobbe for å følge opp regjeringens satsing på livslang læring «Lære hele livet».

Måloppnåelsen vurderes på bakgrunn av gjennomføring av følgende tiltak:

- 3.1 UiT skal sikre at kravene til undervisningskompetanse vurderes ved tilsettinger.
- 3.2 UiT skal videreutvikle og implementere nye pedagogiske virkemidler og studentaktive læringsformer gjennom program for tilskudd for utvikling av undervisning, meritteringsprosjektet og ny vektning av undervisning.
- 3.3 UiT vil videreutvikle sin studieprogramportefølje og sitt kvalitetssystem.
- 3.4 UiT skal ha kvalitetssikrede utvekslingsavtaler knyttet til alle ordinære studieprogram.
- 3.5 UiT skal arbeide for å øke rekrutteringen til og gjennomstrømmingen i grunnskolelærerutdanningene. Måloppnåelse vurderes ut fra antall registrerte nye studenter til og gjennomstrømming i grunnskolelærerutdanningene og antall lærere uten fullført utdanning som kvalifiseres.
- 3.6 UiT skal videreutvikle utdanningstilbud til lærere uten fullført utdanning.
- 3.7 UiT skal systematisere og forbedre sine ordninger for ledelse av studieprogram.
- 3.8 UiT skal prøve ut nye modeller for å skape en helhet i studieprogram som gis av flere fakultet (på tvers eller parallelt).
- 3.9 UiT skal utvikle og igangsette nye tilbud om livslang læring og tilrettelegge for mer fleksible og digitaliserte utdanninger.

Mål 4. UiT skal oppnå bedre strategisk styringsevne og utnytte sine ressurser mer effektivt.

UiT er blitt en stor organisasjon med aktivitet på fire hovedcampus. Dette har gitt nye muligheter samtidig som det skaper behov for en mer samordnet og planmessig virksomhetsstyring. I planarbeidet må UiT også ta høyde for at universitetet er omfattet av flere store statlige reformer og omstillingsprosesser, i tillegg til de endringer som er vedtatt og initiert av UiT selv.

Måloppnåelsen vurderes på bakgrunn av gjennomføring av følgende tiltak:

- 4.1 UiT skal forbedre sine administrative tjenester og frigjøre ressurser til kjernevirksomheten.
- 4.2 UiT skal bevisst utnytte mulighetene ved digitalisering til effektivisering og forenkling gjennom å implementere digitaliseringsprosjekter i sektoren (fra BOTT og UNIT) og ved å gjennomføre egne prosjekter som faller utenfor de nasjonale prosessene.
- 4.3 UiT skal gjennom samarbeidet med universitetene i Bergen, Oslo og Trondheim (BOTT) bidra til etablering av flere administrative fellesløsninger mellom de store institusjonene i UH-sektoren.
- 4.4 UiT skal utvikle et godt regionalt samarbeid og ha en avklart arbeidsdeling med Nord universitet og Samisk høgskole.
- 4.5 UiT skal planlegge og gjennomføre overgang fra todelt til enhetlig ledelse på institusjonsnivå.

4.6 UiT skal utarbeide en samlet plan for fremtidig campusutvikling. Som ledd i dette arbeidet skal UiT:

- evaluere ordningen med regionale viserektorer og effektene av utviklingsprogrammene for Narvik, Harstad og Alta.
- evaluere hvordan fakultetenes strategier og årsplaner bidrar til å implementere faglig aktivitet ved de forskjellige campusene.
- utvikle en politikk som sikrer at det er kompetansemiljø og god tilgang på tjenester ved alle campus.

Mål 5. UiT skal arbeide målrettet for å utvikle infrastruktur og bygninger.

UiT er en selvforvaltende institusjon som eier 2/3 av egen bygningsmasse, og har i samarbeid med KD og Statsbygg et ansvar for å sikre god utvikling av bygninger og annen infrastruktur som støtter opp under institusjonens faglige og strategiske prioriteringer. Dette krever både et omfattende planarbeid og evne til å gjennomføre konkrete prosjekter.

Måloppnåelsen vurderes på bakgrunn av gjennomføring av følgende tiltak:

- 5.1 UiT skal utvikle og implementere en overordnet strategisk campusutviklingsplan samt en samlet vedlikeholdsplan for egne bygg.
- 5.2 I samarbeid med Statsbygg og andre aktører skal UiT utarbeide campusutviklingsplaner for campus Alta og campus Breivika (Tromsø), samt arbeide for implementering av vedtatt campusutviklingsplan for campus Harstad.
- 5.3 UiT skal i samarbeid med lokale og sentrale myndigheter arbeide for at nytt museumsbygg i Tromsø kan realiseres.
- 5.4 UiT skal sikre finansiering og bygging av et nytt kystfartøy til erstatning for forskningsfartøyet Johan Ruud.

UiT skal planlegge og jobbe for å sikre finansiering til et erstatningsfartøy for forskningsfartøyet Helmer Hansen.

2.4 Om campusutviklingsplaner

En campusutviklingsplan er en helhetlig og langsiktig plan for god bruk og utvikling av bygg, uteområder og annen infrastruktur som støtter opp om institusjonens faglige og strategiske mål. Universiteter og høyskoler skal ha campusutviklingsplaner som legger grunnlag for prioritering av oppgraderings- og byggeprosjekter på den enkelte institusjon.

Flercampusinstitusjoner bør ha en overordnet campusstrategi i tillegg til campusutviklingsplaner for de ulike studiestedene. Departementet forutsetter at planene styrebehandles. Departementet tar sikte på en ekstern evaluering av institusjonenes campusutviklingsplaner i løpet av 2022, ref. Meld. St. 4 (2018–2019) – Langtidsplan for forskning og høyere utdanning.

3 Tildeling

3.1 Tildeling for 2022

Tildeling over kap. 260, post 50

Stortinget har bevilget 39,4 mrd. kroner over kap. 260, post 50 til universiteter og statlige høyskoler. Det ligger til grunn en prisjustering på 2,6 pst. og et kutt som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen på 0,5 pst. fra 2021 til 2022.

Kunnskapsdepartementet tildeler med dette **3 647 822 000 kroner** til Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet. Tabellen nedenfor viser rammebevilgningen for 2021, endringen fra 2021 til 2022 og rammebevilgningen for 2022.

	Beløp i kroner
Rammebevilgning for 2021	3 604 321 000
Endring	43 501 000
Rammebevilgning for 2022	3 647 822 000

For en forklaring av endringene viser vi til *Orientering om statsbudsjettet 2022 for universitet og høyskular etter vedtak i Stortinget 20. desember 2021*.

Bevilgningen er økt med 3 715 000 kroner til grønn forskning.

Av bevilgningen er 14 700 000 kroner for rettsgenetisk senter ved universitetet. Det omfatter en flytting av til sammen 7 847 000 kroner fra hhv. Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Bevilgningen er også økt med 1 990 000 kroner til 15 studieplasser i medisin. Studieplassene blir tildelt i kategori A og vil bli trappet opp over 6 år.

Regjeringen omprioriterer midler til 300 studieplasser til barnevernsfaglige masterutdanninger. Bevilgningen til UiT er økt med 476 000 kroner til 10 studieplasser i barnevernsfaglig masterutdanning. Plassene tildeles i kategori D og vil trappes opp over to år. Studieplassene skal benyttes på de studietilbudene som institusjonene har foreslått i sine tilbakemeldinger til Kunnskapsdepartementet. Kunnskapsdepartementet og Barne- og familiedepartementet er opptatt av at det skal tilbys et tilstrekkelig antall studieplasser i både master i barnevern og master barnevernsarbeid. Studiesteder som ønsket begge studieretninger, men ikke har fått tilstrekkelig antall studieplasser til å starte opp begge, skal derfor prioritere å starte opp master i barnevern.

Kunnskapsdepartementet viser til omtalen av institusjonenes ansvar for dimensjonering av utdanningskapasiteten under del 1 og behovet for å vurdere nødvendige omprioriteringer innenfor egen rammebevilgning. I Hurdalsplattformen har regjeringen understreket behovet

for å satse på profesjonsutdanningene. Det er behov for å øke antall kandidater med helse- og sosialfaglig kompetanse. NAVs bedriftsundersøkelse 2021 viser blant annet at det mangler mellom 5000-9000 sykepleiere, jordmødre og spesialsykepleiere. Departementet ber om at UiT øker sitt opptak til sykepleieutdanningen med 15 studenter sammenlignet med opptaket i 2021.

Vi viser til at det foreligger en intensjonsavtale mellom UiT og Nordland fylkeskommune om en virksomhetsoverdragelse av Nordland kunst- og filmhøyskole til universitetet. Stortinget har vedtatt å bevilge midler til Nordland kunst- og filmhøyskole. Med forutsetning om at intensjonsavtalen gjennomføres, vil UiT få økt sin rammebevilgning med midler til utdanningen. Departementet vil tildele midlene til UiT senere i 2022, avhengig av resultatene av dialogen mellom UiT og Nordland fylkeskommune.

Tildeling over kap. 275, post 21

Kunnskapsdepartementet tildeler med dette **3 470 000 kroner** til Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet til utvikling og drift av partnerskap i lærerutdanningene. I statsbudsjettet for 2022 er tildelingen til partnerskapsamarbeid 65,8 mill. kroner totalt. Vi viser til ytterligere omtale i supplerende tildelingsbrev, datert 20. april 2020.

Andre tildelinger

Vi viser til at det foreligger en intensjonsavtale mellom UiT og Nordland fylkeskommune om en virksomhetsoverdragelse av Nordland kunst- og filmhøyskole til universitetet. Stortinget har vedtatt å bevilge midler til Nordland kunst- og filmhøyskole. Med forutsetning om at intensjonsavtalen gjennomføres, vil UiT få økt sin rammebevilgning med midler til utdanningen. Departementet vil tildele midlene til UiT senere i 2022, avhengig av resultatene av dialogen mellom UiT og Nordland fylkeskommune.

3.2 Utbetaling

Kunnskapsdepartementet utbetaler midlene over kap. 260, post 50 i tre rater, hhv. i januar, mai og september.

Midlene over kap. 275, post 21 utbetales i én rate.

3.3 Fullmakter

Stortinget har gitt de statlige universitetene og høyskolene fullmakter som fornyes for ett år av gangen i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet. I tillegg har departementet delegert en rekke administrative fullmakter til institusjonene. En fullstendig oversikt over delegerte fullmakter finnes vedlagt.

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Fellesføringer fra regjeringen

4.1.1 Effektivisere konsulentbruken

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departementet og virksomhet, og følger de allmenne prinsippene for styring i staten. I 2022 skal institusjonene arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. Institusjonene skal rapportere om konsulentbruken i årsrapporten for 2022.

4.1.2 Lærlinger

Statlige virksomheter skal ha lærlinger tilknyttet seg, der antallet lærlinger skal stå i et rimelig forhold til virksomhetens størrelse. Virksomheter med mer enn 75 ansatte skal til enhver tid ha minst en lærling, og større virksomheter bør ha ambisjon om flere enn en lærling. UiT skal også hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag og om antall lærlinger kan økes. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor.

I årsrapporten for 2022 skal UiT rapportere følgende:

Antall lærlinger, om det er vurdert å øke antall lærlinger og eventuelt innenfor hvilke fag samt hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må redegjøre for årsaken til dette og for hva de har gjort for å oppfylle kravene.

4.2 Andre krav til universiteter og høyskoler

4.2.1 Forskningsetikk

Kunnskapsdepartementet viser til [Dokument 1 \(2021–2022\)](#) der Riksrevisjonen peker på at de statlige universitetene og høyskolene ikke har etablert systemer som legger til rette for at alle ansatte som arbeider med forskning, får tilstrekkelig opplæring, og at institusjonene ikke har gode nok systemer for å sikre at mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer blir oppdaget, behandlet og rapportert. Departementet understreker institusjonenes ansvar for å sikre at forskningen ved institusjonen skjer etter anerkjente forskningsetiske normer i henhold til [forskningsetikkloven](#) og forventer at institusjonene eventuelt raskt etablerer systemene som er fastsatt i loven. Se også rapporteringskrav 4.2.1.

4.2.2 Samfunnssikkerhet og beredskap (SOB) og sikkerhet etter sikkerhetsloven

Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet i Kunnskapsdepartementets sektor (revidert i 2021) skal ligge til grunn for arbeidet med sikkerhet, herunder samfunnssikkerhet, nasjonal sikkerhet og informasjonssikkerhet og personvern. Med et skjerpet digitalt risikobilde forutsettes det at institusjonene holder seg oppdatert om risiko- og trusselvurderinger fra de nasjonale etterretnings- og sikkerhetstjenestene.

Policy for informasjonssikkerhet og personvern skal ligge til grunn for UiTs arbeid innen disse forvaltningsområdene. HK-dir har ansvaret for å følge opp etterlevelsen av policyen. UiT skal følge opp de anbefalinger som HK-dir gir for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern. Departementet har gitt HK-dir tilbakemelding om at vi ser alvorlig på at mange virksomheter fortsatt ikke har tilfredsstillende kontinuitets- og beredskapsplaner for å håndtere alvorlige IKT-sikkerhetshendelser, og har bedt direktoratet følge opp dette.

Institusjonene skal i årsrapporten for 2022 rapportere om følgende:

1. Når reviderte institusjonen sist sin ROS-analyse? Hvilke områder er identifisert som de med høyest risiko for virksomheten?
2. Når reviderte institusjonen sist sitt krise- og beredskapsplanverk? Beskriv kort hva planverket omfatter.
3. Når gjennomførte institusjonen sist kriseøvelse? Beskriv kort de viktigste læringspunktene fra evalueringen av øvelsen.

Med hensyn til nasjonal sikkerhet rapporterer virksomhetene årlig på status for sikkerhetstilstanden til Nasjonal sikkerhetsmyndighet.

Håndtering av covid-19-pandemien

Institusjonene bør fortsette å evaluere egen håndtering av covid-19-pandemien og påse at læringspunkter fra evalueringen følges opp. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin mal for evaluering av covid-19 kan gi inspirasjon til arbeidet. Institusjonene skal i årsrapporten for 2022 orientere kort om hvordan evalueringen ble gjennomført og de viktigste læringspunktene.

4.2.3 Rammeverk for nasjonale evalueringer av forskning og høyere utdanning

Det skal etableres et rammeverk for nasjonale evalueringer av forskning og høyere utdanning¹⁰ for å bidra til at evalueringsprosessene blir mer forutsigbare. Forskningsrådets og NOKUTs ansvar for henholdsvis forsknings- og utdanningsevalueringer skal videreføres, men rammeverket skal bidra til tettere samordning.

4.2.4 Likestilling og mangfold

Kunnskapsdepartementet forventer at virksomhetene arbeider aktivt for å fremme like karrieremuligheter for kvinner og menn i norsk academia og tilrettelegger for et større etnisk mangfold. Funnene i en kartlegging¹¹ gjennomført av Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning (Kif)¹² tyder på at det er behov for en styrking av dette arbeidet. Kunnskapsdepartementet understreker viktigheten av at dette gis ressurser og prioriteres i et langtidsperspektiv. Det vises også til Strategi for forskerrekuttering og karriereutvikling.

Departementet ber om at virksomhetene fortsetter å følge med på hvordan koronapandemien har påvirket menns og kvinners forskerkarrierer og at arbeidet mot

¹⁰ [Forslag til nytt rammeverk \(regjeringen.no\)](#)

¹¹ [Rapport - Fra visjon til praksis \(kifinfo.no\)](#)

¹² Kif-komiteen har i sitt mandat å bistå sektoren i sitt arbeid med kjønnsbalanse og mangfold. Komiteen drifter en [ressursside](#) og sekretariatet kan kontaktes for rådgivning.

trakassering og seksuell trakassering må ha fortsatt fokus og videreføres. Departementet gjør også oppmerksom på at EU-kommisjonen har innført krav om at mottakere av forskningsmidler fra Horizon Europe må ha en handlingsplan for likestilling.

Departementet minner om endringer i likestillings- og diskrimineringsloven mv. (universell utforming av IKT-løsninger) og innlemmelse av direktiv (EU) 2016/2102 om tilgjengeligheten av offentlige organers nettsted og mobilapplikasjoner (WAD-direktivet)¹³. Endringene trer i kraft 1. januar 2022, og pliktsubjektene vil få 1 år på å etterleve kravene, dvs. fra 1. januar 2023. Departementet vil samarbeide med HK-dir for å utrede hvordan WAD-direktivet best kan gjennomføres i UH-sektoren.

4.2.5 Samarbeid og spesielle oppgaver knyttet til samiske utdanninger

Kunnskapsdepartementet forventer at Samisk høgskole, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT) og Nord universitet i de kommende år videreutvikler sitt samarbeid om samisk forskning og høyere utdanning. Samarbeidet bør ha oppmerksomhet mot behovet for kompetanse i det samiske samfunnet, rekruttering av samiskspråklige studenter og behovet for flere ansatte med forskerkompetanse i samisk språk. Dette vil følges opp i forbindelse med arbeidet med nye utviklingsavtaler for perioden 2023–2026.

Departementet viser til at det er behov for flere grunnskolelærer kandidater med samisk språk i fagkretsen som kan undervise i samisk som andrespråk. Siden UiT i dag er alene om å tilby både samisk lektorutdanning og grunnskolelærerutdanning med nordsamisk som fag for andrespråksopplæring, forventer departementet at universitetet fortsetter rekrutteringsarbeidet særlig til disse utdanningene.

Vi har merket oss at den nye samiske sykepleierutdanningen som UiT gir i samarbeid med Samisk høgskole, startet opp i Kautokeino i januar 2021. Forskrift om nasjonal retningslinje for samisk sykepleierutdanning er nå fastsatt, etter at programgruppen har gjort enkelte justeringer og tilpasninger i tråd med høringsuttalelsene. Forskriften skal oversettes til nord-, sør- og lulesamisk, og dette oversettelsesarbeidet vil starte i 2022. Ikrafttredelsestidspunktet er satt til 1.1.2022. Dere kan velge å følge forskriften alt fra 2023, men forskriften må følges fra 2024.

Kunnskapsdepartementet viser til at universitetet i statsbudsjettet for 2022 er tildelt 15 nye studieplasser i medisin. Departementet ber om at universitetet foretar en vurdering av dagens kvoteinndeling, særlig med tanke på en mulig utvidelse av kvoten for samiske søkere, og kommer tilbake til departementet med en anbefaling med sikte på mulig endring for opptaket i 2023.

---

¹³ [Prop. 141 LS \(2020–2021\) \(regjeringen.no\)](#)

5 Rapportering og resultatoppfølging

5.1 Rapportering om resultater

Departementet minner om at universiteter og høyskoler skal sende årsrapport for 2021 innen 15. mars 2022 til postmottak@kd.dep.no, med kopi til Riksrevisjonen og Database for statistikk om høgre utdanning (DBH). Nærmere krav til denne årsrapporten fremgår av dokumentet *Rapporteringskrav for årsrapport 2021* som var vedlagt fjorårets tildelingsbrev. Departementet gjør oppmerksom på at årsrapporten for 2021 skal publiseres på virksomhetens nettside innen 1. mai 2022.

Årsrapport for 2022 skal sendes inn innen 15. mars 2023. Rapporteringskravene følger av vedlagte dokument *Rapporteringskrav for årsrapport 2022*. Dokumentet er også tilgjengelig i DBH. Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk, jf. *Bestemmelser om økonomistyring i staten*.

Universiteter og høyskoler skal rapportere data til HK-dir ved DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på DBHs nettsider:

[Database for statistikk om høyere utdanning - DBH \(hkdir.no\)](https://hkdir.no)

Institusjonen skal avlegge delårsregnskap og årsregnskap for 2022. Departementet vil i egne brev angi hvilke frister og krav som gjelder for delårsregnskapene og årsregnskapet. Departementet viser til Finansdepartementets rundskriv R-10/2021 når det gjelder rapportering av regnskapsopplysninger til statsregnskapet for 2022.

En oversikt over hovedtrekkene i styringsdialogen mellom departementet og institusjonene er vedlagt.

5.2 Satsingsforslag for 2024

Institusjonene kan melde inn behov for større satsinger utenfor gjeldende rammebevilgning. Departementet bruker satsingsforslagene til å identifisere de viktigste behovene i universitets- og høyskolesektoren. Institusjonene må utarbeide eventuelle satsingsforslag i tråd med vedlagte veiledning.

Frist for innsendelse av satsingsforslag for 2024 er 1. november 2022. Forslagene sendes til postmottak@kd.dep.no. Se vedlegget *Veiledning for fremstilling av satsingsforslag for 2024*.

5.3 Styringsdialogen i 2022

Etatsstyringsmøtene skal være en strategisk dialog mellom departementet og institusjonens styre om institusjonens utvikling. Sentralt i møtet er utviklingsavtalen mellom departementet og institusjonen, regjeringens prioriteringer, særskilte føringer og institusjonens utfordringer.

UiT blir ikke innkalt til etatsstyringsmøte i 2022, men får en skriftlig tilbakemelding fra departementet i løpet av 1. halvår 2022 på bakgrunn av blant annet årsrapporten for 2021, tilstandsrapporten for høyere utdanning 2022 og resultatrapporteringen til DBH.

Med hilsen

Maria Tagmatarchi Storeng (e.f)
ekspedisjonssjef

Sidsel Aarnæs Arbo
fung. avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg oppgitt nedenfor finnes på [Kunnskapsdepartementets nettside](#):

- Orientering om statsbudsjettet 2022 for universitet og høyskular
- Fullmakter
- Hovedtrekk styringsdialogen
- Rapporteringskrav for årsrapport 2022
- Veiledning for fremstilling av satsingsforslag for 2024

Kopi

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
Norges arktiske studentsamskipnad
Riksrevisjonen
Sametinget
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Troms og Finnmark

SAKSFRAMLEGG

Til:	Møtedato:	Sak:
Universitetsstyret	10.02.2022	5/22

Styrets beretning til første behandling

Innstilling til vedtak:

Rektor bes om å innarbeide kommentarer fra styret og legge frem styrets beretning som del av forslaget til årsrapport for 2021 til styremøtet i mars 2022.

Bakgrunn

Årsrapport for UiT Norges arktiske universitet skal sendes Riksrevisjonen og Kunnskapsdepartementet innen 15.3.22¹. Data som er nødvendig for å skrive deler av rapporten er ikke tilgjengelig for UiT før i slutten av februar, og det er av den grunn ikke mulig å legge hele årsrapporten frem for styret til styremøtet i februar. Årsrapporten vil derfor i sin helhet bli behandlet på styremøtet i mars. I denne saken legges utkast til Styrets beretning 2021 frem til en første behandling i styret. Innspill fra møtet tas med i den videre behandlingen og vil bli innarbeidet i utkastet som legges frem for styret i mars.

Kunnskapsdepartementet stiller krav til årsrapporten gjennom tildelingsbrevet. Rapporten skal inneholde følgende kapitler: I. Styrets beretning II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall III. Årets aktiviteter og resultater IV. Styring og kontroll i virksomheten V. Vurdering av framtidsutsikter VI. Årsregnskap

Det er satt spesielle formkrav til Styrets beretning. Beretningen skal begrenses til to sider tekst og skal signeres av samtlige styremedlemmer. Det er av den grunn viktig at det endelige utkastet som legges frem til styremøtet i mars ikke ønskes vesentlig endret. Styret blir derfor i denne saken forelagt et utkast (vedlegg 1) som vil kunne justeres før endelig versjon legges frem og signeres på styremøtet i mars.

Styrets beretning må innholdsmessig ikke forveksles med årsberetninger slik de vanligvis utformes i næringslivet. I departementets omtale heter det at «Styrets beretning ... bør inneholde: - styrets overordnede vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse for 2021,

---

¹ Av hensyn til møteplanen for styret har KD innvilget UiT utsatt frist til 18.3.

kort omtale av sentrale forhold, interne og eksterne, som har hatt betydelig innvirkning på oppnådde resultater - overordnet framstilling av de viktigste prioriteringene for årene fremover».

Ved UiT har det vært praksis for at beretningen primært oppsummerer de viktigste saksfeltene/sakene styret selv har arbeidet med gjennom det siste året. Dette har sammenheng med at det er svært utfordrende å få med alt som synes relevant på to sider, og at det er helt nødvendig å prioritere ned noen tema i denne delen av årsrapporten. Kapitlene III og V i årsrapporten vil ha stort rom for å drøfte viktige tema i større omfang, og det kan vises direkte til relevant avsnitt fra styrets beretning der det er hensiktsmessig.

Beretningen for 2021 er spesiell fordi den må omfatte arbeidet til to ulike styrer, innenfor to ulike styringsmodeller. Forslaget som forelegges styret i denne saken er utformet på lignende måte som beretningene for de foregående årene. Beretningen for 2020 er for sammenligningens skyld også lagt ved.

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlig og saksbehandler: Jørgen Fosslund

Vedlegg

- 1 Utkast styrets beretning for 2021
- 2 Styrets beretning for 2020

Styrets beretning for 2021

Koronapandemien har også i 2021 satt et tydelig preg på virksomheten ved UiT. Både vår- og høstsemesteret ble gjennomført med en hybrid undervisningsmodell der en stor del av undervisningen var digital. Som følge av nasjonale og lokale smitteverntiltak har deler av arbeidsstokken på UiT også hatt lange perioder med arbeid hjemmefra. UiTs campuser med biblioteker og annen infrastruktur for forskning har hele tiden vært åpen og tilgjengelig for studenter og ansatte.

Styret ga i 2021 internrevisor (PwC) i oppdrag å revidere UiTs håndtering av Covid-19 (jfr. pålegg i tildelingsbrevet). Styret er tilfreds med at hovedfunnet i rapporten fra PwC er at UiT har klart seg godt gjennom pandemien takket være stor innsats i alle deler av organisasjonen. Samtidig er styret fortsatt bekymret for de negative bieffektene tiltaksnivået under pandemien har for deler av kjernevirksomheten og arbeidsmiljø/psykososiale forhold for studenter og ansatte.

Utvikling av flere toppforskningsmiljøer som kan hevde seg i konkurranse om forskningsmidler har hatt høy prioritet for styret ved UiT (jf. utviklingsavtalen med KD). Et av de viktigste virkemidlene internt har vært etableringen av såkalte Aurora sentre. I 2021 opprettet UiT to nye Aurora senter, med særskilt strategisk bevilgning fra styret. I Norges forskningsråds pågående søknadsrunde for nye nasjonale Senter for fremragende forskning, har 5 søknader fra UiT gått videre til finalerunden. 3 av disse 5 har hatt/har intern status som Aurora sentre ved UiT.

Flere evalueringer har i 2021 også vist gode resultater for forskningsprosjekter og fagmiljø ved UiT. Styret vil spesielt fremheve den internasjonale midtveisevalueringen av prosjektet Arven etter Nansen, og resultatene av Norges forskningsråds evaluering av de rettsvitenskapelige miljøene i Norge, der Det juridiske fakultet ved UiT kommer meget godt ut. Innenfor forskning er det samtidig store variasjoner mellom de ulike miljøene ved UiT, og universitetet har fortsatt for mange miljøer der forskningsaktiviteten er lavere enn det som er forventet og ønsket fra styrets side.

UiT har i 2021 opprettet flere nye studietilbud. Blant dem er Samisk sykepleierutdanning som tilbys i Kautokeino i samarbeid med Sámi Allaskuvla og flere nye nettbaserte tilbud som når ut til studenter over hele landet. UiT har i 2021 også gjennomført en ny omfattende kandidatundersøkelse. Undersøkelsen viser at det fra 2019 har vært økning i andelen kandidater som er i arbeid etter endt utdanning (83%), og at UiT bidrar til netto tilflytting til Nord-Norge. 2021 ble også et rekordår for antallet disputaser ved UiT. Totalt uteksaminerte UiT i alt 131 doktorgradskandidater. Resultatene viser samtidig at gjennomstrømming på lavere grad og i doktorgradsutdanningene fortsatt må være prioriterte områder for UiT.

UiT har satt som mål at andelen ekstern finansiering skal økes og det er i 2021 igangsatt en prosess for å styrke insitamentene for søknadsarbeid og premiering av miljøer som utmerker seg i konkurransen om forskningsmidler.

I 2021 har UiT sluttført overgangen fra todelt til enhetlig ledelse, og styret har fastsatt alle gjenstående detaljer i den nye styringsordningen, herunder sammensetning av rektoratet og hvordan administrasjonen under rektor skal være organisert og ledet. Styret har også tilsatt prorektorer, viserektorer og dekaner for nye åremålsperioder. Som ledd i overgangen til ny ordning tiltrådte det 1.8.2021 et nytt styre med ekstern styreleder, Marianne E. Johnsen.

Det nye styret har igangsatt arbeid med å utvikle ny strategi for UiT. Styret har lagt vekt på at det skal gjennomføres en omfattende, kunnskapsbasert prosess med god involvering av ansatte, studenter og eksterne aktører. Siktemålet er at ny strategi skal vedtas av styret i juni 2022 og være godt samordnet med UiTs innspill til ny utviklingsavtale.

Høsten 2021 har styret også satt i gang en samlet prosess for å styrke økonomistyringen ved UiT. Dette gjøres både for å imøtekomme nye krav fastsatt av Kunnskapsdepartementet, for å skape bedre sammenheng mellom bevilgnings- og eksterneøkonomien og for å bedre styringsinformasjon – og styringsevne ved institusjonen. En egen tiltaksplan skal iverksettes første halvår 2022.

Etter en prosess initiert av UiT har Nærings- og fiskeridepartementet lagt til rette for at det i 2022 vil foretas en virksomhetsoverdragelse av Senter for hav og arktis fra Nofima til UiT. Styret vedtok overdragelsen i desember 2021 og er av den oppfatning at innlemmelsen av senteret i UiT vil gi gode vilkår for å oppfylle senterets mandat samtidig som det vil bidra til å styrke universitetets arktiske profil (jf. utviklingsavtalen med KD).

Styret godkjente i 2021 også en intensjonsavtale som, under gitte forutsetninger, legger til rette for en virksomhetsoverdragelse av Nordland kunst- og filmhøyskole i Kabelvåg. I etterkant av behandlingen av statsbudsjettet for 2022 har UiT fått avklart fra KD at det vil bli gitt statlige tilskudd i et omfang som gjør at UiT inneværende år vil føre samtaler med Nordland fylke med sikte på en overdragelse av virksomheten ved skolen til UiT. UiT har i mange år hatt et nært samarbeid med NKFH og vil bygge videre på dette i den forestående prosessen.

I budsjettfordelingen for 2022 har styret blant annet prioritert tildeling av midler til anskaffelse av nytt kystfartøy, renovering av naturfagbygget, tiltak for styrking av informasjonssikkerheten og nye systemanskaffelser. Styret har samtidig måttet håndtere og fordele flere til dels uforutsette kutt i bevilgningen i UiT. Styret er av den oppfatning at de økonomiske rammene ved UiT fortsatt er tilfredsstillende, men at det fremover vil være nødvendig å gjøre krevende prioriteringer for å kunne følge opp de samlede føringene i tildelingen fra departementet.

Styret har forventninger om at regjeringen i statsbudsjettet for 2023 vil gi startbevilgning til bygging av nytt universitetsmuseum.

Styret ved UiT har avholdt totalt ni ordinære og to ekstraordinære styremøter. Til sammen er 108 saker behandlet (60 vedtakssaker + 48 orienteringssaker).

Vedlegg 2

Styrets beretning – årsrapport for 2020

Store deler av 2020 har vært preget av effekter av og tiltak knyttet til koronapandemien. Både i siste halvdel av vårsemesteret og i hele høstsemesteret har UiT hatt en hybrid undervisningsmodell med digitale forelesninger og fysisk tilstedeværelse kun i mindre studentgrupper. I flere perioder har det i hele eller deler av organisasjonen vært nødvendig med restriksjoner som har gjort all undervisning digital og arbeid hjemmefra obligatorisk for flertallet av de ansatte, selv om nødvendig eksperimentell aktivitet har kunnet skje omtrent uforandret i hele perioden. Styret er blitt holdt løpende orientert om håndteringen av krisen og er imponert over den store omstillingsevnen i organisasjonen og den innsatsen som er utvist – bl.a. i samband med omlegging til digital undervisning og eksamen. Samtidig er styret urolig for de effektene en lang periode med sterke begrensninger i mulighetene for fysisk tilstedeværelse vil ha. Bekymringene gjelder særlig studentenes psykiske helse og læringsutbytte, men de nødvendige krisetiltakene kan også få negative effekter for de ansattes helse, forskning og arbeidsmiljø på kortere og lengre sikt.

UiT har hatt som langsiktig mål, å få flere fagmiljø i nasjonal og internasjonal toppklasse, samt å lykkes bedre på eksterne konkurransearenaer for forskning og utdanning. I løpet av de to siste styreperiodene (2013 – 2021) har styret innført en rekke nye virkemidler og tiltak for å bygge opp flere sterke fagmiljø på UiT. Styret har også utvidet den tidligere ordningen for forskningstermin til å omfatte termin for utdanningsformål.

Det har i løpet av styrets siste periode vært en positiv utvikling i de eksterne tildelingene fra NFR og EU. Blant de viktigste enkeltresultatene i 2020 var at UiT ble vertskapsinstitusjon for to nye Senter for forskningsdrevet innovasjon: *Centre for the development of biodegradable plastics in marine applications - Innovations for fisheries and aquaculture*¹ og *Centre for visual Intelligence*².

Institusjonen har også hatt en betydelig økning i tildelinger fra Horizon 2020, som har økt med 200% siden 2014. I denne sammenheng, ble en stor og viktig tildeling i desember gitt til prosjektet: *“OrganVision: Technology for realtime visualizing and modelling of fundamental process in living organoids towards new insights into organ-specific health, disease and recovery.”* Tildelingen på totalt

---

¹ Senterets hovedmål er å redusere plastavfall og tilhørende problemer i det marine miljø, som makro-/mikroplast og spøkelsesfiske, forårsaket av fiskeri- og akvakulturindustrien.

² Sentret har ambisjoner om å videreutvikle området visuell intelligens, dyp læring fra bilder, ut over det som er mulig med dagens teknologi.

37 millioner kroner er Norges tredje prosjekt innenfor en ordning som finansierer grensesprengende teknologier («Future and Emerging Technologies»)³.

Av tildelinger fra EU utmerket UiT seg ellers med et rekordhøyt antall MSCA-stipender.

I 2020 har universitetsstyret, i likhet med de andre BOTT-universitetene, vedtatt en opptrappingsplan for UiTs bidrag til finansiering av nasjonal e-infrastruktur for forskning som innebærer en dobling av institusjonens bidrag i løpet av en periode på tre år.

Universitetsstyret ønsker at UiT skal styrke utdanningssamarbeidet med arbeidslivet. Basert på en rapport behandlet av styret i 2019, har UiT i 2020 etablert to nye tematiske råd for samarbeid med arbeidslivet. Etter bestilling fra styret er det også gjennomført en omfattende utredning om livslang læring og fremtidig satsing på etter- og videreutdanning.

Etter en omfattende prosess med intern høring og drøftinger på to styremøter, vedtok universitetsstyret i juni 2020 å endre styringsordningen ved UiT. Med virkning fra 1.8.2021 vil UiT gå over fra todelt til enhetlig ledelse på institusjonsnivå. Styret var delt i selve avstemningen, men har stått sammen om det videre arbeidet med å forberede overgangen til ny styringsordning. Etter utlysning og innstilling fra et eget innstillingsutvalg, vedtok styret 16.12. enstemmig å tilsette Dag Rune Olsen som UiTs neste rektor. Det er også vedtatt en overgangsordning for ledelse av administrasjonen i den første fasen av rektors åremål. Styret har vurdert det som riktig at den endelige organiseringen av ledelse og administrasjon fastsettes etter at ny rektor har tiltrådt (og dermed av det kommende styret).

Universitetsstyret har tidligere vedtatt at FNs bærekraftsmål skal ligge til grunn for prioriteringer ved UiT. I mars 2020 vedtok universitetsstyret en egen handlingsplan for bærekraft og miljøledelse. Planen inneholder omfattende tiltak som skal bidra til en bærekraftig drift av institusjonen og et mål om tilnærmet karbonnøytralitet i 2030. Styret har samtidig bestilt en egen utredning om bærekraft i utdanning og forskning som vil komme til behandling i 2021.

Universitetsstyret har som øverste organ ved UiT, ansvaret for at UiT ivaretar informasjonssikkerheten på en tilfredsstillende måte. I 2019 vedtok styret ny strategi for informasjonssikkerhet, for perioden 2019-2021, og i mars 2020 behandlet styret en årsrapport der det ble redegjort for sikkerhetsorganiseringen ved UiT og videreutviklingen av denne, samt avvik og risikovurderinger. I samband med behandlingen av rapporten vedtok styret at arbeidet med informasjonssikkerhet ved UiT skal styrkes. Et større dataangrep høsten 2020 har understreket betydningen av dette og nødvendigheten av å fortsatt prioritere videre arbeid for å bedre sikkerheten ytterligere.

Opptaket til studier på UiT var rekordhøyt i 2020. I revidert statsbudsjett for 2020 ble UiT tildelt 372 nye studieplasser og 23 nye rekrutteringsstillinger. Styret er opptatt av at dette følges opp på en god måte slik at den økte kapasiteten blir utnyttet på best mulig vis.

Med støtte fra Kunnskapsdepartementet har UiT og Samisk høgskole etablert et nytt og unikt tilbud om samisk sykepleierutdanning. Tilbudet gis i Kautokeino og fikk sin oppstart i januar 2021.

---

³ Prosjektets mål er å utvikle en sanntids høyoppløselig billedbehandlingsteknologi som er egnet for forskning på såkalte organoider.

I Statsbudsjettet for 2021 fikk UiT endelig finansiering for oppbygging og drift av Rettsegenetisk senter. Styret er tilfreds med at et tidkrevende arbeid for anerkjennelse og finansiering er avsluttet.

Universitetsstyret godtok i september 2020 vilkårene for ervervelse av tomt for det nye universitetsmuseet i Tromsø sentrum. Kjøpekontrakt ble inngått kort tid etterpå, og prosjekteringen av bygget er også ferdigstilt. Styret forventer at reguleringsplanen blir godkjent av Tromsø kommune i 2021 og ønsker at det legges til rette for at Konseptvalgutredningen kan gjennomføres parallelt med reguleringsplanprosessen i TK slik at det forberedes startbevilgning i statsbudsjettet for 2023.

Statsbygg har heller ikke i 2020 ferdigstilt arealene til Avdeling for komparativ medisin ved MH2. De samlede forsinkelsene har satt forskningen innenfor en rekke medisinske områder sterkt tilbake og har også hatt store konsekvenser for arbeidsmiljø, karrierer og ressursbruk ved Det helsevitenskapelige fakultet. Styret så seg i 2020 nødt til å godkjenne en overbudsjettering på 40 mill. kroner for å dekke deler av de utgiftene UiT er blitt påført. Universitetsstyret ser svært alvorlig på saken og forventer en endelig avklaring fra KD og prosjektrådet for MH2, slik at ombyggingen kan finansieres og lokalene ferdigstilles så snart som mulig.

I den interne budsjettfordelingen har styret særlig prioritert tildeling av midler til drift av forskningsfartøyer, investeringer i nye administrative systemer og strategiske satsinger på sterke fagmiljøer innen forskning og utdanning. Gjennom virksomhetsplanene for 2020 og 2021 har styret også igangsatt arbeid med campusutviklingsplaner og en samlet vedlikeholdsplan for egne bygg.

Styrets overordnede vurdering er at UiT fortsatt har tilfredsstillende tilgang på ressurser og infrastruktur til å oppfylle sitt samfunnsmandat.

Styret har avholdt totalt 12 styremøter (10 ordinære og 2 ekstraordinære) og har behandlet til sammen 85 saker (53 vedtakssaker + 32 orienteringssaker).

SAKSFRAMLEGG

Til:	Møtedato:	Sak:
Universitetsstyret	10.02.2022	6/22

Personvernombudets årsrapport for 2021

Innstilling til vedtak:

1. Universitetsstyret tar personvernombudets årsrapport for 2021 til orientering.
2. Tiltakene som foreslås skal følges opp gjennom det pågående arbeidet med å revidere UiTs ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern.

Bakgrunn

Personvernombudet har en uavhengig rolle og kan ikke motta instruksjoner om hvordan oppgavene skal utføres. Ombudet rapporterer direkte til universitetets øverste ledelse. I denne saken orienteres universitetsstyret om personvernombudets årsrapport for 2021 (se vedlegg). Årsrapporten gir en oversikt over saker og områder personvernombudet har arbeidet med siste år og vurderinger av disse. I tillegg gjøres det vurderinger rundt avvikshåndtering og risikoområder, og det gis noen forslag til tiltak for å styrke personvernet ved UiT ytterligere.

Rektors vurdering

Noen av tiltakene som løftes fram av personvernombudet, sammenfaller med tiltak som foreslås i saken *Årsrapport for informasjonssikkerhet og personvern ved UiT* som skal behandles av universitetsstyret i samme møte. De to rapportene må derfor sees i sammenheng med hverandre.

UiTs ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern er under revisjon. Det skal blant annet justeres for å dekke personvernområdet som helhet i større grad enn i dag. Rektor anbefaler at tiltakene som personvernombudet foreslår i sin årsrapport, følges opp som en del av dette arbeidet.

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlig: Jørgen Fosslund
Saksbehandler: Hege Svendsen

Vedlegg

1 Årsrapport 2021 - Personvernombud

Årsrapport 2021

Personvernombud

Joakim Bakkevold

Innholdsfortegnelse

1. Personvernombudets rolle og oppgaver	2
2. Involvering og kontaktpunkter internt	3
3. Mottak av saker	3
4. Internkontroll ved universitetet	4
5. Personvern i forskning	6
6. Personvern i undervisning	7
7. Personvern i formidling	8
8. Personvern i administrasjonen	9
9. Avvikshåndtering	9
10. Samarbeid og erfaringsutveksling eksternt	10
11. Risikoområder	10
12. Forslag til tiltak.....	12

1. Personvernombudets rolle og oppgaver

1.1 Personvernombudets rolle

Personvernombudets rolle er fastsatt i personvernforordningen (GDPR) artikkel 38.

Personvernombudet har en uavhengig rolle i forhold til universitetet som behandlingsansvarlig ved behandling av personopplysninger. Personvernombudet kan ikke instrueres av behandlingsansvarlig og skal rapportere til universitetets ledelse.

Overordnet skal personvernombudet bidra til at universitetet ivaretar personvernet til ansatte, studenter, forskningsdeltakere og andre universitetet behandler personopplysninger om. De registrerte kan kontakte personvernombudet angående alle spørsmål om behandling av deres opplysninger og utøvelsen av deres personvernrettigheter ved universitetet. Personvernombudet har taushetsplikt etter personopplysningsloven § 18. Dette omfatter blant annet personlige forhold, sikkerhetstiltak og enkeltpersoners varslings om overtredelse av personvernregelverket.

UiT Norges arktiske universitet og Samisk høgskole har i 2021 hatt felles personvernombud.

1.2 Personvernombudets oppgaver

Personvernombudets oppgaver er fastsatt i personvernforordningen artikkel 39. I tillegg er oppgavene nærmere beskrevet i universitetets ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern kapittel 3.

Personvernombudet skal informere og gi råd til universitetet og de som behandler personopplysninger på vegne av universitetet, om de forpliktelser de har etter personvernforordningen.

Personvernombudet skal kontrollere blant annet overholdelsen av personvernforordningen, universitetets egne personvernregler og universitetets holdningsskapende tiltak og opplæring av behandlere.

Personvernombudet skal på anmodning gi råd om vurderingen av personvernkonsekvenser (DPIA) og kontrollere gjennomføringen av den.

Personvernombudet skal samarbeide med Datatilsynet og fungere som Datatilsynets kontaktpunkt ved spørsmål om behandling av personopplysninger ved universitetet.

Personvernombudet har ikke beslutningsmyndighet på vegne av den behandlingsansvarlige.

2. Involvering og kontaktpunkter internt

2.1 Involvering

Universitetet skal sikre at personvernombudet blir involvert på riktig måte og til rett tid i alle spørsmål som gjelder vern av personopplysninger.

Personvernombudet har i 2021 hatt regelmessige møter med universitetsledelsen ved assisterende universitetsdirektør Gøril Heitman. På grunn av endringer i ledelsen må det for 2022 avklares hvem som blir ny kontaktperson i ledelsen for personvernombudet.

Personvernombudet er fast deltaker i universitets informasjonssikkerhetsforum.

2.2 Kontaktpunkter internt

Avdeling for IT har en egen faggruppe for informasjonssikkerhet og personvern. Tilsatte i Avdeling for IT og Faggruppe for informasjonssikkerhet og personvern er naturlig kontaktpunkt for personvernombudet.

Videre er en tilsatt knyttet til ledelsen i Avdeling for forskning, utdanning og formidling kontaktpunkt for Norsk senter for forskningsdata (NSD), som ved avtale leverer personverntjenester til universitetet for forsknings- og studentprosjekter hvor det skal behandles personopplysninger. Denne kontaktpersonen og NSD er naturlige samarbeidspartnere for personvernombudet.

Det helsevitenskapelige fakultet har flest forsknings- og studentprosjekter hvor det behandles personopplysninger. Personvernombudet har fast kontaktperson ved fakultetets Seksjon for forskning, utdanning og formidling. Personvernombudet savner lignende kontaktpunkt ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning. Dette fakultetet har også mange forsknings- og studentprosjekter hvor det behandles personopplysninger.

Personvernombudet savnet et fast forum for tilsatte som arbeider med personvern på ulike enheter, som møtes regelmessig for å drøfte og ta stilling til personvernspørsmål og hvordan disse bør håndteres.

3. Mottak av saker

Universitetet opplyser om personvernombudets kontaktinformasjon og oppgaver på sine nettsider, https://uit.no/om/art?p_document_id=594059&dim=179007 Innholdet på siden forvaltes av personvernombudet. Personvernombudet kan nås per telefon og e-post, personvernombud@uit.no. De aller fleste henvendelsene til personvernombudet kommer fra tilsatte og studenter, som behandler eller skal behandle personopplysninger på vegne av UiT som behandlingsansvarlig. I hovedsak gjelder det forsknings- eller studentprosjekter, men også fra deler av administrasjonen.

I alle forsknings- og studentprosjekter skal det opplyses om personvernombudets kontaktinformasjon. De registrerte tar i liten grad kontakt med personvernombudet. Det kan tyde på at de registrerte

generelt har stor tillitt til behandlingen som utføres i prosjektet og har fått god informasjon om prosjektet de deltar i. Personvernombudet opplever det også slik at de registrerte tar kontakt direkte med prosjektets kontaktperson ved spørsmål og ønske om innsyn i sine opplysninger.

Videre tar både tilsatte og studenter kontakt angående ulike administrative behandlinger, som personvernombudet følger opp ovenfor de som ivaretar det daglige behandlingsansvaret. De tar disse henvendelsene fra personvernombudet på alvor, herunder de redegjør for hvilke rutiner som gjelder eller iverksetter nødvendige tiltak.

NSD kontakter også personvernombudet ved personvernspørsmål knyttet til universitetets prosjekter meldt til NSD.

4. Internkontroll ved universitetet

Personvernombudet skal etter personvernforordningen blant annet kontrollere universitetets overholdelse av personvernregelverket og tilhørende revisjoner.

Personvernombudet deltok 8.3.2021 i møte med Unit, nå HK-dir, og universitetsledelsen om status for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern ved universitetet. Statusen blir kartlagt ved at universitetet i møtet gir muntlige svar på spørsmål i et kartleggingsskjema. I etterkant av kartleggingen får universitetet fra Unit anbefalinger for det videre arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern.

Universitetsstyret har bedt om at det gis en uavhengig vurdering, revisjon, av status innen informasjonssikkerhet og personvern, samt at det gis innspill til eventuelle forbedringsmuligheter og relevante tema for oppfølgingsrevisjoner.

PricewaterhouseCoopers AS (PwC) har på oppdrag fra universitetet i 2021 gjennomført revisjon innen informasjonssikkerhet og personvern, ut fra et internkontrollperspektiv.

Personvernombudet har vært involvert i revisjonen. Dette i innledende samtaler om gjennomføringen av revisjonen, som intervjuobjekt og i forbindelse med ferdigstillingen av revisjonen.

Personvernombudets oppfatning er at internrevisjonsrapporten fra PwC gir et godt og riktig bilde av statusen for universitetets arbeid innen informasjonssikkerhet og personvernombud. PwC har gjennomført en rekke intervjuer med tilsatte på tvers av universitets organisasjon, noe som gir et godt grunnlag for å si noe om status og forbedringsmuligheter.

Når det gjelder personvern så vil personvernombudet fremheve følgende forbedringspunkter fra internrevisjonsrapporten:

- Universitetets styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern omhandler personopplysningssikkerhet, men dekker ikke personvernområdet i sin helhet. Det er behov for justeringer slik at styringssystemet også definerer styrende krav og føringer for behandling av personopplysninger ved UiT, på linje med informasjonssikkerhet, s. 3.

- Det er ikke etablert tilstrekkelig rapportering på personvernområdet i linjen. Det synes dermed ikke å foreligge en helhetlig oversikt over status på UiTs arbeid innen området tilgjengelig for behandlingsansvarlig s. 5.
- Det er uttrykt behov for større kapasitet på nivå 2, både som et støtteapparat tilgjengelig for de som trenger bistand ved fakultetene/instituttene og også som bindeledd/kontaktpunkt mellom nivå 1 og 2, s. 6.
- Det foreslås at personvern implementeres som et område for eksisterende informasjonssikkerhetsforum, eller at det opprettes et eget forum for personvernområdet, s. 8.
- Etablere metodikk for gjennomføring av personvernkonskvensvurdering (DPIA), utenom forskningsområdet. Metodikken bør både ta høyde for nødvendig screening av UiTs behandlingsaktiviteter og for selve gjennomføringen av en DPIA i de tilfeller dette er nødvendig, s. 12.
- Gjennomføre screening av UiTs behandlingsaktiviteter og deretter gjennomføre nødvendige DPIA-er basert på en risikovurdering etter at screeningprosessen er ferdigstilt, s. 13.
- UiT har ikke etablert en totaloversikt over alle avtaler som er inngått med leverandører, deriblant databehandlere, s. 14.
- Etablere en bedre dokumentstruktur, med versjonslogg, som gjør det enkelt for brukerne å se hvem som er ansvarlig for dokumentet, når det sist ble oppdatert m.m. Dette vil gjøre det enklere for brukerne å finne korrekt og oppdatert informasjon, s. 17.
- Sikre at studenter er klar over og etterlever kravene som stilles til bruk av UiTs utstyr for studentenes informasjonshåndtering i forbindelse med studentoppgaver, s. 17.
- Utvide den årlige rapporteringen i forbindelse med ledelsens gjennomgang, til også å gi en helhetlig oversikt over status på UiTs arbeid på personvernområdet i linjen, s. 20.
- Sørge for at personvernområdet inntas som en del av opplæringen (nyansatte, ansatte og studenter), s. 22.
- Vurdere hvorvidt hele eller deler av opplæringen på personvern- og informasjonssikkerhetsområdet skal gjøres obligatorisk, s. 22.

Ovenfor er det vist til forbedringsmuligheter. Det er PwCs samlede vurdering at UiT har jobbet godt med personvern og informasjonssikkerhet over tid. Personvernombudet deler denne vurderingen.

Når det gjelder forslaget om forum for personvernombud, så vurderer personvernombudet det som mest hensiktsmessig å utvide mandatet til universitetets informasjonssikkerhetsforum til å omfatte personvern. Forumet møtes ikke så ofte og temaene må være av mer prinsipiell eller overordnet betydning for universitet. Det er også mye overlapp mellom informasjonssikkerhet og personvern og det vil være flere medlemmer som eventuelt måtte være med i begge fora. Men et forum for informasjonssikkerhet og personvern bør suppleres med et internt nettverksgruppe, som møtes regelmessig, ved universitetet og som består av tilsatte som har eller får personvern som en del av sitt ansvarsområde.

5. Personvern i forskning

NSD fører universitetets protokoll over forsknings- og studentprosjekter hvor det behandles personopplysninger. I 2021 ble det meldt inn 762 prosjekter til NSD, mot 649 i 2020. 194 av innmeldingene i 2021 er forskningsprosjekter. De resterende er studentprosjekter, hvorav 468 utgjør mastergradsprosjekter.

I tillegg har universitetet flere store befolkningsundersøker, herunder Tromsøundersøkelsen, hvor det behandles en stor bredde av personopplysninger om tusenvis av personer.

Ved universitetet behandles det med andre ord personopplysninger i stor skala innen forskningsområdet og i stor grad opplysninger som faller inn under særlige kategorier, det som tidligere ble omtalt som sensitive opplysninger.

Omfanget og graden av potensielle konsekvenser for de registrerte i prosjektene og befolkningsundersøkelsene gjør at ivaretagelsen av personvernet er særdeles viktig innen forskningsområdet. Dette stiller store krav til både risikobaserte organisatoriske og tekniske tiltak, herunder at forskere, studenter og forskningsadministrasjonen har tilstrekkelig kompetanse innen personvern.

De fleste henvendelsene til personvernombudet gjelder også behandling av personopplysninger i forsknings- og studentprosjekter.

Innen dette virksomhetsområdet er tjenestene fra NSD sentral. Alle forsknings- og studentprosjekter hvor det skal behandles personopplysninger skal meldes til NSD som vurderer prosjektene i forhold til personvernregelverket etter egen avtale med universitetet. Alternativet til å bruke NSD er at universitetets egen forskningsadministrasjon må utføre de samme oppgavene.

Personvernombudets vurdering er at NSD generelt gjør gode vurderinger av prosjektene. De bidrar med spesialistkompetanse innen feltet og robuste tjenester, som det vil være vanskelig og lite hensiktsmessig å bygge opp på egen hånd.

I 2021 har det oppstått spørsmål i sektoren om NSD sin rolle innen forskningsetikk. Rammeavtalen sektoren har med NSD kan forstås slik at NSD har ansvar innen forskningsetikk. Forskningsetikk og personvern henger til dels sammen, men personvernombudet er enig i at det er behov for å vurdere og presisere NSD sitt ansvar og det pågår også et arbeid med å revidere rammeavtalen. Ansvaret for forskningsetikken må alltid ligge til institusjonen og ikke hos NSD. Selv om det har oppstått spørsmål om NSD sitt ansvar, opplever personvernombudet det slik at NSD i praksis viser god rolleforståelse og at de nøyter seg med å be om at eventuelle forskningsetiske spørsmål forankres ved egen institusjon.

En godkjenning fra NSD er ikke en forskningsetisk godkjenning. Godkjenningen er dokumentasjon på at behandling av personopplysninger i prosjektet er vurdert å være i tråd med forpliktelsene etter personvernforordningen. Noen forskere har meldt et behov til personvernombudet om forskningsetisk forhåndsgodkjenning. Medisinsk og helsefaglig forskning er dekket av REK. Andre forskningsområder har ikke tilsvarende mulighet til å få vurdert forskningsetikken. UiT bør vurdere nærmere behovet for forskningsetisk godkjenning på andre områder en medisinsk og helsefaglig forskning, og hvordan behovet kan løses.

NSD har rådført seg med personvernombudet om personvernkonsekvensvurderinger (DPIA) i 11 prosjekter i 2021. Dette gjelder DPIA som ble meldt inn i løpet av året. Antallet i 2020 var 13. Forslag til DPIA utarbeides av NSD i samarbeid med prosjektleder. Personvernombudet skal kontrollere gjennomføringen og DPIA godkjennes av institusjonens ledelse. Universitetsdirektøren har opprettet en DPIA-gruppe som vurderer forslagene til DPIA. NSD sin kontaktperson ved UiT, en informasjonssikkerhetsrådgiver, en rådgiver ved Seksjon for forskning og utdanningskvalitet, en rådgiver ved Seksjon for forskning, utdanning og formidling ved Det helsevitenskapelige fakultet og personvernombudet inngår i gruppen.

Etter personvernombudets vurdering har personvernkonsekvensvurderingene innholdsmessig vært i tråd med kravene etter personvernforordningen. Men den totale saksbehandlingstiden har i enkelte tilfeller vært for lang, slik personvernombudet ser det. Dette med den konsekvens at oppstart av behandling av personopplysninger i prosjektet blir forsinket. Samtidig vil personvernombudet understreke at gjennomføring av DPIA ikke er en formalitet og at det ikke er gitt at vurderingen blir godkjent. Ofte blir det satt forutsetninger for godkjennelsen. Universitetet må uansett, i samarbeid med NSD, sørge for at vurderingen av DPIA skjer uten ugrunnet opphold.

All behandling av personopplysninger må ha et lovlig grunnlag i personvernforordningen. Det mest brukte grunnlaget for behandling av personopplysninger i forskningsprosjekter ved UiT er samtykke etter personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 a), samt artikkel 9 nr. 2 a) for særskilte kategorier personopplysninger som for eksempel helseopplysninger. Dette gjelder for eksempel universitetets befolkningsundersøkelser og forskningsprosjekter som bruker personopplysninger fra disse undersøkelsene. Det finnes imidlertid et annet grunnlag som personvernombudet vurderer som et bedre og mer robust lovlig grunnlag for behandling av personopplysninger til forskningsformål. Det er personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 e) som omfatter behandlinger som er nødvendig for oppgaver i allmennhetens interesse, og for behandling av særskilte kategorier personopplysninger artikkel 9 nr. 2 j) behandlingen er nødvendig for formål knyttet til vitenskapelig forskning. Universitetet bør vurdere å skille tydeligere mellom samtykke til deltakelse i forskning på et forskningsetisk grunnlag og det lovlige grunnlaget for selve behandlingen av personopplysninger, herunder å gå bort fra samtykke som lovlig grunnlag i forskningsprosjekter der det er rettslig grunnlag for det.

6. Personvern i undervisning

UiT har sin strategi for UiT mot 2022 blant annet fastsatt at UiT skal utvikle kunnskap om digital kompetanse i utdanningene. Testing og bruk av teknologi i utdanningen kan innebære behandling av personopplysninger. Før ny teknologi tas i bruk av fagmiljøene er det nødvendig at informasjonssikkerheten og personvernet vurderes og ivaretas. Personvernombudet bør involveres i en tidlig fase.

Et eksempel på et nytt prosjekt innenfor denne strategien, er prosjektet «Student aktiv læring ved testing av e-lærings verktøy i utdanning av operasjonssykepleiere», ved Institutt for helse- og omsorgsfag (IHO). Formålet med prosjektet er å prøve ut og evaluere en ekstern e-læring plattform som kan bidra til mer aktiv og fleksibel læring for studentene for å nå forventede læringsutbytter. E-læringsplattformen gir studentene tilgang til læringsvirksomhet som kan supplere klinisk praksis.

Personvernombudet ble involvert tidlig av IHO ved prosjektleder og de fikk veiledning om hvilke forpliktelser som følger av personvernregelverket. Det ble blant annet inngått databehandleravtale med leverandøren av plattformen og utformet informasjons-/samtykkeskriv for studentene.

UH-sektoren opplever økt antall saker om fusk ved eksamen. Dette i sammenheng med at flere eksamener er gjort om fra skoleeksamen til eksamen som avlegges hjemme. Det er et krav etter lov om universiteter og høyskoler § 3-9 første ledd at kandidatens kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en faglig betryggende måte. Med dette som bakgrunn er det også noen fagmiljøer som ønsker digital overvåkning av kandidatene som avlegger eksamen hjemme. Men overvåkning av studenter i studentenes hjemmemiljø i forbindelse med eksamener reiser flere personvernspørsmål. Unit, nå HK-dir, har startet et arbeid med å kartlegge hvilke retningslinjer eller praksis institusjonene har på området.

Mange studenter behandler personopplysninger ved gjennomføring av intervjuer knyttet til studentprosjekter, både på master- og bachelornivå. Dette gjelder særlig innenfor profesjonsutdanninger, hvor studentene intervjuer yrkesutøvere. Mange studenter har i den forbindelse spørsmål om bruk av privat utstyr til behandlingen av personopplysninger i og med at universitetet i utgangspunktet forbyr bruk av privat utstyr til behandling av personopplysninger. Videre er det slik at det ikke er praktisk mulig å tilby UiT-utstyr til alle studenter som skal behandle personopplysninger i sin utdanning. Personvernombudet er glad for at universitetet høsten 2021 fastsatte nærmere rutiner for unntaksvis bruk av privat utstyr. Dette bidrar til klargjøring for studentene, samtidig som at informasjonssikkerheten blir ivaretatt ved at rutinene følges. Fagenhetene må sette seg inn i disse rutinene med tanke på god lokal veiledning av studentene og deres veiledere om rammene for behandling av personopplysninger i studentprosjekter.

7. Personvern i formidling

På universitetets nettsider finnes det mye informasjon om personvern. I løpet av 2021 har universitetet arbeidet videre med å utvikle uit.no/sikkerhet til å bli en portal for både informasjonssikkerhet og personvern. Dette arbeidet må videreføres med tanke på å få portalen til å dekke hele personvernområdet.

UiTs institusjonelle dataarkiv UiT Open Research Data er et strategisk satsingsområde for universitetet. Det følger av prinsipper og retningslinjer for forvaltning av forskningsdata ved UiT punkt 4.4 at forskeren skal gjøre forskningsdata åpent tilgjengelig for videre bruk for alle relevante brukere, så fremt det ikke er juridiske, etiske, sikkerhetsmessige eller kommersielle grunner til ikke å gjøre det. I denne sammenhengen kan personvern hensyn og personvernlovgivningen være en skranke. Personvernombudet forutsetter at personvernet blir tatt hensyn til i det videre arbeidet med rammene for UiT Open Research Data. UiT bør utarbeide egen retningslinje og personvernerklæring for tilgjengeliggjøring av personopplysninger i UiT Open Research Data.

UiT bruker Facebook til kommunikasjonsformål. Datatilsynet har i 2021 gjort en grundig vurdering av personvernkonsekvensene ved å skulle opprette en egen side på Facebook. Datatilsynet konkluderte med at de ikke skal benytte Facebook til egen kommunikasjonsvirksomhet. De mener at behandlingen av personopplysninger gjennom å ha en side på Facebook, medfører en for høy risiko for brukernes

rettigheter og friheter. Vurderingen som Datatilsynet har gjort gjelder kun Datatilsynets eget bruk av Facebook og de er tydelige på at dette ikke er en generell vurdering av lovligheten av å bruke Facebook i virksomheters kommunikasjonsarbeid. Men de ønsker en debatt om det offentliges bruk av sosiale medier.

UiT er uansett ansvarlig for at behandlingen av personopplysninger ved bruk av sosiale medier oppfyller kravene etter personvernforordningen. Universitetet må gjøre sine egne vurderinger av sin bruk av sosiale medier. Et verktøy er å gjennomføre risikovurderinger og vurdering av personvernkonsekvenser. Datatilsynets vurdering kan fungere som et utgangspunkt for egne vurderinger.

8. Personvern i administrasjonen

Universitetet behandler opplysninger om studenter og tilsatte til en rekke administrative formål. Personvernombudet vil her peke på noen personvernutfordringer som universitetet må følge opp videre.

I forbindelse med studentutveksling utleveres personopplysninger fra universitetet til verts institusjonen. Utlevering av personopplysninger ut av EØS må ha et lovlig overføringsgrunnlag. Hvis det ikke finnes, er overføringen ulovlig. Vurderingen av de ulike mulige grunnlagene for overføring er komplekse, og det foreligger rettslige uklarheter. HK-dir har i 2021 startet et arbeid må å utrede mulige grunnlag med tanke på klargjøring av rammene for institusjonene. Universitetet må følge opp dette arbeidet og utarbeide egne prosedyrer for vurdering av overføringsgrunnlag for utlevering av personopplysninger i forbindelse med studentutveksling.

Universitetet må ha protokoll over alle behandlingsaktiviteter. For behandlinger til administrative formål fører universitetet egen protokoll. Det pågår et arbeid med å ta i bruk Draftit, som protokollverktøy. Det er nødvendig at universitetet prioriterer dette arbeidet med tanke på å oppfylle plikten etter personvernforordningen og få på plass en funksjonell løsning. Det vil være behov for å gå gjennom innholdet i protokollen, noe alle enheter må ta ansvar for og bidra til.

9. Avvikshåndtering

Personvernombudet skal etter personvernforordningen fungere som Datatilsynets kontaktpunkt ved spørsmål om behandling av personopplysninger ved universitetet.

Datatilsynet har i 2021 ikke tatt kontakt med personvernombudet angående konkrete behandlinger ved universitetet.

Universitetet spør rutinemessig personvernombudet om råd i forbindelse med saksbehandling av avviksmeldinger. I hovedsak har det vært drøftet hvorvidt avviket er av en slik karakter at den må meldes til Datatilsynet.

Personvernombudet erfarer at universitetet følger opp meldinger om brudd på personvernopplysningsikkerheten på en god måte og i tråd med kravene etter personvernforordningen. Personvernombudet oppfatter det også slik at oppfølgingen av avviket skjer i godt samspill med den som melder avviket. Utfordringen er å få meldt inn alle avvikene som måtte skje. Melding om avvik er viktig for å kunne sette i gang tiltak for å forhindre eller redusere konsekvensene for de registrerte og forebygge nye tilfeller.

UiT må bruke NSDs meldingsarkiv aktivt i sin internkontroll av UiTs forsknings- og studentprosjekter meldt til NSD. Av meldingsarkivet fremgår det blant annet en oversikt over prosjekter hvor prosjektansvarlig ikke har svart på sluttmelding fra NSD og oversikt over meldeskjema som ikke er vurdert av NSD på grunn av manglende tilbakemelding fra forsker eller student. I disse prosjektene kan det foreligge avvik i forhold til personvern sikkerheten. UiT må følge opp status for disse prosjektene med forsker eller student og få prosjektstatusen oppdatert i meldingsarkivet. UiT mangler internkontroll rutiner for oppfølging av meldingsarkivet.

10. Samarbeid og erfaringsutveksling eksternt

UiT Norges arktiske universitet og Samisk høgskole har felles personvernombud. Samarbeidet er regulert i egen avtale. Personvernombudet er tilsatt ved UiT som ivaretar personalansvaret for personvernombudet, mens høgskolen betaler for personvernombudstjenesten. Personvernombudet synes ordningen fungerer fint. Personvernombud må ha høye kompetanse innen personvern og jobbe tilnærmet 100 % med personvern for å bygge og opprettholde nødvendig kompetanse. For mindre utdanningsinstitusjoner er det mest hensiktsmessig å dele på et personvernombud.

Det er etablert et nettverk mellom personvernombudene i UH-sektoren. Det er svært nyttig for personvernombudene å kunne drøfte egen rolle og hvordan oppgavene som ligger til rollen kan løses med de andre personvernombudene i sektoren. Det er opprettet en arbeidsgruppe i nettverket, som Personvernombud for UiT og Samisk høgskole leder. På grunn av COVID-19 ble det ikke gjennomført noen fysiske samlinger i nettverket i 2021. Arbeidsgruppen har i stedet gjennomført fire webinarer i nettverket med faglige innlegg fra personvernombudene, samt eksterne innlegg fra SSB, Datatilsynet, NSM og HK-dir.

Det lokale nettverket for personvernombudene ved større virksomheter i Tromsø (UiT, UNN, SpareBank1 Nord-Norge og Tromsø kommune) har ikke gjennomført noen møter i 2021 pga. COVID-19.

11. Risikoområder

Et særskilt risikoområde er overføring av personopplysninger ut av EØS. Risikoen for de registrerte ligger blant annet i at offentlige myndigheter og deres etterretningstjenester kan få tilgang til de registrertes personopplysninger i strid med den registrertes personvernrettigheter i EØS. For UiT ligger risikoen i at personopplysninger overføres ut av EØS uten at det foreligger et rettslig

overføringsgrunnlag etter personvernforordningen eller uten at universitetet har sikret seg at de registrertes personvern er tilsvarende som i EØS. Dette med påfølgende risiko for høyt overtredelsesgebyr fra Datatilsynet og tap av omdømme. Før overføring av personopplysninger ut av EØS må universitetet vurdere nøye om det foreligger et lovlig overføringsgrunnlag og vurdere beskyttelsesnivået i mottakerlandet. Dette er en svært kompetansekrevende vurdering og i noen tilfeller må universitetet vurdere hvorvidt landets etterretningslovgivning og landets praktisering av denne går lenger enn det som er nødvendig og proporsjonalt. Dette er rettstilstanden etter Schrems II-dommen i EU. UiT, som behandlingsansvarlig, er ansvarlig for å vurdere grunnlaget for overføring av personopplysninger ut av EØS og UiT må kunne dokumentere sine vurderinger. Videre må universitetet ha oversikt over behandlinger av personopplysninger som innebærer overføring av personopplysninger ut av EØS. UiT bruker flere it-systemer, som innebærer overføring av personopplysninger til USA. Dette ved at leverandøren bruker underleverandører lokalisert der. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), og Unit, har i 2021 gjennomført en vurdering av de nasjonale systemene som tilbys i sektoren. Disse vurderingene er til hjelp for universitetets egne vurderinger ved bruk av disse systemene. Slik personvernombudet vurderer det ligger risikoen for universitetet i større grad ved bruk av andre tjenester enn de nasjonale og ved bruk av tjenester som utelukkende skjer på fakultet eller instituttnivå. Et eksempel på det siste er tjenesten gorilla.sc, som brukes innen forskning. Gorilla.sc har en rekke underleverandører lokalisert i USA, noe som gjør at det er nødvendig å vurdere hvorvidt bruk av tjenesten innebærer overføring av personopplysninger ut av EØS og hva som i så fall er det rettslige grunnlaget for overføringen. Videre er det nødvendig å vurdere overføringsgrunnlag i forskningsprosjekter hvor personopplysninger overføres ut av EØS og ved utlevering av personopplysninger ved studentutveksling.

Avslutningsvis vil personvernombudet peke på det som etter personvernombudets syn generelt innebærer den største risikoen for brudd på forskningsdeltakernes, studenters og de tilsattes personvern og det er utilstrekkelig kompetanse innen personvern hos de som behandler personopplysninger på vegne av universitetet, og da først og fremst kjennskap til grunnleggende personvernprinsipper og interne retningslinjer for behandling av personopplysninger. Alle som behandler personopplysninger ved universitetet må ha tilstrekkelig kompetanse innen personvern, og informasjonssikkerhet, sett i forhold til hvilke rolle og oppgaver de har. Det vil si at universitetet må ha en systematisk tilnærming til internopplæring om personvern innen alle virksomhetsområder ved universitetet. Videre bør universitetet tydeliggjøre hvem som har ansvar for opplæring innen personvern, herunder blant annet å gjøre det klart for fagmiljøene at de selv har ansvaret for å gi veiledning til studenter og deres veiledere om universitetets rammer for informasjonssikkerhet og personvern når studenter skal behandle personopplysninger i sin utdanning. Ideelt sett vil obligatorisk opplæring innen personvern og informasjonssikkerhet for alle vært det beste, men det vil være vanskelig å gjennomføre i praksis med tanke på den store kompleksiteten og variasjonen i de ulike behandlinger av personopplysninger som skjer ved UiT. Men personvernombudet mener at det bør være obligatorisk at personvern og informasjonssikkerhet inngår i all internopplæring. Dette i forhold til ledere, systembrukere, forskere og studentene med deres veiledere. Ansvaret for opplæringen må ligge lokalt hos den enkelte fagenhet eller administrativ enhet med systemeieransvar. Dette fordi universitetets egne rammer for informasjonssikkerhet og personvern er sentralt i opplæringen og disse må relateres til målgruppen og de aktuelle behandlingene av personopplysninger.

12. Forslag til tiltak

1. Utvide mandatet til universitetets informasjonssikkerhetsforum til å omfatte personvern og samtidig etablere en gruppe med tilsatte som arbeider med personvern ved ulike enheter, som kan drøfte og ta stilling til personvernspørsmål og hvordan disse bør håndteres i det daglige arbeidet.
2. Vurdere om det er nødvendig å gjennomføre DPIA for enkelte behandlinger, som ikke har forskningsformål. Dersom dette er tilfellet, gjennomføre DPIA for de aktuelle behandlingene.
3. Tydeliggjøre ansvaret for personvernet som ligger til nivå 2 (fakultetene), herunder å synliggjøre/avklare hvem som i det daglige har personvern som del av sitt arbeidsområde.
4. Fastsette internkontroll rutiner for oppfølging av universitetets meldingsarkiv hos NSD.
5. Vurdere å bruke personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 e), samt artikkel 9 nr. 2 j) for særskilte kategorier personopplysninger, i større omfang som lovlig grunnlag for behandling av personopplysninger til forskningsformål.
6. Utarbeide en samlet oversikt over behandlinger og tjenester som innebærer overføring av personopplysninger ut av EØS og fastslå overføringsgrunnlaget for det enkelte tilfellet.
7. Gjøre informasjonssikkerhet og personvern til en obligatorisk del av all internopplæring.

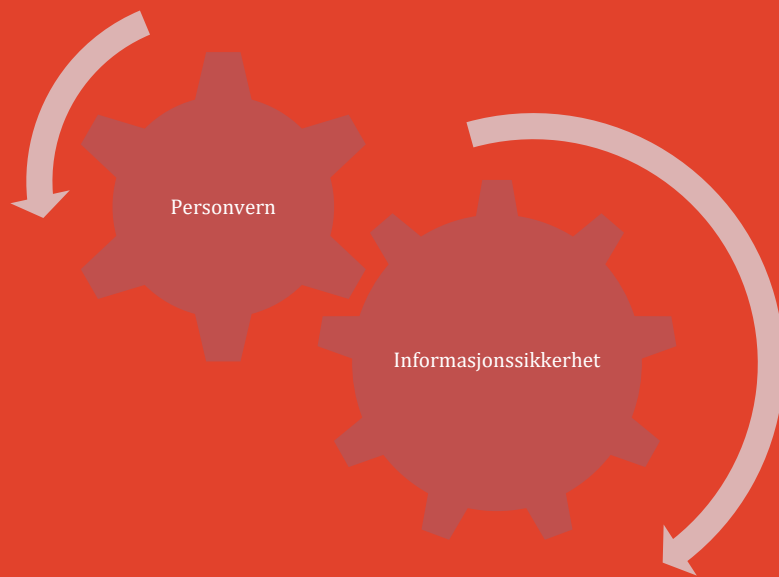

Årsrapport informasjonssikkerhet og personvern 2021

Rektor, Avdeling for IT (ITA), 10.2.22

Ephorte 2021/5061

Innholdsfortegnelse

1	Oppsummering.....	1
2	Bakgrunn.....	3
3	Risikobildet for UiT.....	4
3.1	Informasjonsinnhenting og påvirkning	5
3.2	Digital utpressing	7
3.3	Schrems II	9
4	Oppfølging av årsrapport 2020.....	12
5	Hendelser og avvik	19
5.1	Oppsummering.....	19
5.1.1	Sikkerhetshendelsen høsten 2020	20
5.2	Korona.....	29
6	Styring og kontroll.....	30
6.1	Risikostyring	30
6.1.1	Informasjonsverdier	31
6.1.2	Risikovurderinger	32
6.1.3	Håndtering og oppfølging av risikoer.....	33
6.2	IKT-sikkerhet	33
6.3	Statusrapport enhetene	35
6.4	Internrevisjon	36
6.5	Årsrapport personvernombudet.....	38
6.6	Behov for ytterligere kontrollaktiviteter	38
7	Ressurs- og kompetansebehov.....	39
7.1	IKT-sikkerhet	39
7.2	Enhetene.....	39
7.3	Opplæringsaktiviteter.....	39
8	Revisjon av ledelsessystemet.....	41
	Vedlegg.....	42

1 Oppsummering

I *Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor* understreker departementet at de har økt oppmerksomhet til informasjonssikkerhet og personvern «som følge av et skjerpet digitalt risikobilde, og forventer at arbeidet med informasjonssikkerhet og personopplysningssikkerhet gis høy prioritet hos alle virksomheter i sektoren», og understreker at det er toppledelsens ansvar for at det er nok ressurser til at det arbeides tilfredsstillende med informasjonssikkerheten og personvernet.

Universitetsstyret har ansvaret for at UiT ivaretar informasjonssikkerhet og personvern på en tilfredsstillende og forsvarlig måte. Gjennom årsrapporten for informasjonssikkerhet og personvern ved UiT får styret status på arbeidet innenfor disse områdene, og mulighet til å følge opp sitt ansvar.

Årsrapporten for 2021 beskriver blant annet sentrale deler av risikobildet for UiT, avvik og hendelser, oppfølging av kontrollaktiviteter samt en gjennomgang av ressursbehov.

UiT har arbeidet målrettet og strukturert med informasjonssikkerhet og personvern de senere år. Det har vært klare forbedringer i systematikk og helhet i arbeidet, og på flere felt har universitetet sterkt forbedret sin posisjon. Denne oppfatningen er understøttet både av tilbakemeldinger fra Unit (nå HK-dir), gjennom deres årlige kartleggingsmøter i forbindelse med sektorstyringen av informasjonssikkerhet og personvern i UH-sektoren, og av PwCs internrevisjonsrapport.

Selv om UiT var på svært god vei var ikke arbeidet kommet langt nok da UiT ble rammet av en alvorlig sikkerhetshendelse høsten 2020. I 2021 har arbeidet med informasjonssikkerheten vært preget av denne hendelsen, og det har blitt gjennomført en rekke tiltak for forbedring av IKT-sikkerheten.

I likhet med for de fleste andre virksomheter har risikobildet endret seg markant for UiT de siste årene. Dette skyldes ikke ensidig utviklingen på trusselaktørenes side, ved at de blir mer ressurssterke, målrettede og profesjonaliserte, men også endringer i måten vi arbeider og studerer på med flere og flere digitale tjenester, økt mobilitet mv.

Gjennom årene er det gjort fortløpende tiltak for å styrke sikkerheten og oppdatere infrastruktur og lignende. Imidlertid har flere grunnleggende forutsetninger og prinsipper om hvordan UiTs digitale infrastruktur og driftsmiljø skal bygges opp og driftes ligget fast i bunn.

Endringer i risikobildet gjør at disse forutsetningene og prinsippene må revurderes. I 2021 foretok UiT en grunnleggende endring i hvordan vi tillater at våre interne nett og tjenester kommuniserer med internett. Selv om ikke dette vises så tydelig i hverdagen for den enkelte ansatte og student var det en svært omfattende operasjon, og den største endringen i nettinfrastrukturen siden UiT koblet seg til internett på nittitallet.

Flere slike omfattende revurderinger må tas, og det er identifisert enkelte tyngre og ressurskrevende tiltak innenfor teknisk/IKT-sikkerhet som må gjennomføres i 2022.

Våren og høsten 2021 gjennomførte PwC internrevisjon av *ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern*. Revisjonsrapporten inneholdt ingen større overraskelser, men en rekke nyttige anbefalinger som vil bli fulgt opp gjennom 2022. Den samlede vurderingen til PwC var at UiT har jobbet godt med informasjonssikkerhet og personvern over tid.

For å kunne vite hva man skal sikre samt hvordan og mot hvem, er det essensielt å vite hva man har. Siden 2019 har UiT strukturert kartlagt informasjonsverdiene gjennom en årlig statusrapport fra enhetene, hvor de også foretar en vurdering av egne sårbarheter, tiltak og en vurdering av egen tilstand og status. Denne har blitt levert årlig av alle fakultetene, UMAK og UB. Fra og med 2021 skulle også avdelingene i fellesadministrasjonen under universitetsledelsen levere. Alle enheter bortsett fra Avdeling for bygg og eiendom har levert, se kap. 6.3. Hovedformålet er at enhetene selv skal ha oversikt og et bevisst forhold til hvilke verdier som forvaltes og hvordan det skal gjøres. I tillegg får også UiT en samlet oversikt, og mulighet til å vurdere om informasjonsverdiene ivaretas godt nok. For å lykkes fullt ut med dette arbeidet er det sentralt at alle enhetene leverer årlig.

I likhet med 2020 har 2021 har vært preget av korona. De største omveltningene med betydning for informasjonssikkerhet og personvern fant sted i 2020, og for 2021 har det mer vært tale om en videreføring av de prosesser og systemer som ble etablert da. Problemstillinger og utfordringer som korona har skapt for informasjonssikkerhet og personvern vies derfor ikke like mye plass i denne årsrapporten som i 2020-rapporten.

I 2021 igangsatte UiT et arbeid for å ta en mer helhetlig og strukturert tilnærming til problemstillingene internasjonalisering kan skape for særlig informasjonssikkerheten. Dette har ikke blitt mindre aktuelt gjennom året som har gått, og blant annet kan de foreslåtte endringene i eksportkontrollregelverket få betydning for universitetene.

I løpet av 2022 må det utarbeides en ny strategi og der nåværende strategi kun dekker informasjonssikkerhet skal den nye også omfatte personvern. Dette blir første gang UiT får en samlet strategi for informasjonssikkerhet og personvern, og det vil være et viktig bidrag for å klare å ha en helhetlig tilnærming til disse temaene.

2 Bakgrunn

Det følger av *Ledelsessystemet for informasjonssikkerhet og personvern*, kapittel ni, at det skal utarbeides årsrapport som gjennomgår UiTs arbeid med informasjonssikkerhet og personvern og denne skal legges frem for Universitetsstyret. Personvernombudet utarbeider sin egen rapport som også fremmes styret.

Personvern og informasjonssikkerhet blir ofte omtalt som om det går ut på det samme, og det er derfor nødvendig å foreta en kort, innledende avklaring.

Informasjonssikkerhet er i korte trekk å sikre at informasjon i alle former

- ikke blir kjent for uvedkommende (**konfidensialitet**)
- ikke blir endret utilsiktet eller av uvedkommende (**integritet**)
- er tilgjengelig ved legitimt behov (**tilgjengelighet**)

I utgangspunktet er disse tre aspektene ansett som like viktige, og det er ingen intern rangering blant dem. Hvilket aspekt som i hvert enkelt tilfelle skal veie tyngst i vurderinger av håndtering av risiko beror på informasjonens art, formålet med behandlingen av informasjonen og konsekvenser ved brudd. Det er sjelden til aldri mulighet for å ivareta alle tre aspekter like godt, da de ofte vil gå på bekostning av hverandre. Mange kan ha en tendens til å alltid likestille informasjonssikkerhet med ivaretagelse av konfidensialitet, og kun det. Det er viktig at denne tilbøyeligheten endres.

Informasjonssikkerhet er en viktig del av ivaretagelse av personvernet, og følgelig sentrale forpliktelser etter personopplysningsloven og personvernforordningen (GDPR). Imidlertid skal sikkerheten også ivaretas for informasjon som *ikke* inneholder personopplysninger, slik som eksempelvis byggdata, økonomiske data, forskningsdata som ikke omhandler personer etc.

Tilsvarende gjelder også motsatt. Det er langt mer til ivaretagelsen av personvernet enn informasjonssikkerhet. Eksempelvis må man etter GDPR ha et lovlig grunnlag for å behandle opplysningene (f.eks samtykke, rettslig forpliktelse, oppfyllelse av avtale mv), det er særskilte vurderinger knyttet til gjenbruk av opplysninger og enkeltpersoners rettigheter skal ivaretas (slik som informasjonssplikt, rett til innsyn, sletting etc). Dette er ikke en direkte del av *informasjonssikkerheten*, men blant de øvrige, sentrale forpliktelser UiT er underlagt etter lovverket for ivaretagelse av personvernet.

Det er imidlertid stor overlapp, og i de fleste saker vil ha elementer av begge tema i seg. Det er ikke hensiktsmessig å skille håndteringen av disse fagområdene, og UiTs daværende ledelsessystem for informasjonssikkerhet ble derfor utvidet til å også omfatte personvern. Det er en pågående prosess å få revidert hele ledelsessystemet slik at alle deler gjenspeiler denne utvidelsen.

3 Risikobildet for UiT

Det er avgjørende å ha forståelse av hvilket risikobilde UiT står overfor når man vurderer om organiseringen, ressursbruken og fokus innenfor arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern er hensiktsmessig og tilstrekkelig.

Ofte vil vurdering og presentasjon av risikobildet i stor grad omhandle interne og eksterne trusler som kan lede til brudd på informasjonssikkerheten. Denne rapporten skal imidlertid også omhandle personvern utover sikkerhetsaspektet alene, og det vil dermed være aktuelt å ta med også andre typer risikoer. Eksempelvis risikoen ved at regulatoriske krav er høyere enn hva UiT klarer oppfylle. Og at blir aktiviteten ved universitetet følgelig blir skadelidende ved at prosesser og prosjekter ikke kan gjennomføres som planlagt. Eller at UiT løper en høy risiko for lovbrudd ved at aktiviteter gjennomføres selv om kravene ikke overholdes. Eksempelvis grunnet manglende kunnskap om, eller forståelse for, kravene. Et slikt forhold er «Schrems II», en avgjørelse fra EU-domstolen som har fått store konsekvenser for overføring av personopplysninger ut av EU/EØS, se kap. 3.3.

Årlig utgis det nasjonalt flere ulike trussel- og risikovurderinger, og blant disse kan særlig Politiets sikkerhetstjenestes (PST) trusselvurdering og Nasjonal sikkerhetsmyndighets (NSM) risikovurdering trekkes frem. Disse omtaler trusler og risikoer som er svært relevante for UiT, og sikkerhetshendelsen høsten 2020 aktualiserte noen av de risikoene PST og NSM har pekt på. Kunnskapsdepartementet understreker i tildelingsbrevet for UiT at de forutsetter at *«institusjonene holder seg oppdatert om risiko- og trusselvurderinger fra de nasjonale etterretnings- og sikkerhetstjenestene»*¹ grunnet det skjerpede digitale risikobildet.

Da denne årsrapporten er et offentlig dokument presenteres risikobildet for UiT på et noe overordnet nivå hvor enkelte, sentrale risikoer og trusler trekkes frem.

Også fysiske trusler er relevante, slik som informasjonstap grunnet brann, oversvømmelser, tyveri eller eksplosjoner. UiT gjennomfører en overordnet risikovurdering på krisehendelser som kan ramme verdiområdene og utløse konsekvenser for UiTs kjernevirksomhet, og denne revideres årlig eller ved hendelser og følges opp med tiltak i beredskapsplanverket etter ansvarsområde. Grunnet dette samt bakteppet med sikkerhetshendelsen høsten 2020 er den digitale sikkerheten hovedfokus for årsrapporten for 2021.

---

¹ Tildelingsbrev for 2022 – UiT, pkt. 4.2.2.

3.1 Informasjonsinnhenting og påvirkning

PST har trukket frem at mål «relatert til Nord-Norge, Svalbard og forsvars- og nordområdepartimentet vil være særlig utsatt» for påvirkningsoperasjoner, både av geografiske og tematiske årsaker.

UiT har både en geografisk plassering og en forskningsprofil som gjør PSTs vurdering høyst relevant. Også utdanninger, både med tanke på samarbeidspartnere og fagprofil, kan av samme grunn være utsatt. Gjennom sikkerhetshendelsen i 2020 ble dette aktualisert da målet etter alt å dømme var informasjonsinnhenting, hvor det særlig var vist interesse for informasjon relatert til nordområdene og forskning, herunder forskningsadministrasjon. Videre var det vist interesse for studieadministrasjonen, og da særlig knyttet til internasjonalisering.

Både i 2020 og 2021 pekte NSM på et økt fokus mot forsknings- og utdanningssektoren.

I rapporten «Nasjonalt digital risikobilde 2021» trekker NSM frem nettopp angrepet mot UiT høsten 2020.

«Som i fjorårets rapport peker NSM også i 2021 på et økt fokus mot forsknings- og utdanningssektoren. NCSC har i 2020-2021 håndtert flere hendelser tilknyttet denne sektoren i Norge.»

Operasjonen omfatter en rekke virksomheter tilhørende forsknings- og utdanningssektoren, blant annet Norges arktiske universitet UiT (UiT) som i desember 2020 informerte om at de var rammet av et datainnbrudd. NCSC og Uninett CERT har siden desember bistått UiT med hendelseshåndtering.

Analyse har avdekket både kompromitterte servere og brukerkontoer, hvor veien inn har vært sårbare systemer og manglende multifaktorautentisering. UiT har fortløpende iverksatt en rekke risikoreducerende og skadebegrensende tiltak.

Det har vært observert kartleggingsaktivitet mot en rekke virksomheter i saken, samt enkelte påloggingsforsøk hvor formålet ser ut til å være knyttet til informasjonsinnhenting. NCSC og de sektorvise responsmiljøene i andre sektorer har fortløpende varslet og vært i dialog med berørte virksomheter.»

Videre kan UiT bli utsatt for angrep fordi fremmede stater søker informasjon om konkrete personer blant våre ansatte eller studenter. PST trekker frem at «Kina, Iran og andre autoritære stater bruker sine etterretningstjenester til å kartlegge og overvåke flyktninger og dissidenter som oppholder seg i Norge. Denne aktiviteten vil de videreføre i 2021. Formålet vil være å undergrave, nøytralisere eller eliminere politisk opposisjon.». UiT må ta høyde for at vi kan ha ansatte og studenter som er i en utsatt situasjon i denne sammenheng, og det er essensielt at både disse og andre tilknyttet UiT kan føle seg trygge på at deres informasjon forvaltes på en forsvarlig måte.

Målrettede angrep fra fremmede stater er særs vanskelig og komplisert å håndtere, da de er tålmodige, ressurssterke og svært kompetente. Metoder for å gjennomføre digitale operasjoner er mangefasettert, og kan eksempelvis omfatte angrep hvor de forsøker bryte seg inn i UiTs

systemer «hjemmefra». Dette er en tilnærmet risikofri og forholdsvis rimelig fremgangsmåte, spesielt sammenlignet med mer tradisjonelle etterretningsoperasjoner. En annen fremgangsmåte er at de søker å kompromittere datautstyr tilhørende ansatte og studenter som er på reise² i et utsatt land. Enten fordi personen og informasjon denne har tilgang til er interessant i seg selv, eller for å bruke tilgangen som et springbrett videre. Det vil også være en gråsoner mellom statlige aktører og aktører som bedriver økonomisk kriminalitet. Fremfor å angripe direkte selv kan statlige aktører ta i bruk andre som gjør jobben for dem. Disse kan i tillegg ha egne motiver som eksempelvis kan medføre at de i etterkant av operasjonen selger kompromittert informasjon videre på det mørke nettet.

Det er videre viktig å være oppmerksom på at det ikke utelukkende er risiko for rene digitale etterretningsoperasjoner, men også mer «tradisjonelle» metoder. Eksempelvis ved å rekruttere eller sende en forsker eller student til UiT, herunder på gjesteopphold, og deretter benytte den tilgangen og tilliten de får til å f.eks. innhente informasjon, bedrive påvirkning eller benytte teknologi og utstyr staten ellers ikke ville hatt tilgang til. Dette peker også PST på, og nevner at *«noen stater [vil] utnytte norske utdannings- og forskningsinstitusjoner gjennom ulovlig kunnskapsoverføring. Russland, Kina, Iran og Pakistan vil utgjøre den største trusselen»*.

UiT må ha en helhetlig og planmessig tilnærming til disse problemstillingene, for å kunne håndtere dem på en god og forsvarlig måte. Utenriksdepartementet (UD) har foreslått endringer i eksportkontrollregelverket³, og dette vil også inkludere kontroll av teknologi- og kunnskapsoverføring. Det legges blant annet opp til en lisensieringspraksis, men UD vil gjennomføre en prosess hvor bl.a. berørte utdannings- og forskningsinstitusjoner høres⁴. Dette vil etter alt å dømme bli en sentral problemstilling å håndtere gjennom 2022 og videre.

Gjennom den årlige statusrapporten⁵ fra enhetene meldes det at UiT har utstrakt samarbeid med land der Norge ikke har fullverdig sikkerhetssamarbeid rapporteres som en utfordring for informasjonssikkerheten. Dette er en problemstilling som gjenspeiles både gjennom at UiT har ansatte og studenter fra såkalte høyrisikoland⁶, samt reisevirksomhet til ovennevnte land. De som har samarbeid om fellesgrader rapporterer om et økt behov for innsyn fra samarbeidsinstitusjonene i eksempelvis Russland, og det oppleves utfordrende å ivareta informasjonssikkerheten i denne sammenheng. UiT har ansvaret for informasjonssikkerheten rundt forskningsprosesser, forskningsdata og ivaretagelsen av samarbeidspartnere – som gjennom sitt samarbeid med UiT kan bli mål for ulike trusselaktører.

---

² UiT har en retningslinje for utlån av PC mv ved reise til høyrisikoland, slik at den ansattes ordinære utstyr ikke medbringes.

³ Gjennom Meld. St. 35 (2020-2021), se også fotnote 4.

⁴ Stortingets utenriks- og forsvarskomite avgir sin innstilling til Stortinget den 21.12.2021, se Innst. 93 S (2021-2022), hvor flertallet ga sin tilslutning til Meld. St. 35 (2020-2021). Stortinget voterte over dette den 6.1.22 hvor vedtaket ble i samsvar med innstillingen.

⁵ Se kap. 6.3 for nærmere informasjon som den årlige statusrapporten fra enhetene ved UiT.

⁶ Russland, Kina, Iran m.fl.

Andre nasjoners fokus og intensjoner i nordområdene må være på agendaen når UiT vurderer samarbeid og håndterer informasjonssikkerheten for prosjekter og arbeid med strategisk betydning.

Dette var også fremhevet i årsrapport for informasjonssikkerhet og personvern 2020, og styret vedtok at det skulle igangsettes et arbeid med å kartlegge og håndtere de sikkerhetsrisikoene som knytter seg til internasjonalt arbeid, se kap. 4 for redegjørelse for oppfølgingen av dette.

3.2 Digital utpressing

Forsøk på digitale angrep er konstant og det er utallige måter å angripe på, med ulike metoder og målsetting. Den typen angrepsforsøk det er klart mest sannsynlig at UiT kan bli utsatt for i forholdsvis stor skala i fremtiden er knyttet til digital utpressing⁷. Uavhengig av sektor peker NSM særlig på denne trusselen. Det er også denne typen angrep som potensielt vil kunne føre til størst skade for UiT.

Blant disse aktørene er det særlig utbredt å benytte «løsepengevirus» («ransomware») som metode. Europol rapporterer at løsepengevirus er en konstant trussel, og aktiviteten har økt det siste året. I Norge er det 23 virksomheter og kommuner som ble utsatt for løsepengevirus-angrep i 2021, og det er kun de angrepene som er offentlig kjent⁸.

Etter Europols syn⁹ virker det som at trusselaktørene beveger seg vekk fra den mer tradisjonelle angrepsmetoder med massedistribuerte automatiserte «breddeangrep» med løsepengevirus, og heller fokuserer på angrepsmål av høy verdi, blant annet i utdanningssektoren. Disse utsettes også for mer sofistikerte angrep.

Dersom UiT treffes av et vellykket løsepengevirus-angrep kan konsekvensene bli alvorlige og omfattende for hele virksomheten, eksempelvis grunnet omfattende stopp i aktivitet, langvarig eller permanent datatap samt lekkasje av fortrolige data.

I forsvaret mot slike angripere må UiT ivareta to aspekter:

- Klare å motstå slike angrep så godt som mulig, og
- Kunne gjenopprette normaltilstand så raskt som mulig dersom et vellykket angrep finner sted

Dette er særs kompliserte og ressurskrevende øvelser.

---

⁷ <https://nsm.no/fagomrader/digital-sikkerhet/rad-og-anbefalinger-innenfor-digital-sikkerhet/skadevare/digital-utpressing-for-ledere>

⁸ Ifølge oversikt utarbeidet av NRK i artikkel publisert 11.1.2022, <https://nrkbeta.no/2022/01/11/losepengevirus-koster-norske-virksomheter-dyrt/>. Blant disse er Østre Toten kommune, Nortura, Amedia, Nordic Choice og Akva Group. Nærmere detaljer om flere av angrepene i 2021 kan leses her:

⁹ *Internet organised crime threat assessment 2021* fra Europol, pkt 2.1. [internet_organised_crime_threat_assessment_iocta_2021.pdf \(europa.eu\)](https://www.europol.europa.eu/publications-and-reports/internet-organised-crime-threat-assessment-iocta-2021)

Det er et enormt antall potensielle angripere og svært mange er så profesjonaliserte og ressurssterke at UiT må påregne at vellykkede angrep av denne art *vil* finne sted. Videre er aktiviteten «kommersialisert» slik at det er mulig å kjøpe denne typen angrep som en tjeneste, og dermed utføre mot en gitt virksomhet uten at de som står bak behøver å inneha mye ressurser eller kompetanse selv.

Det er heller ikke nødvendigvis slik at selv om man klarer å gjenopprette normalt tilstand så er angrepet håndtert uten konsekvenser. Ved større angrep, slik som f.eks mot Hydro i 2019 eller Østre Toten kommune¹⁰ i 2021, tok det månedvis før alle systemene var oppe igjen og ikke all data lot seg gjenskape. For UiTs vedkommende kan det innebære at forsknings- og/eller undervisningsaktivitet må pauses eller avbrytes, samt at sentrale administrative- og ledelsesfunksjoner ikke kan ivaretas. Dette kan vedvare over tid hvis angrepet er stort nok. I noen tilfeller må man også kassere større mengder IT-utstyr og infrastruktur da man ikke lenger kan stole på disse, dvs vite med sikkerhet at de er helt frie for skadevare og angriperen ikke lenger har tilgang.

Det er også svært dyrt å håndtere slike angrep. Eksempelvis anslår Østre Toten at angrepet hittil har kostet kommunen ca 33 millioner kroner i direkte utgifter¹¹. Det varslede overtredelsesgebyret fra Datatilsynet, som ser ut til å bli 4 millioner kroner, kommer i tillegg.

Videre har det blitt vanligere for angripere å hente ut data før de krypterer denne, og de benytter dette som ekstra pressmiddel for å få den berørte virksomheten til å betale løsepengene, f.eks ved å true med å selge informasjonen på det mørke nettet, slippe den offentlig, bedrive utpressing av enkeltpersoner mv. Europol ser¹² at nye utpressingsmetoder

---

¹⁰ NSM trakk Østre Toten kommune frem i sin rapport «nasjonalt digitalt risikobilde 2021» (s. 21) som et eksempel på skadeomfanget ved et større løsepengevirusangrep:

«Kommune-CSIRT rapporterer om at de lørdag 9. januar ble kontaktet av Østre Toten kommune som var rammet av et løsepengevirus med skadevaren PYSÅ. Hele den virtuelle serverparken til kommunen ble kryptert og låst ned. Også de internettbaserte sikkerhetskopiene ble kryptert og utilgjengeliggjort. Aktøren hadde også stjålet betydelige mengder data, og dobbel utpressing fremstod som et mulig scenario. Kommunens operative evne ble sterkt redusert da de aller fleste av kommunens digitale tjenester var nede. Situasjonen ble ytterligere forverret den 29. mars, da PYSÅ publiserte deler av dataene som var stjålet fra kommunen på det mørke nettet. Kommunen måtte håndtere sensitive personopplysninger på avveie, og informere og støtte personer som ble rammet.

På NSMs sikkerhetskonferanse 11. mars fortalte Østre Totens ordfører Bror Helgestad at hendelsen i praksis medførte at de eldres alarm-system på sykehjem ble erstattet med bjeller, låse-systemet på kommunens bygninger ikke fungerte, og at helsestasjonen for barn og unges journaler var utilgjengelige. Kommunen måtte operere manuelt i flere måneder uten fungerende IT-systemer.»

¹¹<https://nrkbeta.no/2022/01/11/losepengevirus-koster-norske-virksomheter-dyrt/>. Blant norske virksomheter er det hittil dataangrepet mot Hydro som har medført de største kostnadene, de anslår at angrepet har kostet dem ca 800 millioner kroner. Som oftest vil kostnadene være en del lavere enn for Hydros tilfelle, men likevel betydelige. F.eks Akva Group som ble utsatt for løsepengevirus 10.1.2021 rapporterer at angrepet kostet dem nesten 50 millioner kroner, se <https://www.tu.no/artikler/cyberangrep-kostet-akva-group-naer-50-millioner-kroner/509982?key=7Tbq0VY8>.

¹² *Internet organised crime threat assessment 2021* fra Europol, pkt 2.1, avsnitt “extra layers of extortion added”.

også inkluderer å ringe journalister, klienter og samarbeidspartnere for å øke presset på den angrepne virksomheten.

I rapporten «nasjonalt digitalt risikobilde 2021» (s. 20) påpeker NSM at «*Det er en svært høy risiko for at flere norske virksomheter vil utsettes for løsepengevirus i løpet av 2022. Det er også mulig at norske virksomheter vil utsettes for løsepengevirus med omfattende konsekvenser.*».

Internasjonalt ser man tendensen til at aktører i større grad benytter merkedager til å gjennomføre angrep, og årsaken kan ifølge NSM være at de håper å forbli uoppdaget så lenge om mulig, eller ramme på verst tenkelig tidspunkt¹³.

Denne trusselen må UiT ha tilstrekkelig med fokus og ressurser til å håndtere. Dette vil bli nærmere berørt i kap. 6.2 og 7.1.

3.3 Schrems II

Den 16. juli 2020 avsa EU-domstolen dom i den såkalte «Schrems II»-saken, som omhandlet overføring av personopplysninger til USA. All overføring av personopplysninger til land utenfor EU/EØS (såkalte «tredjeland») krever et gyldig overføringsgrunnlag etter personvernforordningen (GDPR) kap. 5.

I Schrems II underkjente domstolen ett av de mest brukte grunnlagene for overføring av personopplysninger mellom EU og USA; «Privacy Shield»¹⁴. Og det andre¹⁵ av de to mest anvendte grunnlagene ble i praksis svært vanskelig å benytte. Årsaken er at deler av amerikansk etterretningslovgivning er såpass problematisk at EUs pakt om grunnleggende rettigheter¹⁶ ikke kan ivaretas godt nok når man overfører personopplysninger dit, og Privacy Shield var utilstrekkelig med hensyn til å motvirke dette. Dermed risikerer man at enkeltpersoners rettigheter og friheter blir forringet ved overføring av deres personopplysninger til USA, med mindre man identifiserer og iverksetter tilstrekkelige tiltak¹⁷ som kan sikre et tilsvarende beskyttelsesnivå som innad i EU/EØS.

---

¹³ Nasjonalt digitalt risikobilde 2021, s. 26. Av nyere eksempler på dette kan det her nevnes at i perioden 21.12.21 – 28.12.21 ble blant annet Nortura, Nordland fylkeskommune og Amedia rammet av alvorlige dataangrep.

¹⁴ Privacy Shield var et rammeverk mellom EU og USA for å sikre beskyttelsesnivået av personopplysninger overført fra EU/EØS til USA. Dersom den mottagende virksomhet i USA var sertifisert under Privacy Shield kunne man overføre personopplysninger dit.

¹⁵ EU Standard Contractual Clauses; «SCC». En standardkontrakt som kan benyttes som lovlig grunnlag ved overføring av personopplysninger til tredjeland, men etter Schrems II kreves det ofte tiltak i tillegg til de som følger av kontrakten. Det er krevende å identifisere og gjennomføre aktuelle tiltak, og ikke alltid mulig.

¹⁶ Nærmere bestemt artikkel 7 (respekt for privatliv og familieliv), artikkel 8 (vern av personopplysninger) og artikkel 47 (adgang til effektiv klageadgang og rettfærdig rettergang).

¹⁷ Disse kan være juridiske, organisatoriske og/eller tekniske.

En «overføring» er ikke definert i GDPR, men uttalelser fra tilsynsmyndighetene legger terskelen lavt. Også fjerntilgang fra et tredjeland regnes som en overføring, så det er ikke begrenset til de tilfeller hvor dataene faktisk hentes og lagres i det aktuelle landet. Det er heller ikke begrenset til fortrolige personopplysninger eller store mengder, all overføring av alle typer personopplysning omfattes, inkludert tilsynelatende trivielle opplysninger.

Dette får stor betydning for virksomheter i hele EU/EØS, og UiT er intet unntak. Alle deler av UiTs virksomhet kan være berørt av dette, men den mest omfattende og direkte påvirkningen er bruken av IT-tjenester og systemer som involverer leverandører utenfor EU/EØS. Det er også den problemstillingen som er vanskeligst å løse. UiT har en strategi om «sky først», og amerikanske leverandører har en svært sterk posisjon i IT-markedet. Om ikke som direkte leverandør, så i en eller annen kapasitet som underleverandør, f.eks ved å drifte datasentre. Det er ikke nødvendigvis problematisk at leverandøren i seg selv er fra et tredjeland, men svært ofte involverer slike tjenester tredjeland aktivt, og da især USA. Eksempelvis for utvidet brukerstøtte, at enkelte deler av tjenesten kjøres derfra mv.

Videre vil påvirkningen på internasjonal forskningsaktivitet potensielt kunne være betraktelig, ved at samarbeid i prosjekter som involverer personopplysninger kan bli problematiske å få til.

Oppfølging og håndteringen av utfallet av Schrems II har blitt ytterligere komplisert ved at det i lengre tid hersket en betydelig usikkerhet om rekkevidden av dommen, primært hva som er tilstrekkelige tiltak for å sikre et tilsvarende beskyttelsesnivå som i EU/EØS. Det europeiske personvernrådet (EDPB) kom med endelig utgave av sine anbefalinger og tolkninger i juni 2021, og Datatilsynet lagde sin veileder sommeren/høsten 2021. Det har dermed kommet noen avklaringer som gjør premissene noe klarere. Imidlertid er håndteringen fremdeles særs kompleks, og det er i dag ingen gode og effektive løsninger på problematikken. For enkelte typer IT-tjenester finnes det i praksis ikke fullgode alternativer, og det kan være vanskelig for berørte forskningsprosjekt å foreta nødvendige endringer uten at det får betydning for forskningen.

Datatilsynet har signalisert at de ser betraktelig strengere på avtaler som ikke er i henhold til kravene om overføringsgrunnlag dersom de er inngått *etter* dommen enn hva tilfellet er for eksisterende avtaler og samarbeid. Dette fordi avtaler inngått i etterkant anses å være inngått mot bedre vitende, mens de som ble inngått tidligere tross alt var i henhold til de daværende krav. Etter hvert som tiden går vil imidlertid gjenværende avtaler av slik art bli sett strengere på, og det forventes at dette ryddes opp i. Dette er en krevende øvelse.

Resultatet er at videreutvikling og anskaffelser av nye IT-tjenester og systemer ved UiT i stor grad har stoppet opp det siste året. Det er noe bevegelse nå, men i meget begrenset omfang. For enkelte av eksisterende IT-tjenestene som antagelig ikke er i henhold til kravene finnes det foreløpig ingen gode alternativer. For flere av disse tjenestene vil en avvikling uten noen erstatning i praksis lamme deler av UiTs virksomhet. Her er vi i samme situasjon som store

delar av det offentlige Norge, samt øvrige sektorer innenlands og utenlands, uten at det reduserer det ansvaret universitetet sitter med. Det bidrar imidlertid til at det settes press på leverandører og relevante myndigheter fra mange hold for å få løst problemstillingene slik at tjenestene opererer innenfor de aktuelle lovkravene. Det vil imidlertid ikke lykkes i alle situasjoner, og omstillinger må derfor påregnes. Hvor omfattende disse blir beror mest på om EU og USA klarer enes om et nytt rammeverk som løser de problemstillingene som felte Privacy Shield. Det er ikke gitt at så vil skje.

For forskningsprosjekter er en mulig løsning å lene seg på bruk av pseudonymisering av personopplysningene før de overføres. Det er nokså vanlig å benytte pseudonymisering, men i denne sammenheng er det satt opp strenge krav for at slik pseudonymisering skal anses som «sterk nok» til at det aksepteres som et tilleggstiltak som sikrer at forskningsdeltakernes rettigheter og friheter ivaretas når opplysningene overføres til tredjeland. Her må det bygges kompetanse på fakultetene slik at de kan identifisere hvilke prosjekter dette gjelder, og om disse håndteres i henhold til kravene.

Videre er det viktig å understreke at kravet om «tilsvarende beskyttelsesnivå» gjelder alle tredjeland og ikke kun USA selv om fokus ofte trekkes dit da de er en stor aktør, spesielt på IT-siden. For USA foretok EU-domstolen en vurdering av landets etterretnings- og sikkerhetslovgivning, som virksomhetene i stor grad kan bygge på når man vurderer om en overføring omfattes av den aktuelle lovgivningen. Tilsvarende vurdering¹⁸ må tas for alle tredjeland man skal overføre personopplysninger til, og det er lagt til hver enkelt virksomhet å foreta denne vurderingen. Dette er en ekstremt krevende oppgave. Ikke minst for en virksomhet som UiT som har aktivitet, forskningsprosjekter og studentutveksling over hele verden.

I dialog med HK-dir¹⁹ og Sikt²⁰ har UiT gitt tilbakemelding om at det må iverksettes et sterkere sektorsamarbeid om disse problemstillingene, fremfor at hver enkelt institusjon skal foreta de samme omfattende og kompliserte vurderingene hver for seg.

Dette er en problemstilling som vil prege virksomheten ved UiT over lang tid, og som ikke har en klar løsning. I sum medfører det både en risiko for at UiT bryter GDPR, med de følger det kan ha for både institusjonen og enkeltpersoner hvis opplysninger behandles, og at ønsket aktivitet ved UiT blir forsinket eller ikke lar seg gjennomføre. Det kan være fordi man ikke finner de nødvendige tiltak for å gjøre overføringen lovlig, enten grunnet manglende kompetanse, tid, ressurser eller at det rett og slett ikke finnes tiltak som er gode nok.

---

¹⁸ Vurderingene vil gå på om landets lovgivning og inngrep er proporsjonal og om enkeltpersoners rettigheter og friheter ivaretas godt nok. Her kan det være forskjeller på lovgivning som gjelder personer som er i det aktuelle landet, og personer som befinner seg utenlands og/eller utenlandske borgere.

¹⁹ Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

²⁰ Kunnskapssektorens tjenesteleverandør. Opprettet 1.1.22 gjennom sammenslåing av NSD, Uninett og Unit.

4 Oppfølging av årsrapport 2020

Årsrapport for informasjonssikkerhet og personvern 2020 ble behandlet av Universitetsstyret i møte 4. mars 2021 (sak S 11/21), og styret fattet følgende vedtak:

1. *Universitetsstyret tar årsrapporten for informasjonssikkerhet og personvern 2020 til etterretning, og ber om at arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern ved UiT styrkes ytterligere.*
2. *Styret ber om at årsrapporten tas opp i styret for alle fakulteter, UB og UMAK med særlig henblikk på forbedringsområder for egen enhet.*
3. *UiT skal opprettholde deltakelsen i Varslingsystem for digital infrastruktur («VDI»).*
4. *Universitetsdirektøren igangsetter arbeidet med å kartlegge og håndtere de sikkerhetsrisikoene som knytter seg til internasjonalt samarbeid.*
5. *Universitetsdirektøren iverksetter prosess for å anskaffe eksterne tjenester for kontinuerlig overvåkning av UiTs systemer og tjenester.*
6. *Universitetsdirektøren (v/Avdeling for IT) skal kartlegge og foreslå nødvendige endringer i UiTs IKT-infrastruktur slik at universitetet er bedre rustet til å motstå, oppdage og håndtere dataangrep.*

Vedtaket er fulgt opp gjennom 2021 og nedenfor gis en kort redegjørelse for denne oppfølgingen. Enkelte av oppfølgingstiltakene svarer ut flere deler av vedtaket.

1. ***Universitetsstyret tar årsrapporten for informasjonssikkerhet og personvern 2020 til etterretning, og ber om at arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern ved UiT styrkes ytterligere.***

Det har vært en rekke tiltak for å styrke arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern gjennom 2021, og de mest sentrale gjennomgås nedenfor.

- Utvidet bruk av multifaktor

Multifaktor, ofte omtalt som «tofaktor», er et svært effektivt tiltak for å bedre informasjonssikkerheten. Det innebærer at i tillegg til å kjenne passordet til en brukerkonto så må man også ha tilgang til en ekstra faktor, eksempelvis en engangskode som genereres via en mobilapp, sendes vis sms e.l. Bruk av BankID er praktisk eksempel på multifaktor, hvor man både må skrive inn passordet til nettbanken samt engangskoden BankID-brikken genererer. Det er en kjensgjerning av enkeltbrukeres passord ofte er på avveie, og det kan være flere grunner til dette. UiT må ta høyde for at det til enhver tid vil være brukere hvis passord er kjent for uvedkommende som ønsker utnytte det. Bruken av multifaktor er et svært effektivt tiltak for å redusere konsekvensene av dette siden det ikke vil være nok for en angriper å kun vite passordet, de må også ha tilgang til denne ekstra faktoren.

Over flere år har multifaktor vært i bruk for ansatte for enkelte av UiTs tjenester. I 2021 ble imidlertid bruken betydelig utvidet, både ved at multifaktor ble påslått for en rekke nye tjenester samt for studentenes brukerkontoer.

For Office 365 har UiT hatt multifaktorpålogging for ansatte siden juni 2018. I desember 2020 ble dette også innført for ansattes bruk av UiTs VPN-tjeneste, som et akuttiltak under sikkerhetshendelsen.

For studenter ble multifaktorpålogging innført høsten 2021. Siden dette medførte en stor endring i studentenes brukeropplevelse måtte det gjøres en grundig teknisk analyse for å sikre at UiT ikke påførte sine studenter ekstra kostnader ved denne endringen.

Svært mange av UiTs tjenester bruker Feide²¹ til innlogging, og det har lenge vært et ønske om å aktivisere multifaktor også for disse. Her måtte vi avvente til Feide var klargjort for å kunne benytte UiTs løsning for multifaktor, men da det var avklart og iverksatt høsten 2021 innebar det at alle tjenestene UiT hvor benytter Feide for innlogging nå hadde dette sikkerhetstiltaket. De mest sentrale er Canvas (UiTs digitale læringsplattform), WiseFlow (eksamenssystem) og PAGA (personal og økonomi). Den 1.1.22 innførte UiT nytt økonomi- og lønssystem levert av DFØ, men i og med at Feide benyttes for pålogging er også tilgang til disse tjenestene lagt bak multifaktorpålogging.

Denne omfattende utvidelsen av bruk av multifaktor er den viktigste sikkerhetsforbedringen som er gjennomført på brukersiden i 2021, og har gjort det betydelig vanskeligere å kompromittere og utnytte brukerkontoer hos UiT.

Ansatte og studenter har blitt anbefalt å benytte mobilapp for multifaktorpålogging, men Avdeling for IT (ITA) har tilbudt ansatte å hente en fysisk «nøkkel» (et såkalt «hardwaretoken», av typen YubiKey) hos brukerstøtteskrankene. De aller fleste foretrekker å bruke mobilapp så i praksis har dette vist seg å være en meget begrenset kostnad for UiT²². ITA vurderer om samme tilbud skal gis til studenter.

- *Styrking av budsjетtrammer for informasjonssikkerhet for 2022 flg.*

Den 14.6.21 behandlet Universitetsstyret sak S 26/21 om «intern hovedfordeling av budsjett 2022». Fordelingen av budsjетtrammene for 2022 inkluderte finansering av tiltak for å følge opp styrets tidligere vedtak om å styrke arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern.

Nærmere bestemt gjaldt det følgende tiltak:

- *«Det inngås avtale med ekstern leverandør for SoC (24/7 sikkerhetsovervåkning) i 2021 og dette må inn som en fast post i budsjettet*
- *Nye tjenester for mottak av logger og overvåkning, MS Defender Azure Sentinel er etablert. Nye systemer for nettverksovervåkning er under vurdering.*
- *Stillingsbehov for å kunne drifte proaktivt sikkerhetsarbeid estimeres til 1 stilling til hver av områdene nettverk, sentral infrastruktur og klientsystemer»*

---

²¹ Feide er en nasjonal løsning for sikker innlogging og datadeling i utdanning og forskning, se <https://www.feide.no/om-feide>.

²² Mindre enn 50 enheter har blitt utlevert. Skulle et større antall ønske seg en slik vil det imidlertid kunne bli en betydelig kostnad da hver slik «nøkkel» koster flere hundre kroner.

I styresaken var årlig kostnad for disse tiltakene vurdert til 7,5 millioner kroner, fordelt på driftskostnader samt lønns- og personalkostnader.

Midlene gjelder fra og med 2022, men i og med at ansettelsesprosesser tar tid og det er et sterkt behov for å få styrket det proaktive sikkerhetsarbeidet ble prosessen for ansettelse av personer i disse tre stillingene igangsatt høsten 2021. De vil tiltre i løpet av våren 2022.

- *Utvidelse av årlig statusrapport for informasjonssikkerhet*

Videre har den årlige statusrapporten blitt utvidet til at også avdelingene i fellesadministrasjonen leverte. Dette var egentlig planlagt til 2020, men ble utsatt grunnet koronapandemien. Gjennom denne rapporteringen kartlegger og vurderer enhetene sine informasjonsverdier samt foretar en egenvurdering av sårbarheter og organisering av arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern. Utvidelsen innebærer at fra og med 2021 skal samtlige enheter ved UiT foreta denne strukturerte vurderingen og rapporteringen, og dette vil gi både enhetene separat og UiT samlet en helt annen oversikt og forståelse for hvilken informasjon som forvaltes, og hvordan dette arbeidet må og kan foregå. Se nærmere redegjørelse i kap. 6.3.

- *Datamigreringsprosjekt*

I 2021 ble det påstartet et prosjekt for å få flyttet data ut fra gamle lagringsløsninger som hjemme- og fellesområdene til Office 365. Dette med mål om å avslutte disse løsningene, da Office 365 gir både mer funksjonalitet og bedre sikkerhet. I statusrapporteringen fra enhetene har flere rapportert om at økt informasjonssikkerhet etter datamigreringsprosjekt, da dette har medført at ansatte har gjort en digital opprydding og kunne ta i bruk arkivtjenester og skytjenester med tilhørende klassifisering.

For øvrig vil oppfølgingen av vedtakets pkt. 2 – 5 alle innebære en generell styrking av arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern, i tillegg til den pågående økningen i bevissthet rundt disse problemstillingene – en forbedring som har pågått over flere år.

2. *Styret ber om at årsrapporten tas opp i styret for alle fakulteter, UB og UMAK med særlig henblikk på forbedringsområder for egen enhet.*

Dette ble gjennomført som planlagt, og i forkant av styremøtene har *faggruppe for informasjonssikkerhet og personvern* hatt møte med ledelsen på de ulike enhetene for gjennomgang av årsrapport og forberedelse til styremøtet. Selve saken for styrene er det imidlertid enhetene selv som utarbeidet. Faggruppen har deltatt i styremøtene når saken ble behandlet, og ga samtlige styrer en nærmere orientering om sikkerhetshendelsen UiT hadde høsten 2020. Dette fordi det gir styrene en nærmere forståelse av det aktuelle trussel- og risikobildet som finnes, og ga mulighet for direkte dialog om hvordan enhetene burde handle for å bidra til å forhindre tilsvarende hendelser.

I etterkant av internrevisjonen utført av PwC²³ ble kontrollerende del (kap. 7-9) av *ledelsessystemet for informasjonssikkerhet og personvern* ved UiT revidert, både for å følge opp anbefalingene fra PwC samt foreta øvrige endringer UiT har sett behov for. Den etterfølgende behandlingen av årsrapportene i styret for alle fakulteter, UB og UMAK er nå regulert direkte i kapittel 9 («ledelsens gjennomgang») som en fast ordning. I enhetenes sak for eget styre skal både årsrapporten samt særskilte problemstillinger og forbedringsområder for egen enhet tas opp. Videre innføres det fra 2022 at også avdelingene i fellesadministrasjonen under universitetsledelsen skal behandle årsrapporten i sine ledermøter, på tilsvarende måte som enhetene med eget styre.

Det er derfor ikke lenger behov for at Universitetsstyret årlig vedtar at enhetsstyrene skal gjennomføre en slik oppfølging av årsrapporten m.m.

3. UiT skal opprettholde deltakelsen i Varslingssystem for digital infrastruktur («VDI»)

I forbindelse med håndteringen av sikkerhetshendelsen høsten 2020 ble UiT medlem av *Varslingssystem for digital infrastruktur («VDI»)*²⁴ som er et sensornettverk driftet av Nasjonalt cybersikkerhetssenter (NCSC) hos Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM). Målsetningen med VDI er å detektere og varsle om cyberoperasjoner som treffer kritisk infrastruktur eller kritiske funksjoner i Norge. Annet enn en engangskostnad knyttet til anskaffelse av VDI-boksen som er utplassert i UiTs nettinfrastruktur medfører ikke dette økonomiske kostnader for UiT, da deltakelse for offentlige virksomheter dekkes over statsbudsjettet.

UiT utsettes for kontinuerlige angrepsforsøk. Dette er den nye normalen og universitetet må agere deretter. Gjennom 2021 har UiT blitt varslet av NCSC om flere angrepsforsøk, som universitetet dermed har kunnet raskt håndtere eller avverge før skade oppsto.

Flere av disse forsøkene ble kun oppdaget og varslet gjennom VDI-samarbeidet, og ikke via øvrige samarbeidspartnere og tjenester innenfor sikkerhet, herunder UH-sektorens sikkerhetsovervåkning. VDI har derfor hatt klar nytteverdi for UiT, og det er ønskelig at deltakelsen opprettholdes.

Det må imidlertid presiseres at det også er tilfeller hvor vi ble varslet av de øvrige sikkerhetstjenestene vi har anskaffet, og hvor vi ikke fikk varsel via VDI. Det understreker behovet for et bredt sammensatt spekter av tjenester innenfor sikkerhetsovervåkning og -analyser, da vi ikke kan støtte oss på kun én type tjeneste eller leverandør. Til det er risikobildet for komplekst og skiftende, og tjenestene til en viss grad for spesialiserte.

---

²³ Se kap. 6.4.

²⁴ <https://nsm.no/tjenester/varslingssystem-vdi/>

4. Universitetsdirektøren igangsetter arbeidet med å kartlegge og håndtere de sikkerhetsrisikoene som knytter seg til internasjonalt samarbeid.

I møte i universitetsledelsen den 8.3.21 ble oppfølging av dette vedtaket behandlet, og følgende tiltak fastsatt:

«Det foreslås å opprette et team med gitte roller og funksjoner for å koble og følge opp det helhetlige trusselbilde, koordinering og integrering internt, samarbeid med eksterne aktører, være et kontaktpunkt for interne og eksterne i virksomheten.

UiT skal sikre et varig systematisk samfunnssikkerhetsarbeid med kontinuerlig oppfølging av risikoer på ulike nivå i virksomheten.

Det settes ned en gruppe som arbeider videre med mandat for en slik gruppe.

Tilbakemelding fra ledermøtet at det må stå mer om arbeid ut mot enhetene under tiltak, som å dele informasjon, gi opplæring, rådgivning.

Aktuelt:

- *Sjekkliste/tiltakort til bruk ved prosjektplanlegging og ansettelses (som punkter NSM)*
- *Instruks: Vurdering av engasjement av eksterne gjesteforskere, doktorgradsstipendiater og andre (eksempel fra andre i UH sektoren)*
- *Håndtering av objektive holdepunkter (som treffpunkter radikaliserings)*
- *Informasjon, opplæring og rådgivning»*

Denne arbeidsgruppen ble ledet av Avdeling for økonomi og organisasjon, og hadde medlemmer fra Avdeling for IT, Avdeling for bygg- og eiendom, Avdeling for forskning, utdanning og formidling samt stab for rektor og direktør.

Arbeidsgruppen leverte sitt notat i juni 2021 med forslag om at det gjøres endringer i ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern slik at det også inkluderer et tilstrekkelig styringssystem for samfunnssikkerhet og sikkerhetsloven. Videre at det etableres et tverrfaglig team som arbeider bredt med sikkerhet innenfor samfunnssikkerhet og beredskap, og består av få personer med kompetanse innen samfunnssikkerhet, informasjonssikkerhet, internasjonalt arbeid, utdanning og forskning. Det vil være ønskelig og nødvendig også med deltakelse fra fakultetsnivå. Teamet skal være strategisk og operativt, og arbeide systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap på området. Deltakelse i teamet vil kunne bidra til at de eksisterende miljøene som arbeider med informasjons- og samfunnssikkerhet på UiT i større grad får et samhandlingspunkt, og sikre en mer enhetlig tilnærming til tematikken på tvers av enhetene.

5. *Universitetsdirektøren iverksetter prosess for å anskaffe eksterne tjenester for kontinuerlig overvåkning av UiTs systemer og tjenester.*

Dette er ikke en engangsprosess, og behovet må kontinuerlig vurderes da endringer i risikobildet også kan medføre endringer i hvilken overvåkning som er påkrevd. Dette punktet ble blant annet fulgt opp gjennom budsjettinnspill til Universitetsstyrets sak S 26/21 som ble behandlet i møte 14.6.21. Især budsjettinnspillene knyttet til SoC (døgnkontinuerlig sikkerhetsovervåkning) og nye tjenester for mottak av logger og overvåkning m.m. var en oppfølging av dette vedtakspunktet, se nærmere redegjørelse under vedtakspunkt 1 ovenfor.

Arbeidet med å styrke disse tjenestene pågikk gjennom hele 2021, og vil fremdeles pågå i 2022. En viss forsinkelse har det blitt grunnet markant usikkerhet rundt UH-sektorens nye cybersikkerhetscenter (EduCSC), da det fremdeles er uklart akkurat hva EduCSC vil kunne levere og til hvilken kostnad. Det vil imidlertid uansett ikke være tilstrekkelig for UiT å kunne lene oss på EduCSC som ekstern partner, av samme grunn som at det ikke er tilstrekkelig med f.eks kun VDI som sikkerhetsovervåkingstjeneste, se ovenfor under redegjørelse for oppfølging av vedtakspunkt 3.

6. *Universitetsdirektøren (v/Avdeling for IT) skal kartlegge og foreslå nødvendige endringer i UiTs IKT-infrastruktur slik at universitetet er bedre rustet til å motstå, oppdage og håndtere dataangrep.*

Dette er i stor grad endringer som går på den tekniske infrastrukturen og hvordan denne skal håndteres, og det vil være et kontinuerlig arbeid uten sluttdato. En rekke tiltak er foreslått og implementert, og høsten 2021 ble ytterligere tiltak identifisert gjennom risikovurderinger, se kap. 6.2 *IKT-sikkerhet* for nærmere redegjørelse.

Noen endringer var besluttet i forkant av styrets vedtak, men er av såpass markant betydning at de tas med. Dette for å gi et innblikk i helheten av styrkingen av sikkerheten i UiTs IKT-infrastruktur gjennom 2021.

- *Omlegging av UiTs nettverk fra standard «åpen» til standard «lukket»*

UiT og andre akademiske institusjoner har siden «internets barndom» ansett åpne nettverk som en god standard for å oppfordre til utstrakt bruk av nettet, bl.a. for å stimulere til videreutvikling, og det har dermed i stor grad vært mulig for ansatte og studenter å sette opp tjenester på nettet uten sentral godkjenning og kontroll.

De siste års utvikling av risiko- og trusselbildet har vist at dette prinsippet ikke lenger kunne opprettholdes, og tilnærmingen måtte dermed endres. Tidlig i 2021 ble det derfor besluttet at UiTs nettverkregler skulle endres slik at alle tjenester som skal være tilgjengelig fra internett må kontrolleres og godkjennes av Avdeling for IT. Dette er den største nettverksendringen som er gjennomført i UiTs 30 år på internett, og ble iverksatt den 30. januar 2021.

- *Ny infrastruktur for brannmur*

Den eksisterende brannmurinfrastrukturen var planlagt byttet i 2021 som en del av normal utskifting. Ny løsning forventes å være operativ januar 2022 og vil gi langt bedre mulighet for kontroll og deteksjon av uønsket aktivitet i UiTs nettverk.

5 Hendelser og avvik

5.1 Oppsummering

I tidligere årsrapporter har det vært pekt på en mistanke om til dels betydelig underrapportering av avvik innenfor informasjonssikkerhet og personvern. Dette grunnet det forholdsvis lave antallet avvik som meldes. *Faggruppe for informasjonssikkerhet og personvern* («faggruppa») og forløperen til faggruppa har årlig fått melding om ca 15-25 hendelser og avvik. For 2021 ligger nivået rimelig likt som tidligere. Selv om man tar høyde for at avvik også håndteres via andre kanaler, slik som f.eks brukerstøtte, IT-tekniske fora mv., er det fremdeles god grunn til å tro at ikke alle avvik meldes. At avvik håndteres via ulike kanaler er en utfordring i seg selv, da det gjør det vanskelig å se helheten, sikre at alt faktisk håndteres samt å avdekke de tilfeller hvor årsaken til avvik skyldes systemsvikt og det ikke er tilstrekkelig å håndtere det enkelte tilfellet isolert.

Dette berøres også av enhetene i deres årlige statusrapport²⁵ om informasjonssikkerhet. Her er det flere som trekker frem større utfordringer knyttet til avvikssystemet. Det pekes på manglende oversikt over egne avvik, samt manglende kunnskap om hva som skal meldes og hvordan avvik håndteres. Mistanken om underrapportering av avvik bygger på usikkerhet blant ansatte, samt deres bevissthet rundt informasjonssikkerhet. Dette er sammenfallende med funn i internrevisjonsrapporten fra PwC²⁶ som anbefaler retningslinjer og kulturendring knyttet til avvikshåndtering.

Av statusrapporteringen fremkommer det også dokumentasjon tilhørende informasjonssikkerhet og avvik oppleves som vanskelig eller ukjent. Arbeidet med å gjøre ressursiden uit.no/sikkerhet bredt kjent må derfor fortsette. Årsaken til avvikene er ofte menneskelig feil eller brudd på rutiner, og det er sentralt å vurdere om UiT har enkelte systemer og prosesser hvor det er for lett å gjøre feil.

Videre er det slik at de avvikene som meldes primært er innenfor informasjonssikkerhet, og i liten grad knyttet til personvern utover sikkerhetsaspektet²⁷. Det må derfor fokuseres på kompetanseheving og kulturbygging slik at også slike meldes fra om.

Etter hva faggruppa forstår er det også tilsvarende utfordringer ved avvikshåndtering på andre felt enn informasjonssikkerhet og personvern. En tilbakemelding som er gitt i møter med flere enheter er at det er vanskelig for ansatte og studenter å vite hvordan ulike avvik skal kategoriseres, samt hvor og hvordan de skal meldes. UiT har mange forskjellige måter å melde avvik på, avhengig av tematikk (HMS, informasjonssikkerhet, varsling mv.). Det fremstår derfor som et sterkt behov for en harmonisering slik at ansatte og studenter har kun et fåtall

---

²⁵ Se kap. 6.3.

²⁶ Se kap. 6.4.

²⁷ Eksempler på slike avvik kan være behandling av personopplysninger uten lovlig grunnlag, innsamling av for mange personopplysninger, bruk av databehandler uten tilstrekkelig avtale mv.

steder å forholde seg til med tanke på selve innmeldingen av avvik, og aller helst kun et samlet sted. Dette kan være komplekst å få til, da det er ulike tekniske systemer, enheter og fagfelt involvert i avvikshåndteringen.

Et nærliggende tiltak er at UiT kjører en forbedringsprosess på universitetets avvikssystem, slik at det gis mulighet for å se de ulike områdene i sammenheng på en strukturert måte og komme frem til løsninger på kort og lang sikt.

Datatilsynet

I 2021 hadde UiT to avvik som måtte meldes til Datatilsynet. Det ene omhandlet en situasjon hvor en underviser glemte å skru av mikrofonen i en pause, og studentene kunne overheøre samtalen vedkommende hadde med en annen underviser.

Det andre avviket oppsto i forbindelse med sensurering hvor vurderingsresultat og tilhørende begrunnelse ble synlig for feil kandidat. Dette gjaldt noen få studenter.

Datatilsynet har avsluttet saksbehandlingen av begge disse avvikene, og UiT er ikke ilagt noen formell reaksjon på disse.

I 2021 ble det videre levert sluttrapport til Datatilsynet knyttet til sikkerhetshendelsen høsten 2020. På tidspunktet denne årsrapporten ble skrevet hadde ikke UiT mottatt endelig vedtak fra Datatilsynet.

5.1.1 Sikkerhetshendelsen høsten 2020

Som kjent ble UiT utsatt for et omfattende og alvorlig datainnbrudd («sikkerhetshendelsen») høsten 2020. Hendelseshåndteringen fortsatte utover 2021, og oppfølging har pågått hele 2021. En redegjørelse for denne hendelsen tas derfor med i årsrapporten.

Hendelsen var særs alvorlig, og del av et større angrep som også omfattet andre virksomheter enn UiT.

Dette er den mest alvorlige sikkerhetshendelsen UiT har vært utsatt for, og konsekvensene kunne blitt betraktelig verre enn hva de ble. Det er essensielt å forhindre at en trusselaktør klarer å oppnå samme fotfeste og posisjon i fremtiden. Det vil være ressurskrevende å oppnå, både med tanke på personellressurser og investeringer, men kostnadene ved opprydning etter en trusselaktør som i større grad utnytter en tilsvarende posisjon vil være betraktelig større.

I tillegg løper UiT en betraktelig risiko for omdømmetap hvis en tilsvarende sak skulle oppstå igjen, samt at skadepotensialet for enkeltpersoner²⁸ kan være betydelig, avhengig av hvilken informasjon som kompromitteres.

---

²⁸ Eksempelvis studenter, ansatte eller forskningsdeltakere.

Det ble gitt orientering til Universitetsstyre i egen orienteringssak i januar 2021, og denne orienteringen ble også inntatt som vedlegg til årsrapport for informasjonssikkerhet og personvern 2020 (sak S 11/21, behandlet i styremøte 4. mars 2020). Saken ble også meldt til Datatilsynet.

Arbeid med håndtering og oppfølging av sikkerhetshendelsen har pågått gjennom hele 2021, og gjennom våren 2021 har det også blitt gjennomført nærmere vurderinger og analyser av skadeomfang og -potensiale. Det ble utarbeidet en evalueringsrapport om sikkerhetshendelsen, som var ferdigstilt tidlig høst 2021. Denne omhandler hendelsesforløpet, årsaker, skadeomfang og UiTs håndtering, og er inntatt som vedlegg tre til årsrapporten.

I selve årsrapporten inntas en oppsummering av hendelsesforløpet samt informasjon om skadeomfanget og -potensialet.

5.1.1.1 Hendelsesforløpet oppsummert

Fredag 4. desember 2020 ble UiT v/assisterende IT-direktør oppsøkt av PST, da de hadde informasjon om at en maskin²⁹ kunne være kompromittert. Dato for kompromittering var antatt å være 11. november 2020.

Samme dag ble det etablert kontakt mellom UiT³⁰, NSM og Uninett CERT³¹. På dette tidspunktet fremsto sikkerhetshendelsen som forholdsvis begrenset, men det var mye usikkerhet knyttet til situasjonen med tanke på omfang og alvorlighetsgrad. Sentral beredskap ble derfor satt tidlig påfølgende uke.

NSM og Uninett CERT ga en klar og sterk oppfordring om at UiT skulle forholde seg i ro; i den forstand at vi ikke skulle foreta noen aktive oppslag eller tiltak mot den kompromitterte maskinen, ei heller opptrå «unormalt»³² i andre systemer da dette kunne gjøre trusselaktøren³³ klar over at denne var oppdaget. NSM understreket at det kunne innebære en til dels betydelig risiko dersom aktøren skjønnte at den var oppdaget før vi hadde tilegnet oss nok informasjon gjennom kartlegging og analyser, og var klare til å iverksette tilstrekkelige, samtidige tiltak.

Det ble foretatt forberedelser for å kunne gjennomføre undersøkelser uten å alarmere trusselaktøren, og gjennom disse undersøkelsene ble det klart at det var et forholdsvis stort

---

²⁹ Dette er en maskin som ble brukt til utvikling og håndtering av kildekode, og var åpen også for brukere utenfor UiT.

³⁰ Ved leder for UiTs Computer Security Incident Response Team (CSIRT), som også er tilknyttet Faggruppe for informasjonssikkerhet og personvern ved UiT.

³¹ Uninett CERT er universitets- og høyskolesektorens responsmiljø («SRM») ved digitale sikkerhetshendelser, se <https://www.uninett.no/en/node/743>.

³² I denne sammenheng menes å ikke foreta pålogginger, søk, oppslag eller handlinger som ikke ville blitt foretatt som del av normal drift, dvs. enhver handling som skilte seg ut fra «hverdagsarbeid».

³³ Dvs. angriperen, som omtales som «trusselaktøren», «TA» eller «aktøren».

antall lokale brukerkontoer på maskinen. Selv om passordene var hashet³⁴ så var dette etter såpass gammel standard at det ville ikke medføre særlig vanskeligheter å knekke passordene. Siden gjenbruk av passord dessverre er utbredt anså vi det som en potensiell risiko at trusselaktøren kunne forsøke å kompromittere enkeltbrukers kontoer i andre tjenester (utenfor UiT), ved hjelp av «credential stuffing»³⁵. Ut fra dette vurderte UiT at sikkerhetshendelsen hadde fått en slik karakter at meldeplikten til Datatilsynet inntrådte, jf. personvernforordningen (GDPR)³⁶ art 33 nr. 1. Melding ble oversendt 12.12.2020, og fulgt opp med ny melding den 21.12.2020 om videre utvikling i saken. Personvernombudet ved UiT³⁷ ble orientert om hendelsen i forbindelse med utarbeidelse av den første avviksmeldingen til Datatilsynet.

Gjennom videre analyser ble det klart at ytterligere maskiner var kompromittert, og sikkerhetshendelsen endret karakter og alvorlighetsgrad.

Den 15.12.2020 ble de første skadebegrensende tiltakene iverksatt. På formiddagen den 16.12.2020 ble alle ansatte ved UiT informert og bedt om å endre sitt passord. Videre var saken av en slik art at pressemelding ble sendt ut samtidig, slik at det ble orientert bredt om at det var en pågående sikkerhetshendelse ved UiT. Den 18.12.2020 fikk alle øvrige brukere³⁸ beskjed om å endre sitt passord. Frist for passordbytte for samtlige brukere på UiT ble da satt til 23.12.2020 kl. 08:00.

Frem til 23.12.2020 pågikk det intenst arbeid med tiltak og analyser, inkludert rigging av økt monitorering av sentrale systemer og infrastruktur. I denne perioden ble det klart at sikkerhetshendelsen innebar en omfattende kompromittering, og en rekke maskiner, tjenester og kontoer var kompromittert. Angrepet var svært alvorlig, og en målrettet, ressurssterk og profesjonell aktør sto bak.

---

³⁴ «Hashing» av passord er et sikkerhetstiltak for å gjøre det vanskeligere for en angriper å bli kjent med hva passordet faktisk er (i «klartekst»), og er en prosedyre/teknikk for å beskytte passord når de lagres. Dvs at passordene lagres ikke i klartekst (f.eks «detteermittdarligepassord»), men «omsettes» via en enveis algoritme til en tekststreng (f.eks «64acf9a61e4be21e6aa642abf01462c8») som ikke har noen tilsynelatende sammenheng med det faktiske passordet, og det er ingen algoritme som kan brukes til å reversere fra et hash til et passord. Når man logger på en brukerkonto omsetter algoritmen passordet til en slik tekststreng, og sammenlignes med det som er laget i databasen. Stemmer disse overens vet systemet at det er rett passord som er skrevet inn og man får logget på. For en forenklet forklaring av dette, se artikkel i [tek.no](#) (fra 2015, men konseptet er fremdeles nokså likt).

³⁵ Dette er en fremgangsmåte angripere benytter for å forsøke å bryte seg inn i kontoer (f.eks epostkontoer, Facebook-kontoer osv). Dersom de blir kjent med hvilket brukernavn (ofte en epostadresse) og passord en person har brukt for en tjeneste (f.eks etter en datalekkasje, et angrep e.l.) så forsøker de denne kombinasjonen av brukernavn/passord i alle tenkelige andre tjenester. De utnytter altså at personer ofte gjenbraker passord på tvers av tjenestene.

³⁶ EU 2016/679 av 27. april 2016.

³⁷ [Personvernombud ved UiT Norges arktiske universitet | UiT](#)

³⁸ Studenter og andre med UiT-brukerkonto, eksempelvis eksterne sensorer.

Blant det mest alvorlige var at trusselaktøren hadde klart å kompromittere UiTs eposttjeneste (Exchange Online i Office 365), og hadde tilegnet seg tilgang til 16 postbokser. Videre hadde trusselaktøren opparbeidet seg full kontroll over UiTs Active Directory («AD»), noe som utgjorde en særs alvorlig kompromittering som var kompleks å håndtere.

Den 17.12.2020 anså vi at trusselaktøren var stengt ute fra UiTs sentrale driftsmiljø, herunder Office 365 og Azure-infrastrukturen, og analyser viste ingen aktivitet fra trusselaktøren etter denne datoen bortsett fra noen enkelttilfeller med nye angrepsforsøk i januar og videre utover våren. Disse var riktignok del av samme sakskompleks, men svært begrenset i omfang³⁹. Imidlertid forelå det fremdeles en risiko for at aktøren hadde klart å etablere hittil ukjente bakdører, spesielt på klientsiden⁴⁰. I så fall ville de kunne klare å komme seg på innsiden igjen, og dette var bakgrunnen for mye av det påfølgende arbeidet utover januar.

Monitoreringen som ble satt opp i denne perioden besto primært av installasjon av Varslingstjeneste for digital infrastruktur (VDI)⁴¹ fra NSM (v/NCSC) og en separat overvåkningstjeneste fra mnemonic⁴² som alarmerte ved ukjente eller mistenkelige pålogginger og aktivitet i UiTs Office 365. Dette var nødvendig både for å oppnå kontroll samt sørge for at ansatte på IT-avdelingen kunne ta fri i julen etter en periode med særs høyt arbeidspress og -omfang, uten at det innebar økt risiko for fornyet eller ytterligere kompromittering fra trusselaktørens side.

Trusselaktøren forholdt seg rolig i juleperioden, og foruten enkelte automatiske/maskinelle skanninger av nettverket vårt så vi ingen ny aktivitet fra aktøren før tidlig januar 2021.

Analysene og arbeidet som pågikk i håndteringen av hendelsen resulterte også i at tidspunkt for første kompromittering måtte oppdateres. Først ble datoen flyttet tilbake til 1.11.2020, deretter til 1.9.2020 og i januar 2021 ble det klart at dato for første kompromittering var 31.8.2020. Analyser viste også at trusselaktøren hadde rekognosert UiTs infrastruktur siden juli 2020, dog ikke kompromittert den. Fra 2. september, gjennom oktober og deler av november ser vi ingen spor av aktivitet fra trusselaktøren, så det var en lengre periode hvor aktøren ikke hadde noen aktive utfall mot UiT.

---

³⁹ Det gjaldt kompromitteringen av en maskin tilhørende Universitetsbiblioteket og utnyttelsen av en kompromittert brukerkonto hvor aktøren hadde klart å fange opp det nye passordet.

⁴⁰ Alle kompromitteringer til da hadde vært på servere og ikke via klienter, så bakdører på klientsiden ville representert et markant skifte av fremgangsmåte. Det fremsto som mindre sannsynlig at klientene var akutt utsatt, og de ble derfor ikke prioritert for tiltak i desember.

⁴¹ Se <https://nsm.no/tjenester/varslingssystem-vdi/>

⁴² mnemonic er en leverandør av IT-sikkerhetstjenester, og blant de største i Europa innenfor dette feltet. Se <https://www.mnemonic.no>. De ble også hyret inn for rådgivning for håndtering av sikkerhetshendelsen. De er blant de selskap som tilfredsstiller NSMs krav i deres godkjenningsordning for leverandører som tilbyr tjenester for håndtering av dataangrep. For nærmere informasjon, se [Kvalitetsordning for leverandører som håndterer IKT-hendelser - Nasjonal sikkerhetsmyndighet \(nsm.no\)](#).

Vi antar at i hvert fall deler av forklaringen er at de bearbeidet data de hadde hentet ut fra AD, for å kunne klare å sikre seg kontrollen over denne da de startet hovedangrepet i november/desember. Dette kan endre seg dersom f.eks NSM skulle komme frem til nye vurderinger.

Arbeidet med gjennomføringen av ytterligere skadebegrensende tiltak, og forberedelse til en større omlegging av UiTs infrastruktur, pågikk gjennom hele januar. Denne omleggingen ble gjennomført helgen 30. – 31.1.2021, og var nødvendig for å berede grunnen for tiltakene som var påkrevd for å gjenvinne full kontroll over Active Directory (AD), og sikre at trusselaktøren ikke hadde noe gjenstående fotfeste i AD. Dette arbeidet var vellykket, og etter begynnelsen av februar var ikke UiT lenger i en aktiv beredskapssituasjon.

Gjennomføring av ytterligere tiltak og oppfølging av sikkerhetshendelsen pågikk gjennom hele 2021.

Ut fra hva vi kan se er det primært i postkassene til enkeltansatte at trusselaktøren har vært interessert i *innholdet*⁴³. Øvrige kompromitteringer bærer preg av å enten være som et direkte steg videre inn eller rundt i UiTs driftsmiljø, eller grep for få tak i brukerkontoer, påloggingsinformasjon o.l. for å kunne tilegne seg tilgang til ytterligere maskiner, tjenester mv. Øvrig innhold (dokumenter etc.) på disse maskinene/tjenestene virker ikke å ha vært i fokus, dog kan ikke dette fullstendig utelukkes grunnet manglende loggnivå samt tidsperspektivet.

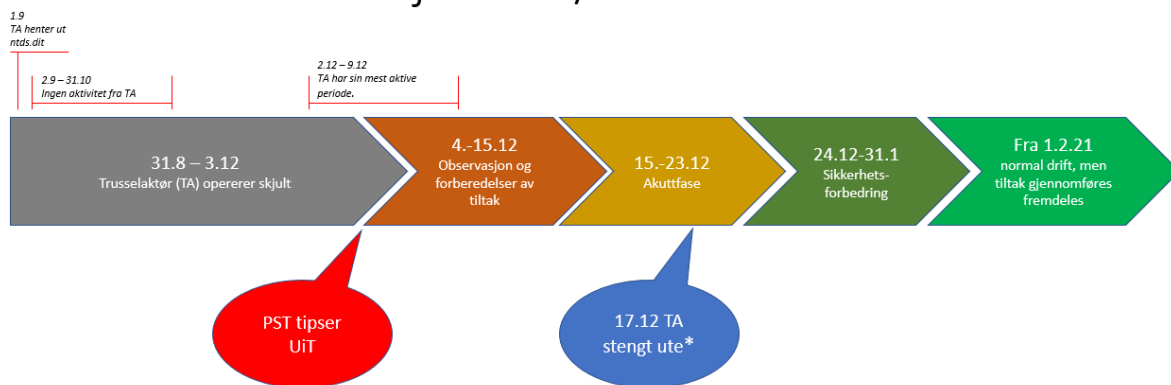
For postkassene kan vi si noe om hvilke personer trusselaktøren har valgt ut, og dette er primært administrativ ansatte, men også fra toppledelse samt flere vitenskapelig ansatte. Gjengangeren i tematikk for arbeids-/ansvarsområdene til de ansatte er internasjonalt samarbeid, forsknings- og studieadministrasjon, øverste ledelse samt forskning innenfor nordområdene, politikk og samfunn.

Aktøren fremstår profesjonell, målrettet, ressurssterk og politisk motivert.

---

⁴³ I denne sammenheng menes «innholdet» dokumenter, eposter, personlige filer, bilder, video etc.

Overordnet tidslinje 2020/2021

*) to vellykkede enkeltinnbrudd siste uke januar

Figur 1 – Overordnet tidslinje for sikkerhetshendelsen

5.1.1.2 Skadeomfang

- **Postbokser**

En rekke tjenester og kontoer ble kompromittert. Etter UiTs vurdering er det de kompromitterte postboksene som innebærer det største og mest alvorlige bruddet på personopplysningssikkerheten.

I postboksene befant det seg er en omfattende informasjonsmengde som berører tema relatert til UiTs ledelse, forskning innenfor politikk, nordområdene mv., samt administrasjon innenfor primært forskning og internasjonalisering.

Totalt sett er det derfor vanskelig å vurdere skadepotensialet. Både for de 16 som postboksene tilhører, samt alle som enten har kommunisert med dem via e-post eller er omtalt i e-poster som befinner seg i postboksene.

Imidlertid kunne trusselaktøren gitt seg selv rettigheter til postboksene til samtlige av UiTs brukere, og dermed gått inn på langt flere enn de 16 postboksene som ble kompromittert. Det er derfor interessant og relevant å si noe om deres stilling/arbeidsfelt, i vurderingen av både motivasjon og skadeomfang/-potensiale.

Det var fire vitenskapelig ansatte, to fra universitetets toppledelse og 10 fra sentraladministrasjonen som alle arbeider innenfor forskningsadministrasjon og/eller internasjonalt samarbeid.

- **Brukerkontoer**

Trusselaktøren tilegnet seg flere brukerkontoer tilhørende ansatte og studenter. Aktørens handlinger samt den informasjon vi kan se ut fra aktivitetslogger tyder på at disse brukerkontoene var interessante for å tilegne seg videre adgang til UiTs driftsmiljø.

De var altså ikke interessante grunnet *innholdet* som befant seg tilknyttet kontoene (filer, eposter mv), men ble brukt som verktøy av aktøren for å bevege seg rundt internt i UiTs driftsmiljø. Det fremstår derfor som forholdsvis lite sannsynlig at det er hentet ut informasjon som kan benyttes for å skade personene disse kontoene tilhører, eller tredjepersoner som måtte vært omtalt i dokumenter, korrespondanse m.v. som var lagret i tilknytning til disse kontoene.

De eleverte kontoene (administratorkontoer o.l.) trusselaktøren tilegnet seg er separat fra de IT-ansattes ordinære kontoer. Også her ligger skadepotensialet i at disse ble benyttet til å komme seg videre inn i driftsmiljøet og dermed tilegne seg tilgang til *andre* kontoer, systemer mv, fremfor personlig informasjon som eventuelt er tilknyttet selve kontoen.

5.1.1.3 Påvirkning på aktivitet ved UiT

De aller fleste ved UiT ble ikke direkte påvirket av sikkerhetshendelsen, annet enn passordbyttet, og forsknings- og utdanningsaktivitetene forløp som planlagt. Men noe påvirkning vil det være i en slik omfattende situasjon og enkelte miljø ble rammet hardere enn andre. Blant annet var det en samarbeidspartner som for å være på den sikre siden så seg nødt til å blokkere all kommunikasjon med UiT (innkommende eposter samt tilgang til deres nettverk), og dette påvirket det aktuelle forskningsprosjektet negativt bl.a. ved at de ikke fikk tilgang til sensorene de benyttet til måling.

Nedenfor vil vi trekke frem noen miljøer og prosesser som ble negativt påvirket. Dette er imidlertid ikke en uttømmende liste.

- *Site.uit.no*

Site.uit.no var blant de tjenestene som ble tatt ned og her lå blant annet tjenesten for digital mappe (pedagogisk mappe). Søknadsfristen for professoropprykk var 31.12.2020, og tilbakemeldingene fra fagmiljøene var at mange hadde satt av juleperioden for å arbeide med sin pedagogiske mappe og dette utgjorde et stort problem. Det var heller ikke gitt god informasjon utad om dette så de vitenskapelige ansatte visste ikke om dette var en forbigående situasjon eller om tjenesten ville forbli nede over lengre tid. Teknikere på Avdeling for IT ble aktivisert i jula, og tjenesten ble åpnet igjen den 26.12.2020.

Videre lå også romværsidene fra *Fakultet for naturvitenskap og teknologi* her og dette er en tjeneste som benyttes av mange offentlige etater.

- ***Det helsevitenskapelige fakultet***

Som et «føre-var»-tiltak frem til situasjonen var under kontroll tok UiT ned Eutro⁴⁴, og denne tjenesten ble holdt avslått i perioden 22.12.2020 – 16.2.2021. I denne perioden ble det riktignok gjennomført en rekke forbedringer av Eutro, også av sikkerhetsmessig art, som ellers ville måtte blitt tatt over lengre tid, så det var ikke utelukkende negativt.

Imidlertid er det klart at manglende tilgang til Eutro, både prosjektadministrasjonsdelen og forskningsdataene, hadde en negativ påvirkning på forskningsaktiviteten på det Helsevitenskapelige fakultet.

Konsekvenser for administrasjonen ved Helsefak og SSHF/SAMINOR

Seksjon for forskning, utdanning og formidling på Det helsevitenskapelige fakultet ble bedt om å gi tilbakemelding på de konsekvensene nedstengningen av Eutro fikk for administrasjonen og SSHF⁴⁵/SAMINOR⁴⁶:

«Helsefaks administrasjon fikk beskjed om at EUTRO ble stengt ned som følge av datainnbrudd før jul 2020. For fakultetets del fungerer EUTRO først og fremst som 1) en oversikt hvilke prosjekter som ikke har datasett fra våre registre, og 2) som et varsel for forskerne om å forlenge eller jobbe med å avslutte et prosjekt der REK-godkjenninga løper ut. Superbruker hadde i tida med nedstenging fokus på å avslutte prosjekter, og forhøre seg om prosjekter eventuelt hadde blitt forlenget av REK. En del av svarene fra forskerne ble derfor liggende uten å loggføres. I tillegg ble ikke prosjektlederne varslet i tida fram til at EUTRO kunne brukes igjen. Det ble også et etterslep på innføring av nye prosjekter med REK-godkjenning.

Senter for samisk helseforskning og SAMINOR hadde forholdsvis lite endringer i prosjektporteføljen sin eller behov for uttak av data i perioden. Forlengelse og avslutning av en håndfull prosjekter ble berørt, men det var overkommelig å håndtere, men SSH/SAMINOR fikk erfart viktigheten av å ha dokumenter relatert til søknader og datautlevering lagret andre steder i tillegg til i EUTRO.»

---

⁴⁴ «Eutro» er en IT-løsning som gir en komplett oversikt over en rekke studiers samlede forskningsmateriale, både biologisk materiale, helsedata og prosjektadministrasjon. Eutro benyttes i store regionale, nasjonale og internasjonale studier, herunder til håndtering og arkivering av all forskningsdata innsamlet gjennom Tromsundersøkelsen (består av totalt syv befolkningsundersøkelser og utgjør alene over 40 år med forskningsdata). Eutro driftes og utvikles av UiT gjennom et eget miljø tilknyttet Institutt for samfunnsmedisin ved Det helsevitenskapelige fakultet

⁴⁵ SSHF er Senter for samisk helseforskning ved Institutt for samfunnsmedisin, UiT. Se [Senter for samisk helseforskning | UiT](#).

⁴⁶ SAMINOR er en stor befolkningsbasert undersøkelse og en av de viktigste kildene til kunnskap om helse og levekår i den samiske og nordnorske distriktsbefolkningen. Se [SAMINOR | UiT](#).

Konsekvenser for forskningsaktivitet/befolkningsundersøkelsene

Tromsøundersøkelsen⁴⁷ representerer den største brukeren av Eutro, og de ble bedt om å gi tilbakemelding om konsekvensene nedstengingen fikk for deres aktivitet:

- *«Etablering/utlevering av data til 24 nye prosjekter kunne ikke effektueres og vi kunne heller ikke fakturere eller lage avtaler med forskere.*
  - o *Flere av disse var studentprosjekter og studentene kom i tidsskvis ift mastergradsoppgaver som skulle leveres. Vi har ikke informasjon om det resulterte i forsinket innlevering/eksamen – men da hadde vi nok hørt det.*
- *Oppfølging/oppdatering i om lag 50 prosjekter kunne ikke iverksettes*
  - o *18 av disse måtte vente på prosjektutvidelse/endring, evt utlevering av nye variabler*
- *Mellom 3-5 dataimporter kunne ikke effektueres*
  - o *Dette medførte forsinkelser og tapt arbeidstid bl a. for en postdoc som var ansatt for å gjøre analysene.*

Det er vanskelig å anslå eksakt hvor mye arbeidstid som har gått tapt, men det er nok noen mndverk.»

- Øvrige

Det at en rekke tjenester ble tatt ned fikk nødvendigvis noe negativ påvirkning på virksomheten. For de fleste aktive tjenestene så var det imidlertid tale om kortere tidsrom, og store deler av nedstengingen skjedde over juleperioden hvor det uansett var lavdrift pga ferieavvikling. For andre var påvirkningen større, eksempelvis for Universitetsbiblioteket da en av maskinene som ble tatt ned blant annet styrte alarmportalene deres.

5.1.1.4 Skadepotensiale

UiT ble påført stor skade gjennom at en trusselaktør tilegnet seg et sterkt fotfeste dypt inne i vårt driftsmiljø, og tilegnet seg informasjon. I og med at målsetningen til trusselaktøren er ukjent er det vanskelig å vurdere det mer langsiktige skadepotensialet for UiT.

Det som imidlertid er særs viktig å trekke frem er at den posisjon og fotfeste trusselaktøren hadde skaffet seg i UiTs driftsmiljø kunne påført langt større skade. Hadde aktøren vært interessert i bred informasjonsuthenting kunne den klart å hente ut langt mer enn hva den har gjort, f.eks. ved å gi seg tilgang til langt flere postbokser enn de 16. Hadde aktøren gått målrettet etter systemer og tjenester med fortrolig innhold fremstår det som sannsynlig at gitt nok tid ville de klart å tilegne seg adgang til disse. Det ville imidlertid ikke vært en triviell oppgave – selv med den posisjonen de hadde opparbeidet seg i UiTs driftsmiljø.

Videre kunne trusselaktøren ha iverksatt et omfattende angrep med løsepengevirus som ville satt UiT mer eller mindre ute av spill over lengre tid. Det fremstår også som sannsynlig at de

---

⁴⁷ [Tromsøundersøkelsen | UiT.](#)

var i en posisjon til å kompromittere backupløsningene. Dermed var det en reell risiko for at data kunne gått permanent tapt som følge av en slik handling.

Det er umulig å gardere seg helt mot dataangrep, men UiT må gjøre det så vanskelig som mulig for en angriper å lykkes. Videre er det essensielt å ha gode nok tjenester og planer for å oppdage sikkerhetshendelser, håndtere disse og være i stand til å oppnå normaltilstand så raskt som mulig.

5.2 Korona

Som for 2020 var 2021 preget av koronapandemien.

Det ga mye fysisk fravær fra campus som igjen skapte utfordringer knyttet til informasjonssikkerheten. Bruken av hjemmekontor for administrativt ansatte, vitenskapelige ansatte og studenter har ulike problemstillinger, men noen fellesnevner er det. Møter og undervisning som gjennomføres digitalt ved hjelp av ulike videoverktøy har satt informasjonssikkerheten på prøve. Det ble derfor tidlig i pandemien utarbeidet informasjon og «kjøreregler» for ivaretagelse av informasjonssikkerheten og personvern på hjemmekontor; knyttet til beskyttelse av papirutskriften, bevissthet rundt at andre i husstanden ikke skal kunne overhøre møter, bruk av VPN osv.

I denne perioden har blitt innført flere digitale verktøy, og feil bruk av disse kan medføre utfordringer for informasjonssikkerheten. Her er det en stor utfordring i å løfte kompetansen blant ansatte og studenter raskt nok, inkludert at det kun skal benyttes tjenester som UiT har avtale med. I perioder har det vært veksling mellom undervisning på campus og fulldigital undervisning, og spesielt i de tilfeller hvor omstillingen har måttet skje raskt har risikoen for informasjonssikkerhets- og personvernbrudd økt. For en del digitale tjenester må man velge «riktig» påloggingsmetode⁴⁸ for å benytte tjenesten innenfor de vilkår UiT har avtalt med leverandøren. Siden flere og flere tjenester også har mulighet for privat bruk øker dette muligheten for at en ansatt i praksis bruker sin private konto på den aktuelle tjenesten fremfor UiT-kontoen, og dette må det gis tilstrekkelig informasjon og bevisstgjøring rundt.

Imidlertid må det tilføyes at de endringene som har skjedd med arbeidsmetoder og den økte digitaliseringen som hurtig har tvunget seg frem de siste to årene, også har bidratt til å øke informasjonssikkerheten. Blant annet har brukerkompetansen økt, og enkelte manuelle prosesser har blitt digitalisert.

---

⁴⁸ Eksempelvis at man skal logge på ved hjelp av Feide.

6 Styring og kontroll

Det gjennomføres flere kontrollaktiviteter opp mot informasjonssikkerhet og personvern gjennom året, noen er faste og andre ved behov. Formålet med kontrollaktivitetene er å kunne vurdere i hvilken grad de etablerte tiltakene er tilstrekkelige og effektive for å sikre etterlevelse av relevant regelverk og overordnede føringer. Gjennom kontrollerende aktiviteter vil det kunne avdekkes forbedringsområder knyttet til eksisterende tiltak og identifiseres eventuelle ytterligere tiltak som bør iverksettes.

Blant de faste, årlige kontrolltiltakene er en statusrapport hver enkelt enhet skal levere med egenervering av tilstanden på enheten samt en oversikt og vurdering av egne informasjonsverdier, se kap. 6.3.

6.1 Risikostyring

UiTs nåværende informasjonssikkerhetsstrategi har i korte trekk som hovedmålsetning at UiT skal løfte seg til en mer formalisert og systematisk sikkerhetspraksis. Strategien har en risikobasert tilnærming til informasjonssikkerhet, og gjennom arbeidet med strategien ble det klart at generelt sett har UiT en relativt høy risikotoleranse.

Imidlertid betyr ikke det at hver enhet, forsker mv. står «fritt» til å akseptere den risiko man anser som hensiktsmessig. For det første finnes det lovkrav om ivaretagelse av tilstrekkelig sikkerhetsnivå, eksempelvis gjennom personvernforordningen (GDPR). Videre har Universitetsstyret vedtatt enkelte, ytre rammer for hvor høy risiko UiT kan ta («akseptabel risiko»).

Det innebærer ikke at all risiko «innenfor» disse grensene er greit, men gir uttrykk for noen klare yttergrenser som ikke skal passeres uansett hvor høy den potensielle gevinsten er.

Vi kan ikke påvirke hvilke trusselaktører som er interessert i UiTs informasjonsverdier, men gjennom tiltak kan vi redusere de sårbarhetene vi har og dermed bedre beskytte verdiene fra disse aktørene. Slike tiltak vil være nødvendige for å redusere risikoen fra et uakseptabelt nivå til et akseptabelt.

Imidlertid er iverksettelse av sikkerhetstiltak et spørsmål om ressurser og prioritering. For svake eller mangelfulle sikkerhetstiltak medfører fort sikkerhetsbrudd som kan ha alvorlige konsekvenser, men det er heller ikke ønskelig å ilegge strengere sikkerhetstiltak enn nødvendig, både ut fra et ressurs- og brukerspesspektiv. For strenge sikkerhetstiltak som man ikke er i stand til å forklare eller rettferdiggjøre ut fra risikobildet oppleves ofte som begrensende og unødvendig tungvint av brukerne. Da inviterer man til en viss grad til direkte omgåelser av tiltakene, og sikkerheten kan i verste fall bli svakere enn hvis disse aldri var innført.

Til tider kan det også være slik at man ikke har, eller ønsker prioritere, ressurser til å iverksette nødvendige tiltak for å dra ned en høy risiko, og vanskelige avgjørelser må tas.

Eksempelvis at et ønsket IT-system ikke kan tas i bruk eller et forskningsprosjekt ikke kan gjennomføres som planlagt, for det er ikke mulig å ivareta et tilstrekkelig sikkerhetsnivå ved hjelp av de ressurser som UiT generelt og/eller fakultetet spesielt er villig til å avsette. Slike avgjørelser kan ha stor påvirkning for ansatte og studenter ved UiT, og må være velbegrunnet og velforankret.

Disse vurderingene og beslutningene skal derfor bygge på risikovurderinger.

Før en kan vurdere risiko må man imidlertid vite *hva* man har og hvor viktig disse informasjonsverdiene er for UiT. Først da har vi mulighet til å iverksette presise og passende tiltak, samt ha en fungerende internkontroll.

6.1.1 Informasjonsverdier

For at det skal være mulig å ta informerte valg om risiko må UiT som nevnt ha oversikt over hvilke informasjonsverdier universitetet har, hvor viktige og/eller kritiske disse er samt hvilke trusler disse reelt sett er utsatt for.

I 2019 iverksatte UiT tiltak for å få en etablert en strukturert tilnærming til disse spørsmålene, ved at enhetene årlig skal kartlegge og rapportere hvilke informasjonsverdier de har mv., se kap. 6.3.

Det har vært en gradvis innføring og fra og med 2021 er samtlige enheter omfattet.

Dette var et til dels nytt og omfattende arbeid i akkurat den formen, og det vil måtte gå noen runder med rapportering før man har nådd et hensiktsmessig detaljnivå. Imidlertid er det førstegangsrapporteringen som er mest krevende, og det er fortsatt slik at kartleggingen utført i 2019 utgjør hovedgrunnlaget for rapporteringen. Endringene går primært på detaljnivået i rapporteringen, hvor det nå er bedre presisjon. Etterfølgende års rapportering visere også at tilbakemeldingene fra *faggruppe for informasjonssikkerhet og personvern* i stor grad benyttes i arbeidet.

Informasjonsverdi er et samlebegrep som inkluderer både informasjon og tilhørende støtteverdier som IKT-system, digitale tjenester, datautstyr av ulike varianter

Enkelte fakultet var fremdeles for overordnet i sin rapportering i 2020, og detaljnivået har nå blitt bedre. Arbeidet med vurdering av trusselaktører mot enkelte informasjonsverdier er spisset og der det tidligere ofte kun var registrert én aktuell trusselaktør mot en gitt verdi klarere enhetene i større grad å se at det er omstendigheter hvor verdien kan være interessant for flere⁴⁹.

---

⁴⁹ De bes oppgi maksimalt to trusselaktører som anses som de største truslene mot de enkelte informasjonsverdiene. UiT har utarbeidet en liste over aktuelle trusselaktører (statlig, konkurrent, utro tjener, aktivist m.fl.) som enhetene vurderer ut fra.

Det har i større grad blitt fokus på informasjonsverdier UiT erverver gjennom avtaler med eksterne partnere både nasjonalt og internasjonalt. For ivaretagelse av informasjonssikkerheten er det svært viktig med økt fokus på denne type informasjonsverdier, der UiT kan bli misbrukt som portal til informasjon som igjen kan skade samarbeidspartnere.

Enkelte informasjonsverdier kan være komplekse å håndtere da de endrer klassifisering over tid, eksempelvis eksamensoppgaver som er fortrolig/rød informasjon før eksamen er avholdt og åpen/grønn etterpå. Flere fakultet har tatt med dette aspektet for aktuelle informasjonsverdier i årets rapportering.

I og med at årets rapportering nå involverer samtlige enheter ved UiT er det mulig å se informasjonsverdiene fullt ut i sammenheng, og ett av momentene som er nytt i år er en større grad av fokus på informasjonsverdier som eies av en enhet, men forvaltes av en annen enhet. Det er viktig at UiT har avklarte skiller for eierskap og forvalteroppgaver til informasjonsverdiene.

Tilsvarende problemstilling vil også kunne eksistere mellom UiT og eksterne samarbeidspartnere, hvor UiT forvalter informasjon som eies av andre. Det vil her være viktig at krav til informasjonssikkerhet og tiltak fra UiTs side reguleres i aktuelle avtaler med samarbeidspartnerne.

Øvrige deler av UH-sektoren har vist interesse for det arbeidet UiT gjennomfører rundt kartlegging og vurdering av informasjonsverdier.

6.1.2 Risikovurderinger

Det følger av *ledelsessystemet for informasjonssikkerhet og personvern* kap. 5 at risikovurderinger skal foretas

- når trusselbildet endres
- før oppstart av behandling av personopplysninger
- ved oppstart av forskningsprosjekter
- ved etablering eller endring av IKT-systemer
- ved organisatoriske endringer som kan påvirke informasjonssikkerheten

Det har vært en markant bedring de senere år i gjennomføringen av risikovurderinger ved UiT, men det er enda et stykke igjen. Det knytter seg store utfordringer til å bygge opp tilstrekkelig kompetanse ute på enhetene til at slike vurderinger kan gjennomføres. Det er også et sterkt behov for at UiT klarer å forenkle prosessen for i hvert fall risikovurderinger av lettere og mer oversiktlige prosesser og prosjekter.

Det kan her også nevnes at deler av utfordringen er å få dokumentert risikovurderingene og sikre at disse skjer på en systematisk måte som ivaretar kvaliteten og helheten, fremfor at det ikke skjer noen form for risikovurdering. De aller fleste tenker over og diskuterer «hva kan gå galt», og hvordan skal man unngå det. Imidlertid er det mangler knyttet til systematikken og

dokumentasjonen, og det kan medføre at man overser risikoer som man ellers kunne sett, ikke identifiserer de mest hensiktsmessige og/eller presserende tiltakene samt at dersom et sikkerhetsbrudd skulle finne sted er man heller ikke i stand til å påvise hvilke vurderinger som er gjort.

Videre er det et sterkt behov for bedre systemstøtte, da dagens gjennomføring av risikovurderinger skjer ved hjelp av malverk i Excel. Det oppleves som vanskelig tilgjengelig og det er en betraktelig terskel for å komme i gang. Her er det imidlertid på gang en anskaffelsesprosess i sektoren, og forhåpentligvis vil en bedre løsning være på plass i løpet av 2021.

Den største utfordringen virker imidlertid å være å klare å bygge risikovurderinger inn som en naturlig del av arbeidsprosessene på alle nivå, hvor metodikken benyttes som et effektivt verktøy for å identifisere nødvendige og hensiktsmessige tiltak. Her er det en viss bedring, og gjennom statusrapporten for 2021 melder enkelte enheter at de i økende grad baserer seg på risikovurderinger som del av beslutningsgrunnlaget når de utarbeider nye rutiner og prosesser.

6.1.3 Håndtering og oppfølging av risikoer

UiT ser en klar økning i gjennomføringen av risikovurderinger, men det er fremdeles knyttet utfordringer til at alle gjennomførte risikovurderinger faktisk blir fulgt opp og tiltak gjennomført. Videre skal det skje en evaluering av gjennomførte tiltak etter en viss tid eller dersom risikobildet endrer seg, for å sikre at tiltaket fungerer etter hensikten. Dette gjennomføres fremdeles i for liten grad, i alle fall i dokumentert utgave.

6.2 IKT-sikkerhet

IKT-sikkerhet⁵⁰ trenger et større løft slik at UiT er rigget for å møte det gjeldende risikobildet, både slik det er i dag og slik det måtte utvikle seg videre. Målsetningen for IKT-sikkerheten er i korte trekk firedelt⁵¹, og innebærer å kunne

- identifisere og kartlegge universitetets behov, strategi, ressurser, prioriteringer mv.
- beskytte og opprettholde sikker tilstand,
- oppdage og fjerne sårbarheter og trusler,
- håndtere og gjenopprette normaltilstand ved sikkerhetshendelser.

I 2021 ble det gjennomført en intern kartlegging og vurdering av hvordan UiT oppfyller NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet, som anbefales gjennom *Policy for*

---

⁵⁰ Ofte omtalt som «operativ sikkerhet» og omfatter primært det tekniske aspektet ved sikkerhet slik som logging/overvåkning, analyser, backup, hendelseshåndtering mv.

⁵¹ <https://nsm.no/regelverk-og-hjelp/rad-og-anbefalinger/grunnprinsipper-for-ikt-sikkerhet-2-0/introduksjon-1/de-fire-kategoriene/>

*informasjonssikkerhet og personvern i høyere utdanning og forskning*⁵² pkt. 1 e). Gjennom blant annet dette arbeidet identifiseres hva som må utvikles og styrkes videre.

Avdeling for IT (ITA) ved UiT har i 2021 gjennomført en rekke tiltak for å forbedre IKT-sikkerheten i institusjonens systemer og tjenester. Det er imidlertid tydelig at risikobildet utvikler seg så raskt at det behov for ytterligere styrking av ITAs kapasitet på IKT-sikkerhet.

Følgende tiltak anses som de viktigste for 2022:

- Ytterligere sikring av UiTs data og systemer mot utpressingsangrep samt katastrofegjenoppretting. Dette er tiltak som både vil kreve investering i 2022 samt medføre en fast økning i løpende kostnader for videre drift, både for vedlikehold av den tekniske infrastrukturen samt økning i personellressurser (tilsvarende én stilling).
- Tre nye stillinger for operativ sikkerhet. Universitetsstyret ga tilsagn til midler til disse stillingene i styresak S26/21 (14.6.21), og ansettelsesprosess ble iverksatt høsten 2021.
- Etablering av samarbeid med UH-sektorens cybersikkerhetssenter (EduCSC) samt kontrakt med godkjente sikkerhetsselskaper for bistand ved akutte hendelser, oppdateringer og revisjoner av UiTs sikkerhetstiltak.

De nærmere detaljer om behov for investeringer og styrking av IKT-sikkerhet er inntatt i vedlegg 2, som er unntatt offentlighet da de peker på konkrete sårbarheter ved UiTs IKT-sikkerhet som kan utnyttes av ondsinnede aktører dersom de har de nødvendige detaljene.

Særlig om kvalitetssystemet for Avdeling for IT (ITA)

I dag har UiT et *kvalitetssystem for Avdeling for IT*, som omfatter all drift av IT-systemer og tjenester i regi av ITA. Imidlertid er det flere systemer og tjenester som driftes av miljøer på enhetene selv. Det innebærer blant annet at prosedyrer for endringer eller oppdateringer av systemer ikke er like på tvers av UiT, selv om det kan gjelde tjenester som er bredt i bruk. Det er heller ingen automatikk i at tjenester og systemer som driftes av enhetene føres opp i UiTs systemkatalog, og det finnes dermed ingen fullstendig og oppdatert oversikt.

Det at kvalitetssystemet kun gjelder for ITA og ikke for all drift av IKT ved UiT er også en utfordring med tanke på universitetets evne til å ivareta informasjonssikkerheten og personvernet. Det fremstår derfor som naturlig at kvalitetssystemet bør utvides til å bli et *kvalitetssystem for IKT ved UiT* fremfor å gjelde kun for ITA. Dette vil være en krevende overgang for ITA som må utvide sine interne prosesser til å også omfatte øvrige enheter, men vil også kunne være krevende for miljøene på de ulike enhetene som vil oppleve det som mer detaljert styring fra ITAs side.

---

⁵² Fastsatt av Kunnskapsdepartementet i rundskriv F-04-20 den 1.10.2020.

6.3 Statusrapport enhetene

I 2019 ble det innført en årlig statusrapport for informasjonssikkerhet. I begynnelsen omfattet denne fakultetene, UMAK og UB. Det er ikke gjort endringer i strukturen av utsendt materiale for 2021 og gjennom statusrapporten skal informasjonsverdier identifiseres, samt trusler og tiltak vurderes.

Gjennom rapporten foretar enhetene en egenvurdering av organiseringen av informasjonssikkerhetsarbeidet og orienterer om status på risikovurderinger. Sentralt for bakgrunnen for rapporteringen er at enhetslederne har ansvaret for informasjonssikkerheten på egen enhet, og for at disse skal være i stand til å oppfylle sitt ansvar er de nødt til å ha oversikt over egne informasjonsverdier og hvilket trusselbilde disse utsettes for. Den totale oversikten som dannes gjennom rapporteringen fra enhetene gir videre UiT et helhetlig bilde av hvilke informasjonsverdier universitetet forvalter, hvilke trusler disse kan utsettes for og sårbarheter som må håndteres.

Behovet for denne typen oversikt og kontroll trekkes også frem i «*Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor*» (desember 2021)⁵³.

Fra 2021 er også avdelingene i fellesadministrasjon omfattet av rapporteringen. Førstegangsrapporteringen er en omfattende prosess, men gir et grunnlag som gjør senere rapportering enklere da det i stor grad vil dreie seg om oppdateringer på hva som har endret seg siste året. For 2021 har fakultetene, UB og UMAK i all hovedsak oppdatert deres tidligere rapport, samt svart på tilbakemeldinger og tatt inn noen nye momenter som følge av pågående arbeid og utvikling i sin forståelse av informasjonssikkerhet.

Årets statusrapportering viser en modning i arbeidet med informasjonssikkerhet ved UiT. Dette gjenspeiles gjennom en økt forståelse for viktigheten for forankring av ansvaret hos enhetslederne. Det er kontinuitet i arbeidet med kartlegging av informasjonsverdier, samt at flere erkjenner mangler på kompetanse og hensiktsmessig organisering. I denne sammenheng ser vi at enkelte fakultet har økt resursene som arbeider med informasjonssikkerhet og at andre har dannet arbeidsgrupper. Dette gir et fokus der informasjonssikkerhet får en større oppmerksomhet i det daglige arbeidet. Som en følge av koronapandemien gjenspeiler også årets rapportering utfordringer som oppstår når ansatte og studenter ikke kan være fysisk på campus.

Gjennom arbeidet med årlig statusrapport og tilhørende tilbakemeldinger har fakultetene fått en bedre oversikt som igjen har resultert i konkrete prioriteringer. Disse prioriteringene varierer fra målrettet kompetansesøkende tiltak i egen organisasjon til spesifikke fokusområder hvor trusselvurderingen ligger til grunn.

---

⁵³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/styringsdokument-for-arbeidet-med-samfunns-sikkerhet-og-beredskap-i-kunnskapssektoren/id2512037/>, pkt. 6.1.

For avdelingene i fellesadministrasjonen har arbeidet med førstegangsinnlevering av statusrapporten vist et bevisst forhold til arbeid med informasjonssikkerhet og personvern. Rapporteringen vitner jevnt over om god forståelse for informasjonsverdiene og trusler de utsettes for. Tiltak som er iverksatt eller under arbeid baserer seg på risikonivå der resultater fra risikovurderinger utgjør en stor del av beslutningsgrunnlaget.

Avdeling for bygg og eiendom (BEA) har ikke levert sin statusrapport for informasjonssikkerhet, uten at grunnen til dette er kjent. UiT mangler derfor innsikt i hvilke informasjonsverdier som forvaltes av BEA, og hvordan de vurderer egen tilstand herunder sårbarheter, organisering, risikohåndtering samt det relevante trusselbildet. Dette er en utfordring med tanke på UiTs mulighet til å identifisere sårbarheter, se helheten og kontrollere etterlevelsen av UiTs *ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern*.

Oppsummering

For 2021 har UiT fått en mer komplett rapportering av status innen informasjonssikkerhet gjennom at avdelingene i fellesadministrasjonen også rapporterer. Oversikten vil imidlertid ikke bli komplett før samtlige enheter faktisk rapporterer.

Oversikten over informasjonsverdiene har for hver rapportering gradvis blitt justert fra overordnet til mer detaljert. Dette gir en konkret mulighet til å drive målrettet sikkerhetsstyring for å unngå avvik og uønskede hendelser, samt få en hensiktsmessig prioritering av ressursbruken.

Gjennom årets rapportering vises modning i arbeidet med informasjonssikkerhet. En økt ressursbruk og kontinuitet i prosesser har gjort kartleggingen av informasjonsverdiene mer spisset. Samtidig erkjennes mangel på kompetanse og manglende kultur for avviksrapportering. I sum gir dette en bedre mulighet for UiT til å identifisere og iverksette sikkerhetstiltak mer treffsikkert. Det vises større forståelse for styring av risiko i arbeidsoppgavene, forskningen og undervisningen, mens den daglige informasjonshåndteringen fremdeles bærer mer preg av en fragmentert tilnærming enn et kontinuerlig fokus på informasjonssikkerhet.

For rapporteringen for 2022 er det ønskelig å utvide den til å også omfatte personvern.

6.4 Internrevisjon

I 2021 ble gjennomførte PwC internrevisjon av *ledelsessystemet for informasjonssikkerhet og personvern ved UiT*. Rapporten ble overlevert UiT i oktober 2021, og forelagt Universitetsstyret i møte 24. november 2021 sammen med rapportene fra de øvrige internrevisjonene som var gjennomført av PwC i samme tidsrom.

For denne årsrapporten gjengis sammendraget av internrevisjonsrapporten:

«UiT er en kompleks organisasjon med et høyt antall ansatte og studenter, en stor faglig bredde og en rekke ulike utdanninger. Både de ytre føringene UiT er underlagt samt omfanget av oppgaver og organisasjonens størrelse og kompleksitet, tilsier at det er et stort spenn fra den overordnede styringen av universitetet til implementeringen av konkrete krav på laveste operative nivå. Dette gjør seg gjeldende både på personvern- og informasjonssikkerhetsområdet, og det er derfor nødvendig å etablere et relativt komplekst maskineri for å ivareta helhetlig etterlevelse.

Det er vår samlede vurdering at UiT har jobbet godt med personvern og informasjonssikkerhet over tid. Dette kommer særlig til uttrykk gjennom (i) etablering av faggruppe for informasjonssikkerhet og personvern (ii) etablert ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern og (iii) etablert ledelsens årlige gjennomgang, med årlig rapportering fra fakulteter/enheter til faggruppen. Disse tiltakene underbygger vår oppfatning om at UiT både har tydelig fokus på og ønske om god styring og kontroll av områdene. Internrevisjonen ønsker i denne forbindelse også å trekke frem at det i gjennomførte intervjuer gjennomgående er blitt fremhevet en opplevelse av en positiv utvikling på informasjonssikkerhet og personvernområdet.

Koronapandemien har skapt utfordringer for UiT, som for de fleste øvrige virksomheter. Dette har tidvis medført nødvendig utsettelse av enkelte planlagte aktiviteter og at det har vært mindre kapasitet til å ha kontinuerlig fokus på det løpende arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern. Ut fra dette, finner PwC det naturlig å fremheve de mer systemiske utfordringene som har fremkommet gjennom revisjonen, da den mer akutte situasjonen antas å ville normaliseres over tid.

UiT har vært gjennom en større omorganisering de siste årene, med en økt grad av sentral styring der administrative ressurser fra nivå 2 er samlet i større administrative enheter på nivå 1. Sentralisering av kompetanse, med en sentral faggruppe, vurderes å være et godt tiltak for å styrke arbeidet med personvern og informasjonssikkerhet. Det fremstår imidlertid å være en for stor forventning til at nivå 2 har tilstrekkelig ressurser med kapasitet og relevant kompetanse til å utføre oppgavene som er lagt til nivå 2. Gjennomgående er det uttrykt et behov for større kapasitet på nivå 2, både for å være et støtteapparat tilgjengelig på fakultetene og også som et kontaktpunkt mellom nivå 1 og nivå 2. Enkelte fakulteter er i prosess med etablere slike roller

Etter vår vurdering kan UiTs hovedutfordringer med å lykkes med god implementering og etterlevelse over tid, relateres til virksomhetens komplekse organisering og behovet for styrking av kapasitet for å sikre en tilstrekkelig kraft ved implementeringen. Det er et omfattende arbeid som skal til for at man på en styrt og kontrollert måte får trygghet for samlet ivaretagelse av kravene, og for å lykkes er det nødvendig med et helhetlig apparat som samlet sett får den nødvendige kraften til både å utvikle styrende og kontrollerende føringer

og til å implementere disse føringene i den daglige informasjonshåndteringen. Denne kompleksiteten bør det jobbes videre med, slik at alle komponentene i maskineriet går i takt. For å komme videre med innføringen av kontrollregimet for personvern- og informasjonssikkerhetsområdet, og for å kunne etterleve gjeldende krav på disse områdene over tid, har internrevisjonen tre hovedanbefalinger:

1. *Rolleavklaring:* Det bør arbeides videre med å definere og kommunisere hvilket ansvar og hvilke oppgaver som ligger til styrende nivå (nivå 1), og hva som forventes av implementeringen i linjen (nivå 2). Dette vil redusere risikoen for at man på operativt nivå oppfatter at noe ivaretas sentralt, og motsatt.
2. *Gjennomføringsevne:* Med tydeligere definerte og implementerte roller og oppgaver vil det bli lettere å styre ressursinnsatsen slik at de ulike aktørene kapasitets- og kompetansemessig settes i stand til å ta det ansvaret de er tildelt. Eksempelvis kan en prinsipielt lik rolle være mer eller mindre krevende avhengig av et fakultets eller institutts størrelse og kompleksitet. Eventuelle utfordringer bør fanges opp gjennom etablerte rapporteringslinjer, møter/utvalg og internkontroll-/risikostyringsmekanismer, slik at eventuelle vurderinger av ressursdisponering kan tas ut fra et helhetsperspektiv.
3. *Helhetlig styringssystem:* Styringssystemet for informasjonssikkerhet og personvern omhandler personopplysningsikkerhet, men dekker ikke personvernområdet i sin helhet. Dette er styringsverktøyet for behandlingsansvarlig ved UiT, og det er behov for justeringer slik at styringssystemet også definerer styrende krav og føringar for behandling av personopplysninger ved UiT, på linje med informasjonssikkerhet.»

Det var flere mer detaljerte anbefalinger fra PwC og gjennom 2022 vil disse bli fulgt opp. De funn som gjaldt den kontrollerende del av ledelsessystemet (revisjon/internkontroll, avvikshåndtering samt ledelsens gjennomgang) er fulgt opp, og endringer i de aktuelle kapitlene i ledelsessystemet er gjennomført.

6.5 Årsrapport personvernombudet

UiT har eget personvernombud, og dette skal blant annet kontrollere UiTs overholdelse av personvernforordningen (GDPR), relevant nasjonalt regelverk og UiTs interne regelverk på feltet. Personvernombudet leverer sin egen årsrapport, og den fremmes Universitetsstyret i egen orienteringssak.

6.6 Behov for ytterligere kontrollaktiviteter

UiT har enkelte faste kontrollaktiviteter, slik som egenvurderingen og informasjonsverdikartleggingen som skjer via statusrapporten enhetene leverer hver høst. Det er også fastsatt at internrevisjon av ledelsessystemet skal foretas ved behov og som hovedregel ikke sjeldnere enn hvert femte år. Videre blir andre kontrollaktiviteter gjennomført ved behov, men det er nødvendig å konkretisere flere av disse, eksempelvis faste kriterier for når og hvordan. Dette vil bli fulgt opp og fastsatt i egen retningslinje i løpet av våren 2022.

7 Ressurs- og kompetansebehov

7.1 IKT-sikkerhet

Det er behov for økt satsning på IKT-sikkerhet. Dette omfatter både investeringer i teknisk utstyr, men også personellsiden må styrkes. Detaljer fremkommer i vedlegg to.

7.2 Enhetene

I internrevisjonsrapporten peker PwC på at det er utfordrende for fakultetene å håndtere det ansvaret de er tillagt for informasjonssikkerhet og personvern.

Gjennom den årlige statusrapporten melder enhetene om noe økt ressursbruk på informasjonssikkerhet i 2021. Dette er løst på ulike måter på de enkelte enhetene som har foretatt grep for å styrke dette arbeidet, alt etter hvilket behov de har og hvordan arbeidet internt er organisert. Noen enheter har opprettet administrative team med formelt ansvar for rapportering og arbeidsoppgaver knyttet til informasjonssikkerhet. Interne ressurser benyttes mer systematisk i arbeidet med risikovurderinger og rådgivning tett på de deler av organisasjonen som har primærbehovet. Det er økning i antall fakultet som inkluderer arbeid med informasjonssikkerhet i stillingsbeskrivelsen til enkeltansatte, og dermed skaper rom for at dette arbeidet ivaretas på enheten.

Imidlertid er det fortsatt enkelte enheter som beskriver en hverdag der ansvaret for arbeid med informasjonssikkerhet ikke er tydelig formalisert. Det innebærer ikke nødvendigvis at ingen arbeider med det, men det er ikke del av stillingsbeskrivelsen eller gir utslag i organiseringen internt. De som her tildeles et særskilt ansvar for oppfølging av informasjonssikkerhet gis det gjerne på bakgrunn av at de allerede innehar relevant kompetanse eller fordi de har en gitt plassering i organisasjonen. Gjennom statusrapporten skal enhetene rapportere på hvilke områder som krever nærmere fokus og tiltak, og enkelte enheter har meddelt at de vil ta en gjennomgang av ressursdisponeringen og organiseringen innen informasjonssikkerhet. For disse har kontinuitet og sikkerhetskultur blitt viktige fokusområder, samt at det fremgår at informasjonssikkerhet har blitt en fast post på ledermøter og i årshjul. For Avdeling for bygg og eiendom er ressursbruken ukjent grunnet manglende innlevering av statusrapporten. Det at enhetene har ulikt behov og varierende kompleksitet med tanke på ivaretagelse av kravene til informasjonssikkerhet og personvern vil være førende for dimensjonering, men som internrevisjonsrapporten fra PwC også påpeker må ansvar og oppgaver konkretiseres nærmere. De bør også knyttes til en rolle fremfor et individ.

7.3 Opplæringsaktiviteter

Det er utfordrende å få til god opplæring for alle ansatte og studenter innenfor informasjonssikkerhet og personvern. Noe vil være felles grunnopplæring, men i stor grad har de fleste behov for tilpasset opplæring. Enhetene har rapportert om planlagte tiltak for 2022, og for flere inkluderer det opplæring.

Enhetene har rapportert om behovet for opplæring innen informasjonssikkerhet siden statusrapporten ble innført i 2019. I rapporten for 2020 pekte enkelte enheter på opplæringsaktiviteter som de planla, og det meldes i årets rapportering at disse er iverksatt. Det vises til opplæringspakke og seminar for nyansatte, workshop for vitenskapelige og saksbehandlerkurs med fokus på informasjonssikkerhet.

Som i 2020 har flere rapportert at selve arbeidet med statusrapporten gir kompetanseløft i deler av organisasjonen. Kartlagte informasjonsverdier brukes internt til kompetanseheving i sammenheng med behandling, tilgang og klassifisering. Flere satser også på digital informasjon til nytilsatte før tiltredelse som et hjelpemiddel innen informasjonssikkerhet, og dette gjør at ansatte kan tilegne seg kompetanse før behandling av informasjon starter.

Selv om statusrapporteringen viser at det gjennomføres enkeltvis, gode opplæringsaktiviteter er det sammenfallende med internrevisjonsrapport at det mangler en helhetlig plan for opplæring og kompetansebygging, samt hva opplæringen skal inneholde og kontinuitet i opplæringen. Herunder også de krav det stilles til opplæring på personvernområdet.

Av særlige tema kan det trekkes frem at UiT er pålagt å ha en protokoll over samtlige behandlingsaktiviteter som involverer personopplysninger. Det ble gjort et større arbeid i 2018 med å få denne på plass i forbindelse med ikrafttredelsen av GDPR. Det er imidlertid svært lett at slike oversikter blir utdaterte, og enhetenes kompetanse rundt protokollen og hva som skal føres der må økes.

Selv om noe opplæring kan og bør lages som egne kurs innenfor informasjonssikkerhet og personvern vil nøkkelen for å lykkes være å klare å integrere disse temaene i eksisterende opplæring. Det må bli en selvsagt del av de vanlige arbeidsprosessene, og en helt separat opplæring i denne tematikken vil kun bidra til å underbygge at det er noe særskilt og noe som tenker på litt løsrevet fra øvrige prosesser.

Det fremstår derfor som hensiktsmessig og fornuftig at UiT arbeider for at informasjonssikkerhet og personvern skal bygges inn i all internopplæring av ansatte og studenter, i det omfang som er relevant. Denne tilnærmingen er diskutert med personvernombudet som har gitt sin tilslutning til idéen.

8 Revisjon av ledelsessystemet

Som nevnt ovenfor er det besluttet at ledelsessystemet skal omfatte personvern i tillegg til informasjonssikkerhet. Dette krever en gjennomgang og revisjon slik at de nødvendige endringene identifiseres og gjennomføres. Dette arbeidet ble satt noe på hold i 2021 i påvente av internrevisjonsrapporten, slik at arbeidet kunne ta med seg funnene fra internrevisjonen. Denne er nå mottatt og gjennom 2022 vil det bli foretatt en helhetlig gjennomgang og revisjon av de gjenstående delene av ledelsessystemet.

Spesielt vil det bli foretatt en gjennomgang av kapittelet om roller, ansvar og oppgaver. Til dels fordi internrevisjonen peker på at enkelte rolle- og oppgavefordelinger oppfattes som uklare, men også fordi UiT fra 1.8.21 gikk over til enhetlig ledelse og det må tas stilling til hvilken betydning denne endringen skal få for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern.

Videre må det utarbeides en ny strategi for informasjonssikkerhet og personvern. Dagens strategi omfattet kun informasjonssikkerhet, og gjaldt i utgangspunktet for perioden 2019 – 2021. Flere av tiltakene i strategien er forsinket, primært grunnet korona og håndtering av sikkerhetshendelsen ved UiT. På grunn av dette samt at det krever et større arbeid å få utvidet strategiens tema til å omfatte personvern er gjeldende strategi forlenget ut 2022.

Vedlegg

Vedleggsnumrene er fastsatt etter hvilken nummerering det enkelte vedlegg fikk i saksfremlegget hvor årsrapporten ble fremlagt Universitetsstyret 10.2.22. Her er selve årsrapporten vedlegg nr én, og følgelig starter nedenstående liste på nr to.

- 2) Nærmere om IKT-sikkerhet ved UiT; status og behov (unntatt offentlighet)
- 3) Evalueringsrapport sikkerhetshendelsen høsten 2020 (unntatt offentlighet)

Orienteringssaker
OS 1/22 Status virksomhetsplan 2021 per januar 2022 2020/6870

ORIENTERINGSSAK

Til:	Møtedato:	Sak:
Universitetsstyret	10.02.2022	1/22

Status virksomhetsplan 2021 per januar 2022

Virksomhetsplanen er et viktig styringsverktøy for UiT. En gjennomgang av tiltakene i virksomhetsplanen bidrar til å gi et bilde på i hvilken grad aktiviteten går som planlagt. I denne saken får universitetsstyret en orientering om status for oppfølgingen av virksomhetsplanen for 2021.

Om virksomhetsplan ved UiT

Universitetsstyret vedtar hvert år en virksomhetsplan for UiT. Virksomhetsplanen inneholder konkrete tiltak for oppfylging av institusjonens strategi, beslutninger fattet av universitetsstyret, utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet, tildelingsbrevet og andre føringer og pålegg gitt av overordnede myndigheter. Det blir rapportert om status to ganger i løpet av året. I sak S-41/20 vedtok styret virksomhetsplan for 2021. I saken som presenteres her gis styret en oversikt over status for arbeid med tiltakene i planen per januar 2022.

Status virksomhetsplan 2021

I vedlagte tabell presenteres en status for arbeidet med oppfølging av tiltakene i virksomhetsplan for 2021. Det er angitt med farge hvordan det ligger an med tiltakene i forhold til planlagt fremdriftsplan og det gis en kort beskrivelse av gjennomført og planlagt aktivitet for det enkelte tiltak. De fleste tiltakene (33 av 44) følger opprinnelig fremdriftsplan (gul og grønn). Av disse er 13 ferdigstilt (grønn). 11 tiltak er noe forsinket i forhold til planlagt fremdriftsplan (oransje). Ingen tiltak er merket med rødt som ville angitt at de ikke er kommet i gang og at det ikke foreligger planer for igangsetting. 19 av tiltakene videreføres i virksomhetsplan for 2022, enten i samme form som i 2021 eller justert i forhold til hvor i prosessen man er med aktiviteten.

Rektors vurdering er at virksomhetsplan for 2021 i det vesentlige er fulgt opp som planlagt. Planen har et høyt ambisjonsnivå, samtidig som følger av covid-19 situasjonen fremdeles skaper uforutsigbarhet knyttet til planlegging og gjennomføring av aktiviteter.

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlig: Jørgen Fosslund

Saksbehandler: Marianne Vileid Uleberg

1 vedlegg_status virksomhetsplan 2021

Virksomhetsplan 2021, status per januar 2022

Tabellen under viser status for tiltakene i virksomhetsplanen for 2021, per januar -22.

Kolonnen 'Status januar -22' har følgende fargekoder:

	Tiltaket er gjennomført/ferdigstilt
	Tiltaket gjennomføres som planlagt, men er ikke ferdigstilt
	Tiltaket er noe forsinket, men det foreligger planer for igangsetting og gjennomføring
	Tiltaket er ikke kommet i gang og det foreligger ikke planer for igangsetting

	Tiltak	Status januar -22
1	Følge opp handlingsplan for bærekraft og miljøledelse.	Handlingsplanen er fulgt opp som planlagt. Styret ble orientert om status for 2020 og plan for 2021 i april. Av viktige tiltak kan det nevnes at det arbeides med utfasing av kjøretøy på fossilt drivstoff, gjennomgang av innkjøpspolicy og å få på plass et klimaregnskap som gjelder for hele virksomheten.
2	Utarbeide en oversikt over hvordan FNs bærekraftsmål implementeres i forskning, utdanning, formidling og innovasjon ved UiT.	Rapporten er ferdigstilt og ble presentert for styret juni 2021. Den er tenkt fulgt opp med en tiltaksplan for arbeid med bærekraft i kjernevirksomheten. Følges opp i VPL 2022 (pkt 1).

3	Utvikle og behandle planer for etablering av Arctic Resilience Accelerator (ARA).	Lokalisering- og mulighetsstudie for "ARA-house" er gjennomført. Forskerskolen Changing Arctic ble vedtatt opprettet av styret og er under etablering. Ph.d.-stillinger lyses ut våren 2022. Følges opp i VPL 2022 (pkt 2).
4	Støtte opp om etablering av nasjonalt senter for rombasert forskning og innovasjon i Nord-Norge.	Tromsø kommune og KSAT med prorektor forskning som styreleder, opprettet et formålsselskap juli 2021: Jordobservasjon Tromsø AS. Formålet er å arbeide for etableringen av et Nasjonalt senter for jordobservasjon i Tromsø. Rektoratet spilte inn forslaget til regjeringsplattformen. Dette forslaget samt forslaget om å etablere et innovasjonssenter på Andøya ble inkludert i Hurdalsplattformen. Prorektor forskning, og resten av styret i formålsselskapet, møter Statssekretær NFD i januar 2022 for å følge opp saken. Med bakgrunn i dette møtet og mobiliseringen for å få et kompetansesenter i Tromsø og et innovasjonssenter på Andøya, planlegger UiT å signere avtale med Andøya Space i slutten av januar 2022. UiT har bevilget midler over strategisk fond til IVT for å bygge en småsatellitt. NTNU besøkte UiT for å legge frem planer for en nasjonal infrastruktur innen småsatellitter høsten 2021.
Engasjerende og aktuelle utdanninger		
5	Følge opp og tilpasse fakultetenes handlingsplaner for mobilitet i tråd med ny stortingsmelding om internasjonal studentmobilitet.	Dialogmøter mellom seksjon for internasjonalt samarbeid og fakultetene er avholdt. Fakultetenes handlingsplaner må ses i sammenheng med felles handlingsplan for mobilitet ved UiT som planlegges lagt frem for styret i april 22. Følges opp i VPL 2022 (pkt 3).
6	Utarbeide en felles handlingsplan for internasjonal studentmobilitet ved UiT.	Planen endres til å bli en plan for all internasjonal mobilitet ved UiT – ikke bare for studenter. Den er under ferdigstilling og planlegges lagt frem for UiT-styret våren 2022. Arbeidet noe forsinket bl a grunnet covid-pandemien. Følges opp i VPL 2022 (pkt 4).

7	Videreutvikle og implementere nye pedagogiske virkemidler og studentaktive læringsformer, inkludert videreføring av en hybrid undervisningsform som følge av Covid-19.	Fagmiljøene gjør et kontinuerlig utviklingsarbeid. Dette bel understøttet av utlysning av utviklingsmidler til formålet i 2021. Det er for tidlig å vurdere resultater og effekter av dette. Med innføringen av Panopto har vi en bedre plattform for flere typer digital studentaktivitet. Håndtering av pandemien har likevel bundet opp mye tid i fagmiljøene. Tjenesteråd for digitalt læringsmiljø er etablert. Aktive læringsrom prosjektert i nye bygg og ifb med ombygginger (Hammerfest Sykehus, Naturfagbygget) ferdigstilles i 2022. En arbeidsgruppe har foreslått nye retningslinjer for fordeling av arbeidstid som skal på høring i organisasjonen før saken fremmes for universitetsstyret. Arbeidet er blant annet motivert av at forventningene til arbeidet med utdanningskvalitet og det eksisterende timetellingssystemet ikke er i overensstemmelse. Følges opp i VPL 2022 (pkt 6).
8	Følge opp bruk av ekstra tildelte studieplasser som følge av Covid-19.	Tiltaket er fulgt opp gjennom årets opptak. Antall nye registrerte studenter er i tråd med tildelte studieplasser.
9	Lage og følge opp strategi og handlingsplan for livslang læring ved UiT.	Strategiske målsetninger planlegges tatt inn i UiTs overordnede strategi. En to-årig handlingsplan er utviklet i samarbeid med strategisk utdanningsutvalg og skal etter planen ferdigstilles i vårsemesteret 2022.
10	Prøve ut nye modeller for studieprogram som gis av flere fakultet.	Det er opprettet forvaltningsutvalg for sosialfagene, ingeniør- og sivilingeniør og lektorutdanningene. Ledelse og koordinering av tverrfakultære utdanninger er en del av mandatet til studieprogramledere. Gjennom etablering av programmet «Ocean Leadership» vil det bli gjort en vurdering av om det er behov for utvidelse av mandatet for ledelse av tverrfakultære studieprogram.
11	Øke kandidatproduksjonen på alle lærer-utdanningene gjennom økt opptak og etablering av tiltak som øker gjennomstrømming.	Rekrutteringssamarbeid med Nord universitet fortsetter med ulike tiltak. Økt fleksibilisering ansees som det viktigste tiltaket og det arbeides med en ny modell fra 2022. Gjennomstrømmingstiltak, som f.eks. "Oppstart med stil", viser god utvikling. UiT vedtatt å starte opp en ny fleksibel GLU i Harstad fra høsten 2022, med intensjon om oppstart på Finnsnes i 2023 og Narvik i 2024.

12	Følge opp rapport om samiske elevers rett til opplæring i og på samisk.	UiT tilbyr samisk som fag 1 og fag 2 i lektorutdanningen 8-13 (nordsamisk som morsmål). Det utdannes også grunnskolelærere med samisk som andrespråk. Tilbud om nordsamisk på morsmålsnivå i grunnskolelærerutdanningen er under planlegging. Språkmiljøet i samisk og lærerutdanningene vil inngå tettere samarbeid om samisktilbudet og samisk fagdidaktikk i lektor-og lærerutdanningen. Det er økt rekruttering til årsstudiet i nordsamisk som fremmedspråk, her tilbys også påbygningsemner. Det er tatt initiativ til å utvikle et tilbud som sikrer kunnskap om samisk som tilbud i alle lærerutdanningene ved UiT. Denne nettressursen REAIDU er presentert på nasjonalt nivå i UHR.
13	Følge opp Utdanningsmeldingen 2020.	De aller fleste av tiltakene er fulgt opp, men noen er utsatt til 2022. Dette gjelder i hovedsak behovet for mer varierte vurderingsformer som det er planlagt et utviklingsprosjekt på.
14	Innføre sektorens videoløsning for digital undervisning.	Panopoto innføres fra 1/1 2022. Den er bare godkjent for grønne data.
15	Utrede løsninger for lagring og deling av digitale læringsobjekter/undervisningsmateriell.	Løsninger er vurdert og spilt inn i forbindelse med budsjettprosessen. Notat om den nasjonale fellestjenesten DLR er overlevert og diskutert med prorektor utdanning. Pilot på DLR for 2021 er igangsatt i samarbeid med HelPed. Beslutning om anskaffelse gjøres etter budsjettinnspill er behandlet.
16	Evaluere og videreutvikle mentorordningen for pedagogisk undervisningskompetanse for ansatte.	Evalueringen er gjennomført, og forslag til videreutvikling er spilt inn. Prosjektgruppen vil levere sitt forslag våren 2022. Planen er at ny meritteringsordning implementeres høsten 2022. Følges opp i VPL 2022 (pkt 13).

17	Forberede og tilrettelegge for gjennomføring av NOKUT-tilsyn med kvalitetssystemet.	Vår 2021 ble det gjennomført internrevisjon av UiTs arbeid med kvalitetssystemet. Revisjonen viste ingen vesentlige avvik, men påpekte noen forbedringspunkter som gjennom oppfølging bidrar til å legge til rette for det kommende tilsynet. Det er jobbet med interne prosedyrer for oppfølging av kvalitetsarbeidet på fakultetene. Det gjenstår enda en del systemer og rutiner som må på plass før tilsynet, blant annet nytt system for emneevaluering og rutiner for dokumentasjon av kvalitetsarbeidet. Følges opp i VPL 2022 (pkt 9).
Akademisk frihet og troverdighet – forskning og kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid		
18	Følge opp handlingsplan for Horizon Europe.	Har vært tema under dialogmøter med fakulteter/enhet. Overgangsstipend for MSCA-ERC er under implementering. Følges opp i VPL 2022 (pkt 14).
19	Utvikle en policy for bruk og videreutvikling av forskningsinfrastruktur.	Prorektor forskning har bestemt at utvikling av en policy følges opp i 2022. Dette vil bli initiert med en sak til FSU der involvering, ambisjon og omfang avklares med enhetene. Til utfordringene med investering og utnyttelse av nasjonale forskningsinfrastruktur ble det levert et innspill til regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Følges opp i VPL 2022 (pkt 15).
20	Implementere fellestjeneste for ekstern finansiering.	Rektor har besluttet at det ikke skal etableres en fellestjeneste slik den opprinnelig var planlagt. Det jobbes med andre måter å følge opp initiativ for ekstern finansiering på. Blant annet er det etablert et <i>forum for forskerstøtte</i> bestående av ansatte med oppgaver knyttet til ekstern finansiering. Følges opp i VPL 2022 (pkt 17).

21	Videreføre tildelinger til Tematiske Satsninger og Aurora Centers.	To nye Aurora Centers er etablert i 2021. Aurora Centre vil ikke bli lyst ut i 2022. Det gjøres pause i tildelingen. Midler til tematiske satsninger er erstattet av NFRs Fellesløftet for 2021. Tematiske satsninger vurderes foreslått lagt ned. Dette må sees i sammenheng med UiT Talent (nye forskningsstrategiske virkemidler knyttet til eksternfinansieringen) og UiTs nye strategi. Følges opp i VPL 2022 (pkt 18).
22	Implementere helhetlig rammeverk for karriereutvikling.	Det er etablert månedlige møte mellom ORGØK og FUF som koordinerer oppfølgingen av rammeverket.
23	Videreutvikle satsing på åpne forskningsdata gjennom tjenesten, "fra lab-journal til OpenData".	Videreført inntil videre. RSpace er i drift, og flere fagmiljøer har tatt verktøyet i bruk. Noe usikkerhet knyttet til finansiering av satsningen. Vedtak i FSU (juni) om bruk av forskningsstrategisk fond til å finansiere tjenesten i tre år og at ITA og UB etablerer brukerfinansiering etter denne tid.
24	Lage og gjennomføre et opplegg for kompetansebygging i organisasjonen knyttet til utvidelse av tungregnekapasiteten, særlig rettet mot miljøer som i dag ikke er store brukere av Sigma2.	Gjennomført dialogmøter med enkelte brukermiljøer, og etablert digital partner på HSL. Det planlegges en runde på alle fakultetene våren 2022. Det jobbes med å forbedre tjenesteoversikt/meny. Tjenesteråd for forskningstjenester er under planlegging. Digitale partnere får en kort innføring i forskningstjenestene vi kan tilby. Følges opp i VPL 2022 (pkt 19).
25	Implementere revidert handlingsplan for Charter and Code og sikre at UiT tilfredsstiller nye krav fra EU kommisjonen for å få beholde HR Excellence in Research-logoen.	Revidert handlingsplan er ferdigstilt og vil bli oversendt til EU kommisjonen når mottaksportalen til kommisjonen åpner. Prosessen med evaluering vil foregå i 2022.
26	Videreutvikle digitale forskningstjenester i skyplattform.	Startet prosjekt Dataverse i samarbeid med Universitetsbiblioteket for flytting av tjeneste og ansatt ingeniør for å jobbe med systemer. Prosjektet nærmer seg slutten, det gjenstår en del testing, dokumentasjon og etablering av driftsrutiner.

Kreativitet og engasjement – innovasjon og formidling		
27	Følge opp Handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap (2020-2025).	Det er etablert ei tverrfakultær administrativ styringsgruppe og månedlig innovasjonsfrokost. Arbeid med anbud på TTO-tjenester er påbegynt. Fra våren 2022 blir det etablert en fast møtearena med dekangruppen for å diskutere strategiske saker knyttet til innovasjon/nyskaping.
28	Følge opp at avtale med NORCE bidrar til et styrket samarbeid med nærings- og samfunnsliv og på sikt til mer forskningsbasert innovasjon og nyskapingsevne.	Hverken NORCE eller UiT har prioritert dette tilstrekkelig i 2021. Rektoratet møter ledelsen i NORCE i starten av 2022.
29	Evaluere lokale prosjekter innenfor utdanningsamarbeid med arbeidslivet.	Prosjektene har hatt kort levetid. Evaluering gjennomføres etter at prosjektene har pågått over noe lengre tid. De første prosjektene ble tildelt midler våren 2021. Næringslivsmentorordningen er evaluert og videreført.
Nærhet og engasjement - arbeidsmiljø og organisasjon		
30	Oppfølging av informasjonssikkerhet og personvern: • Oppfølging, evaluering og videreutvikling av risikovurderingene på enhets- og virksomhetsnivå. • Strategi for informasjonssikkerhet revideres og utvides til å omfatte personvern.	Avdelingene har samarbeidet om felles risikovurdering. Denne er noe forsinket, men sendes ut våren 2022. Hovedfokus på utvidelse av ledelsessystemet for informasjonssikkerhet til å omfatte personvern. Satt på hold i påvente av internrevisjonen våren/høsten 2021. Rapport fra denne kom i nov 21. Gjeldende strategi er utvidet t.o.m. 2022 slik at en felles strategi for personvern og informasjonssikkerhet deretter kan utformes. Følges opp i VPL 2022 (pkt 20).
31	Følge opp arbeidet med reduksjon av midlertidige ansatte.	Pågående dialog med enhetene om håndtering og praksis i enkeltsaker.
32	Gjennomgå og foreslå revisjon av tidligere vedtatte innsparingsmål knyttet til regjeringens ABE-reform.	Saken ble behandlet i universitetsstyret mai 2021. Grunnlag fra foregående år er videreført i 2022-budsjettet.

33	Utvikle gevinstplaner for bruk av nasjonale fellesløsninger i UHsektoren: • UNIT: masteropptak, arbeidslivsportal og mobilitet • BOTT: økonomi og lønn, sak og arkiv og utvidet HR • Uninett: IAMFelles, IntArk	BOTT-økonomi og lønn har besluttet hvilke måleindikatorer som skal benyttes. Fra oppstart 1.1.22 brukes indikatorene til måling av gevinster. Det vil bli utarbeidet gevinstplaner for BOTT-sak og arkiv når UiT starter innføringsprosjektet. BOTT HR er nylig igangsatt. Gevinstrealiseringsplan for masteropptak på sektornivå er under revidering etter ekstern evaluering. Er ikke startet lærerstedsnivå. Gevinstrealiseringsplan for Arbeidslivsportalen er under arbeid. IAM felles har startet arbeid med gevinstrealiseringsplan, men kostnadsbildet og funksjonalitet er for uklart til å gi klare tall. For IntArk vurderes det å ikke utarbeide plan pga at løsningen egner seg lite for måling av gevinster. Følges opp i VPL 2022 (pkt 21).
34	Videreutvikle system for lederinformasjon og data for beslutningsstøtte (DVH).	Beta-løsning er lagt på nett. Løsningen videreutvikles løpende. Arbeid med nye rapporter på DFØ-løsningene, økonomi og lønnsdata, pågår og vil komme på plass i løpet av januar 2022.
35	Formalisere rutine og gjennomføre kontroll som ledd i statlig bekjempelse av arbeidslivskriminalitet ved kontraktsinngåelse og -oppfølging.	Rutine for gjennomføring av kontroll knyttet til arbeidslivskriminalitet er utarbeidet og godkjent av universitetsdirektør. Kontroll for 2020 er gjennomført.
36	Ta i bruk flerårig budsjettering ved enhetene.	Maler er tilrettelagt for bruk for alle enheter. Ikke alle enheter har tatt verktøyet i bruk i 2021. Løsninger som kommer i BOTT økonomi og lønn vil inkludere flerårig budsjettering.
37	Utarbeide campusutviklingsplaner (plan for bruk og utvikling av bygg, uteområder og annen infrastruktur per campus) for Campus Breivika/Tromsø og Alta.	Campusutviklingsplan Alta er i avslutningsfase, men det er vurdert som ønskelig å bruke noe mer tid før den sluttstilles. Campusutviklingsplan Tromsø 2040 pågår. Arbeidet er noe forsinket bl a som følge av utskifting av personell. Statusrapport pr.1. okt 21 foreligger. Følges opp i VPL 2022 (pkt 23).

38	Utvikle en overordnet campusutviklings-strategi (som setter retning for campusutviklingsplanene), samlet vedlikeholdsplan for UiTs bygg og kostnadsplan for fremtidige investeringer i bygg og infrastruktur.	Parallelt med campusutviklingsplaner jobbes det med en masterplan for bygg og eiendom som danner grunnlag for prioriteringer og investeringer. Masterplanen inneholder en kartleggingskomponent, samt en vedlikeholdsplan som blant annet ivaretar krav og forventninger til bærekraft og læringsmiljø. Grunnlag for vedlikeholdsplan med kostnader er estimert. Bruksmønster og egnethetsanalyse er under utarbeidelse. Følges opp i VPL 2022 (pkt 24).
39	Gjennomgang av utvalgte utstys- og tjenesteordninger med sikte på reduserte kostnader for administrasjonen.	Policy for møterom er etablert og gjennomgått med enhetene. Policy for undervisningsrom, personlig utstyr og video er under planlegging, men må utsettes til vår 2022.
40	Utarbeide en overordnet plan for faglig og strategisk utvikling på tvers av UiTs campuser.	Tiltaket er ikke gjennomført. Det er igangsatt noen prosesser som bidrag inn i arbeidet. Evaluering av ordning med regionale viserektorer er gjennomført. Det konkluderes med at ordninga er bra og videreføres. Følges opp i VPL 2022 (pkt 26).
41	Gjennomføre overgang fra todelt til enhetlig ledelse med ansettelse og organisatoriske endringer	Nødvendige endringer i regelverk er på plass fra 1.1.2022. Tilsetting av viserektorer og innplassering i adm stillinger er på plass fra 1.1.2022.
42	Starte opp internrevisjon for virksomheten.	Alle de fem prosjektene planlagt gjennomført i 2021 er ferdigstilt. Sluttrapport fra fire av prosjektene ble lagt frem for styret november 21. Siste prosjekt, evaluering av UiTs covid-19 handtering, vil bli lagt frem for styret tidlig 2022. Forslag til tiltak fra rapportene må følges opp.
43	Videreutvikle administrative tjenester.	Utviklingsarbeid med piloter ble igangsatt vår 2021 og erfaringene tas over i drift i 2022. En plan for videre prosess er under utarbeidelse. Følges opp i VPL 2022 (pkt 30).
44	Utvikle mål og tiltak for bedre rekruttering til stillinger ved UiT.	Tiltaket overføres til 2022 og milepæler er lagt inn i 2022-planen. Følges opp i VPL 2022 (pkt 31).

ORIENTERINGSSAK

Til:	Møtedato:	Sak:
Universitetsstyret	10.02.2022	2/22

Dialog med KD om Avdeling for komparativ medisin

Vi viser til gjentatte orienteringer og vedtak i styret angående stenging og forsinkelser i Statsbyggs oppføring av Avdeling for komparativ medisin, MH 2, samt tidligere dialog med Kunnskapsdepartementet i samband med etatsstyringsmøtet i 2021.

Etter den siste skriftlige orienteringen om saken, som ble forelagt styret i sak OS 39/21 ble det, etter styrets ønske, sendt et brev til Kunnskapsdepartementet 21.12.2021 om de gjenstående spørsmål i saken. Henvendelsen var signert styreleder og rektor. Som vedlegg var det utarbeidet en oversikt over prosessen og de tilhørende problemstillingene rundt bygging, økonomi og evaluering. I brev datert 20.1.2022 mottok UiT skriftlig svar fra KD.

Korrespondansen med KD følger vedlagt og legges med dette frem for styret.

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur
Saksansvarlig: Jørgen Fosslund

Vedlegg

- 1 Angående Avdeling for komparativ medisin MH 2
- 2 Notat om MH 2/Avdeling for komparativ medisin
- 3 Svar på henvendelse angående Avdeling for komparativ medisin MH 2

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Angående Avdeling for komparativ medisin, MH 2

Vi viser til tidligere korrespondanse og dialog angående forsinkelser i bygging og stenging av Avdeling for komparativ medisin ved UiT.

I årsrapportene for 2019 og 2020 omtalte styret ved UiT situasjonen ved AKM som «*den største enkeltstående utfordringen for forskning ved UiT*». På etatsstyringsmøtet med Kunnskapsdepartementet 31.5 2021 tok universitetsledelsen og den øvrige delegasjonen fra universitetsstyret opp tre problemstillinger relatert til AKM:

1. Statsbyggs ferdigstillelse av AKM II
2. Dekning av merkostnader
3. Ekstern gjennomgang av prosessen/prosjektet

De tre problemstillingene UiT tok opp på etatsstyringsmøtet i vår er fortsatt ikke løst (se nærmere redegjørelse i vedlagte notat).

UiT ber med dette be om at KD som prosjekteier tar ansvar for at merkostnader dekkes og at det igangsettes en ekstern gjennomgang av MH2/AKM- prosessen. Vi ber i den forbindelse også om et snarlig møte med den politiske og administrative ledelsen i departementet.

Vennlig hilsen

Marianne E. Johnsen
styreleder

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

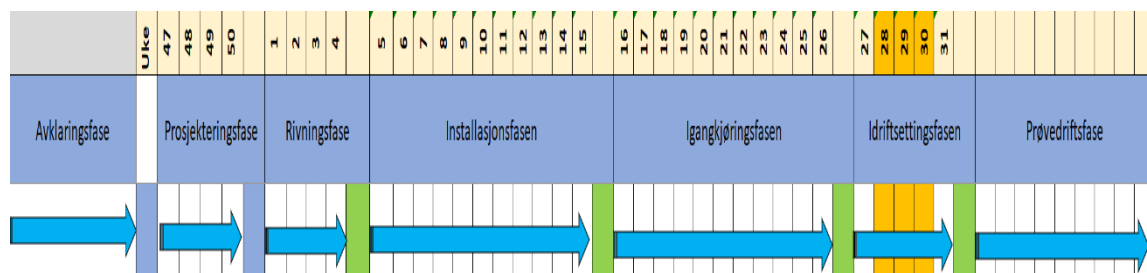
Saksbehandler: Jørgen Fosslund

Vedlegg:

Notat om MH2/Avdeling for komparativ medisin

Notat om MH2/Avdeling for komparativ medisin

I 2002 fikk Statsbygg i oppdrag fra KD å igangsette prosjektering av «Nybygg for medisin og helsefag, trinn 2» (MH2) ved Universitetet i Tromsø. I dialogen underveis mellom Kunnskapsdepartementet (KD), Statsbygg og UiT ble prosjektet redusert og endret. Som en konsekvens av disse endringene var det behov for å starte prosessen på nytt og 30.oktober 2008 leverte Statsbygg «Forprosjekt for MH2 Universitetet og Høgskolen i Tromsø». I 2014 fikk Statsbygg oppdragsbrevet fra Kunnskapsdepartementet med styrings- og kostnadsrammen godkjent av FIN, Prop. 1S (2013-2014) og en startbevilgning 2014 på 50 mill. kroner. Forprosjektet måtte verifiseres og et justert forprosjekt ble presentert for UiT i juni 2014. For AKM fortsatte prosjekteringen frem til sommeren 2015. Tidspunkt for ferdigstillelse og overtagelse av bygget ble satt til 2017. I 2018 var byggearbeidene for de øvrige delene av MH2 ferdige og de ferdigstilte arealene ble tatt i bruk av UiT. Statsbygg avsluttet også byggearbeidene ved AKM II i 2018 og satte i gang såkalt prøvedrift samme år. Det viste seg imidlertid at anlegget var ført opp med betydelige mangler, som gjorde at man aldri oppnådde tilstrekkelig stabile verdier for fukt og temperatur til at det var forsvarlig å ta dyr inn i anlegget for oppstart av forskning. UiT motsatte seg derfor å overta anlegget og krevde en ombygging slik at alle forskriftsmessige krav og relevante sikkerhetsmarginer kunne ivaretas. Statsbygg ville først ikke erkjenne at anlegget var levert med betydelige mangler, men aksepterte i 2020, etter langvarig påtrykk fra UiT, at en ombygging skulle finne sted. Statsbygg fraskrev seg imidlertid fortsatt ansvar for manglene og krevde at UiT skulle dekke kostnadene til ombygging. I april 2021 ble UiT derimot informert fra Kunnskapsdepartementet om at det er prosjektet (ikke UiT) som skal gjennomføre og dekke kostnadene til ombygging. Statsbygg har etter dette forelagt UiT skisser og planer for hvordan ombyggingen skal gjennomføres og har foretatt ROS-analyser som viser at sikkerhetsmarginer m.m. vil bli ivaretatt i det nye anlegget. Både i dialog med KD og Statsbygg har UiT vært opptatt av fremdriften i ferdigstillingen av AKM II. I et brev fra universitetsdirektøren datert 1.7.2021 ba UiT om en oppdatert forpliktende fremdriftsplan. UiT har etter dette hatt en dialog med Statsbygg om prosjekteringen av de ulike fasene i ombyggingen, og 12. november 2021 fikk UiT tilsendt en fremdriftsplan for prosjektet med følgende tidslinje:

I henhold til denne planen skal installasjonen av nytt anlegg være avsluttet i uke 15 i 2022. Deretter vil det, etter en periode med igangkjøring og testing, bli lagt opp til at overtagelse av drift kan skje i uke 28 – 30. Etter dette skal UiT gradvis kunne starte prøvedrift med inntak av dyr i anlegget og oppstart av forskningsaktiviteter. Statsbygg har samtidig tatt forbehold om

risikofaktorer som kan føre til avvik fra tidsplanen. Den største usikkerheten er knyttet til leveringstiden for utstyr som er bestilt til anlegget. Covid 19 og situasjonen i verdensmarkedet kan, ifølge Statsbygg, føre til lengre leveransetid enn det som er forutsatt i tidsplanen.

Merkostnader som følge av forsinkelser og byggearbeider

Dersom Statsbyggs overholder sin siste fremdriftsplan, vil AKM 2 og den gjenstående delen av AKM 1 tidligst kunne overtas og tas i bruk av UiT fem år etter justert tidsplan for MH 2 og mer enn fire år etter at de øvrige delene av bygget stod ferdig og ble overtatt av UiT. I store deler av byggeperioden har UiT på grunn av støyende arbeider og antatt behov for ny ombygging, måtte holde hele AKM 1 (i MH 1) stengt. Hoveddelen av AKM 1 ble stengt i 2016 og først gjenåpnet høsten 2021. Forsinkelsene i bygging av AKM 2 og stengingen av AKM 1 i byggeperioden har rammet svært mange forskere og studenter. AKM benyttes av 15 forskningsgrupper ved Det helsevitenskapelige fakultet, særlig innenfor medisinsk forskning på kreft, stamceller, nevrovitenskap, diabetes, smittsomme sykdommer, hjerte- og karsykdommer. AKM brukes også av forskere fra andre fakultet ved UiT og av eksterne samarbeidspartnere som Universitetssykehuset i Nord-Norge, forskningsinstitutter og bioteknologifirma i Tromsø-regionen. AKM brukes dessuten i ordinær undervisning, samt i etter- og videreutdanning (inkl. kurs som inngår i spesialistutdanningen av leger). UiT har i store deler av den langvarige byggeperioden ikke hatt egne fasiliteter for disse aktivitetene. Universitetet har forsøkt å håndtere noen av de mest kritiske konsekvensene som nedstengingen har medført for ansatte og prosjekter som er avhengig av fasilitetene. Følgende hovedtiltak har blitt iverksatt fra UiTs side:

- Et tiltak har vært å forlenge midlertidige stillinger (i hovedsak stipendiater og postdoktorer) tilknyttet prosjekter som er blitt forsinket som følge av de uforutsette omstendighetene. Totalt vil kostnadene til slike forlengelser beløpe seg til mellom 60 og 65 millioner kroner.
- Et annet hovedtiltak har vært å finansiere hospitering og leie/bruk av andre fasiliteter i inn- og utland for berørte forskningsgrupper der det har vært mulig. Om lag 45 millioner kroner er benyttet til dette tiltaket.
- Et tredje tiltak har vært å sette av midler til gjenoppstart av forskningsaktiviteter etter gjenåpningen av AKM for grupper som i en lengre periode ikke har kunnet ha aktivitet og samtidig har vært forhindret fra å søke eksterne midler. 40 millioner kroner er satt av til dette.

Totalt er det så langt regnskapsført kostnader for nærmere 70 millioner kroner relatert til disse tiltakene. De øvrige kostnadene vi påløpe i perioden frem til 2025. Kostnadene har så langt i hovedsak vært dekket gjennom overbudsjetteringer internt på UiT. UiT kan naturligvis dokumentere alle regnskapsførte og budsjetterte kostnader.

Når universitet har sett seg nødt til å godkjenne kostbare tiltak, er det fordi nedstengingen og forsinkelsene i bygging av AKM uforutsett har skapt hindringer for ansatte som ikke bærer noe ansvar for situasjonen som har oppstått, og fordi alternativet til forlengelser av

prosjektstillinger og leie av alternative arealer i praksis ville vært avslutning av prosjekter og tilsetningsforhold. UiT har derimot aldri ansett det som rimelig at det er UiT selv som skal bli stående alene med disse kostandene. UiT har hele tiden fastholdt at det er Statsbygg som er hovedansvarlig for forsinkelsene i byggingen av AKM. Basert på dette mener UiT at det også er rimelig at enten MH II-prosjektet med KD som oppdragsgiver eller Statsbygg selv bærer en vesentlig del av merkostnadene UiT er blitt påført. UiT anser det verken som hensiktsmessig eller formelt riktig å ha en direkte dialog med Statsbygg om dette videre. I stedet anmoder UiT KD som prosjekteier og oppdragsgiver om å finne en løsning. Slik UiT ser det bør kostnadene kunne ses som en del av selve prosjektet MH2 og dekkes av dette (evt. gjennom en tilleggsbevilgning).

For å kunne dekke deler av påførte tap vil UiT også be departementet om tillatelse til å kunne omdisponere en viss andel av de gjenstående midlene til utstyr som i sin tid fulgte med bevilgningen til MH 2. UiT har naturligvis planlagt for bruk av utstyrsmidlene, men i den situasjonen som har oppstått er det på kort sikt mer presserende å sikre inndekning for noe av merkostnadene. Ved en slik omdisponering vil UiT selv ta ansvar for finansiering av utestående utstyrsanskaffelser til MH2.

Ekstern gjennomgang av prosessen/prosjektet

De store belastningene for forsknings- og arbeidsmiljøet tilknyttet AKM og de betydelige merkostnadene staten har hatt i prosjektet, gjør at universitetsstyret og ledelsen ved UiT ved en rekke anledninger har bedt om at det foretas en ekstern gjennomgang av prosjektet, og at Statsbygg bidrar til at en slik gjennomgang finner sted. Statsbygg har ikke svart på disse anmodningene. På etatsstyringsmøtet i 2021 uttrykte KD forståelse for at en ekstern gjennomgang er ønskelig, men det er fortsatt ikke avklart om eller hvordan dette skal skje. Universitetet mener at det vil gi større legitimitet til prosessen om en slik gjennomgang initieres av overordnede myndigheter. Alternativet er at UiT bestiller en slik gjennomgang selv. UiT har tidligere initiert og gjennomført en uavhengig kartlegging av arbeidsmiljøet og hvordan det har vært påvirket av situasjonen ved AKM.

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Universitetet i Tromsø – Norges arktiske
universitet
9019 TROMSØ
9019 TROMSØ

Deres ref
2020/666

Vår ref
16/5818-18

Dato
20. januar 2022

Svar på henvendelse angående Avdeling for komparativ medisin MH 2

Vi viser til brev av 21.12.2021, tidligere dialog og møter om forsinkelser og ferdigstilling av bygget for Avdeling for komparativ medisin ved UiT Norges arktiske universitet. Kunnskapsdepartementet vurderer at saken er utfyllende beskrevet og at det ikke er behov for et eget møte om saken. Departementet vil i dette brevet gi sin vurdering og avklaring på øvrige spørsmål rettet i overnevnte brev.

Det er positivt at Statsbygg og UiT Norges arktiske universitet har kommet fram til en omforent gjennomføringsplan for ferdigstilling av prosjektet. Som medelt våren 2021 vil byggekostnadene finansieres over budsjettkapitlene under Kommunal- og distriktsdepartementet og ikke innenfor universitetets rammebevilgning.

Kunnskapsdepartementet merker seg de belastningene forsinkelsen medfører for ansatte og aktiviteter ved UiT Norges arktiske universitet. Det er i statsbudsjettet for 2022 ikke satt av midler for å dekke universitetets merkostnader, og UiT Norges arktiske universitet må derfor legge til grunn at merkostnadene dekkes innenfor gjeldende bevilgning.

Universitetet ber i overnevnte brev om departementets tillatelse til å bruke deler av brukerutstørsbevilgningen til å dekke økte virksomhetskostnader, men opplyser at anskaffelsene vil bli gjennomført på sikt uten ytterligere bevilgninger. Departementet vurderer at en slik omdisponering ikke er i tråd med Stortingets forutsetninger for bevilgningen og kan dermed ikke gi sin tilslutning til en slik omdisponering. Departementet ber universitetet vurdere å bruke andre tilgjengelige midler innenfor budsjettrammen, for eksempel bruk av universitetets avsetninger.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling

Saksbehandler
Eline Hagland
22 24 77 85

Kunnskapsdepartementet er videre positiv til at det gjennomføres en ekstern evaluering av prosjektet slik at involverte parter kan høste læring om hva som kan gjøres bedre ved tilsvarende prosjekter i fremtiden. En ekstern evaluering forutsettes finansiert over universitetets budsjett. Departementet kan bidra i dette arbeidet hvis ønskelig.

Med hilsen

Ida Ringdal (e.f.)
avdelingsdirektør

Eline Hagland
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

ORIENTERINGSSAK

Til:	Møtedato:	Sak:
Universitetsstyret	10.02.2022	3/22

Saker behandlet av rektor på fullmakt 03.12.21 - 27.01.22

Rektors instruks reguleres av universitets- og høyskolelovens § 10-1. I universitetsstyrets møte 28. mai 2021, styresak S 21/21, ble det vedtatt en videreføring av åpning for rektor til å kunne avgjøre løpende saker mellom styremøter:

Rektor avgjør saker i det omfang disse ikke kan utsettes til universitetsstyret kommer sammen i møte. Rektor avgjør løpende saker som bør avgjøres før neste ordinære styremøte, og som ikke er viktige nok til at ekstraordinært møte innkalles.

Følgende saker er godkjent på fullmakt i perioden 3.12.2021 – 27.01.2022:

F 40/21 Etablering av studieprogrammet Digitale helsetjenester - erfaringsbasert master (3-årig, 90 studiepoeng)

Vedtak:

På fullmakt fra universitetsstyret godkjenner rektor etablering av studieprogrammet Digitale helsetjenester – erfaringsbasert master (3-årig, 90 studiepoeng, pilot) med oppstart høsten 2022.

F 41/21 Forlengelse av strategi for informasjonssikkerhet samt endringer i ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern

Vedtak:

1. Strategi for informasjonssikkerhet forlenges ut 2022.
2. Revidering av gjennomførende og kontrollerende del av ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern legges til administrasjonsdirektør, med virkning fra og med den dato stillingen blir operativ.
3. Ansvar og oppgaver tillagt Universitetsdirektør etter ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern, kapittel tre, overtas av administrasjonsdirektør, med virkning fra og med den dato stillingen blir operativ.
4. Ansvar og oppgaver tillagt Universitetsdirektør i reglementet for brukere av IKTressurser ved UiT Norges arktiske universitet overtas av administrasjonsdirektør, med virkning fra og med den dato stillingen blir operativ.

5. Frem til stillingen som administrasjonsdirektør blir operativ ivareta oppgaver og ansvar som nevnt i vedtakets pkt. 2. – 4. av direktør for universitetet.

F 2/22 Oppnevning av nytt styre for Professor Oluf Kolsrud og hustru Borghild Kolsruds legat

Vedtak:

Følgende personer oppnevnes som styremedlemmer for Professor Oluf Kolsrud og hustru Borghild Kolsruds legat:

- a) Førsteamanuensis Espen Sirnes, Handelshøgskolen, Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi,
- b) førsteamanuensis Tine Degerstrøm Stenvold, Handelshøgskolen, Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi,
- c) førsteamanuensis Sverre Magnus Salvesen, Det juridiske fakultet, og
- d) førsteamanuensis Christine Smith-Simonsen, Institutt for arkeologi, historie, religionsvitenskap og teologi, Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Espen Sirnes velges som styreleder for legatet.

F 5/22 Ansettelse i fast 40 % stilling som førsteamanuensis i klinisk odontologi, fagretning atferdsfag ved Institutt for klinisk odontologi, Det helsevitenskapelige fakultet

Vedtak:

Hege Nermo direkte ansettes i fast 40 % stilling som førsteamanuensis (kode 1011) i klinisk odontologi, fagretning atferdsfag ved Institutt for klinisk odontologi. Nermo må innen to år dokumentere at kravene til utdanningsfaglig kompetanse er oppfylt.

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur
Saksansvarlig: Jørgen Fosslund
Saksbehandler: Britt Anita Mikkelsen

ORIENTERINGSSAK

Til:	Møtedato:	Sak:
Universitetsstyret	10.02.2022	4/22

Innføring av nye systemer for økonomi og lønn

Etter pålegg fra Finans- og Kunnskapsdepartementet har UiT Norges arktiske universitet og de andre universitetene i BOTT-samarbeidet¹ vurdert og valgt Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) som systemleverandør for lønns- og økonomiområdet. I henhold til en felles plan er nye systemløsninger tatt i bruk ved UiB den 1.1.2021, UiO den 1.5.2021, og UiT den 1.1.2022. NTNU har planlagt å innføre de nye løsningene fra 1.1.2023.

UiT har deltatt i det nasjonale prosjektet med fagressurser i ulike faser, og etablerte eget prosjekt for mottak og innføring fra høsten 2019. I forbindelse med innføringen har mottaksprosjektet knyttet til seg ulike ressurser fra hele organisasjonen, som har bestått av sentrale og lokale fagressurser samt lokale innføringskoordinatorer. Det siste året har det vært stor aktivitet i hele organisasjonen i forhold til leveranser knyttet til datainnsamling, konvertering av data, innmelding i roller, opplæring og tilgangsstyring.

Gjennom det siste året har det vært regelmessig dialog og godt samarbeid både internt ved UiT, mot nasjonalt fellesprosjekt og mot DFØ, og dette har i stor grad bidratt til at UiT den 1.1.2022 kunne ta i bruk de nye systemløsningene. Nytt system for lønnsområdet er SAP, som også inkluderer en ny digital løsning for tilsetning og arbeidskontrakt. Nytt system for økonomiområdet er Unit4 ERP, som også inkluderer en ny prosjekt- og søknadsmodul. Den nye søknadsmodulen (PreAward) er først planlagt tatt i bruk juni 2022. En vellykket første lønnskjøring ble gjennomført i SAP 12.1.2022. Åpningsbalanse for regnskapet per 31.12.2021 vil bli overført til nytt økonomisystem Unit4 ERP i slutten av januar 2022. Det har så langt ikke vært alvorlige driftskritiske utfordringer knyttet til selve innføringen.

Arbeidet med aktiviteter og leveranser har vært omfattende både internt ved UiT og mot DFØ som leverandør, særlig i de siste månedene før overgangen. For å klare å levere, har prosjektet gjort bruk av ressurser fra hele organisasjonen og fra det nasjonale prosjektet. Det har vært et stort arbeidspress på fagressurser og behov for noe vikarbruk for å avlaste disse. Mottaksprosjektet forventer at også første halvår 2022 vil være arbeidskrevende.

I innføringsfasen har det internt ved UiT blitt kommunisert viktig informasjon i ulike kanaler til målgrupper i organisasjonen. Prosjektet fikk fra januar 2021 etablert ukentlige møtearenaer med

---

¹ Universitetet i Oslo (UiO), Universitetet i Bergen (UiB) og Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet (NTNU).

fakulteter og enheter, hvor ulike temaer og målgrupper har vært koblet på underveis med hensyn til leveranser og behov for informasjon og dialog. Disse møtene har også vært en arena for erfaringsutveksling mellom fakultetene og for lokal forankring. I tillegg har det vært gjennomført møter med ledere på ulike nivåer i organisasjonen. Det er etablert nettsider for mottaksprosjektet for publisering av aktuell informasjon til målgrupper. I tillegg er det sendt ut særlig viktig informasjon i form av e-poster til ansatte. Det felles BOTT-prosjektet for økonomi og lønn har utarbeidet felles opplæringsmateriale for de nye prosessene og rutinene som systemløsningene innebærer. DFØ har gjennomført slik digital opplæring høsten 2021 og etter årsskiftet, rettet mot ulike brukergrupper ved UiT. Opplæringen har vært omfattende særlig for fagressurser og ledere.

Basert på erfaringer fra mottaksprosjektene ved UiB og UiO, forventet UiTs mottaksprosjekt stor pågang fra brukere av nye systemer, og det er derfor etablert flere tiltak for å ivareta dette. Det er etablert en egen beredskapsplan inkludert brukerstøtte, og har vært gjennomført daglige beredskapsmøter de første ukene både internt ved UiT og mot systemleverandøren DFØ. For å ta imot og behandle henvendelser fra brukere av de nye systemene, ble et system for brukerhenvendelser og saksbehandling (TopDesk) tatt i bruk, i tillegg til ordninger for telefonstøtte. I løpet av januar måned har det blitt tilbudt ulike daglige digitale møter for fagressurser og ansatte om ulike tema. Her har brukere og ansatte hatt mulighet til å stille spørsmål og få svar fra UiTs egne fagressurser. Prosjektet forventer behov for ekstra brukerstøtte fram mot sommeren 2022.

Det gjenstår fortsatt en del leveranser og arbeid i forbindelse med innføring av de nye løsningene. Det omfatter blant annet gjenstående opplæring, oppdatering av interne rutiner og nettsider samt organisasjonsutvikling. Innføring av søknadsmodulen i juni 2022 vil også kreve en del bruk av fagressurser. Det er kommet inn mange spørsmål fra brukerne som må følges opp og arbeides videre med, med sikte på forbedringer i løsningene, og god forankring og hensiktsmessig bruk.

UiT er fortsatt i en tidlig fase når det gjelder å ta i bruk de nye systemløsningene. Det vil også i tiden fremover være utfordringer og det må tas høyde for at utfordringer kan skje. Som styret ble informert om i sak OS- 31/21 er ikke den samlede leveransen fra DFØ ferdig utviklet og det gjenstår stadig en hel del utviklingsarbeid i regi av DFØ og BOTT. DFØ og de fire BOTT-institusjonene har avtalt en såkalt «frys»-periode fra 1.1. til 1.5.2022, hvor det blant annet skal jobbes med driftsmessig stabilisering av løsningene, samt utarbeides avtaler og strukturer for forvaltning. Nye utviklingsoppgaver vil ut fra dette bli arbeidet videre med *etter* at denne fasen er gjennomført. Dette bidrar til at UiT verken på kort eller mellomlang sikt kan forvente gevinster i form av mindre ressursbruk i egen organisasjon. UiT erfarer, i likhet med UiB og UiO, at spesielt løsningen for bestilling er mindre tilfredsstillende og mer tidkrevende i bruk enn det gamle systemet UiT hadde før DFØ overtok som leverandør, men også på andre områder gjenstår viktig utviklingsarbeid.

Når UiT valgte å bli kunde av DFØ fra 1.1.2022 var det, som styret ble orientert om i sak OS-31/21, ikke fordi manglene i leveransen og de ressursmessige ulempene ikke var erkjent fra universitetets side, men fordi den samlede risikoen ved en utsettelse ble vurdert som større enn risikoen ved å holde fast på den opprinnelige tidsplanen.

Rektor vil komme tilbake til styret med en ny orientering etter er at løsningene har vært i bruk over en lengre periode og det videre utviklingsløpet mellom DFØ og BOTT er ytterligere avklart.

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlig: Odd Arne Paulsen

Saksbehandler: Merete Birgitte Danielsen (prosjektleder)

**OS 5/22 Rektors muntlige orientering /
OS 6/22 Styrets halvtide /**